

Idrettshallen

TSI er svært fornøyd med de første utkastene til idrettshallen.

Side 9

Utstilling eller lesesal?

Universitetsbiblioteket ønsker å bruke 40 leseplaser til en unik boksamling med litteratur fra nordområdene. Men studentdemokratiet er skeptisk.

Side 4

Organisert rasisme

Antifascist Graeme Atkinson fra Searchlight Magazine advarer mot farene ved nynazismen.

Side 3

Tenker dårlig

Studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes mener Rådet for høyere utdanning i Nord-Norge overser studentene.

Side 8

kultur

Kåseri

Små barn om store emner.

Side 18

Valgets kval

Hva er lurest å anskaffe: et barn eller Playstation?

Side 21

Musikk

SubGud og Pearl Jam har kommet med nye utgivelser.

Side 20

Portrettet

Elin Svenneby har spesialisert seg på feministisk filosofi.

Side 24

Wannadies

...holdt konsert - etterpå pratet de helst om skisport!

Side

21

Bacalao

Eksotisk rett med tradisjonell fisk.

Side 26

Kulturkommentar

«Reklamehelvetet».

Side 18

Jamsession

Stemningsrapport fra en kveld fylt med blå toner.

Side 26

Healing

Helbredelse eller bløff? En liten innføring i den alternative medisinen.

Tema side 22-23

meninger

Sløve akademikere

Universitetet er fullt av mennesker som er eksperter på samfunnet, men likevel holder de seg unna samfunnsdebatten.

Kronikk side 2

Leserbrev

Er studentene usolidariske?

Side 16

Utopia

Studentavisa i Tromsø

- Nr. 4
- 25. februar 1998
- Uke 9
- 23. årgang

Den norske studenten

■ ■ Sammenlignet med studenter i utlandet kommer den norske studenten dårlig ut.
 ■ ■ Utenlandske forelesere karakteriserer oss som late, uengasjerte og

passive studenter.
 ■ ■ De mener at det er det norske utdanningssystemet som gjør oss til passive tilhørere.

Side 13-15

Nytt Bel Canto-album

Endelig slippes Tromsøgruppas femte album, «Rush». – Vi tar hensyn til både gamle og nye lyttere på denne plata, sier vokalist Anneli Drecker. Humor og ironi setter sitt preg på utgivelsen, som kommer ut samtidig med at Drecker og Nils Johansen flytter til Tromsø etter ni år i Oslo.

Side 19

MH ønsker seg UB-maskiner

Det medisinske fakultet ønsker å få flere av PC-ene til MH av de som universitetsstyret bevilget UB i desember i fjor.

Arbeidsutvalgsleder på SVF, Ståle Berglund, mener Med.fak. oppfører seg barnslig.

– De setter studentgrupper opp mot hverandre for å få fram sine synspunkter, sier han.

Side 5

Det er ikke gull alt som glimrer...

« ...med sitt fravær. Stille vann har dypest grunn, heter det så fint. Tar man utgangspunkt i dette ordtaket, trenger ikke oppfatninga av norske studenter som tause være noe slag i ansiktet. Det er sjølsagt godt mulig å være både kunnskapsrik, reflektert og observant i sitt stille sinn. Ja, ikke bare mulig, men kanskje også et mål for studenter som om noen år skal befolke landets medieinstitusjoner, trekke tenner og lege sykdom, berolige frustrerte PC-brukere eller skufle papir på sitt gjemmede langt inne i byråkratiet. Felles for de fleste er at de skal fylle sentrale stillinger på en rekke områder i samfunnet.

« Men dette samfunnet – er det egnet for tause tenkere? Uansett virkefelt er det ingen tvil om at alle på en eller annen måte – direkte eller indirekte – må forholde seg til informasjonssamfunnet. I forbindelse med dette er det betenkelig hvis de observasjonene de fire foreleserne i vår artikkel har gjort skulle ha en viss allmenngyldighet. Det er nemlig ikke tilstrekkelig bare å beherske rollen som passiv mottaker.

« Evnen til å kunne formidle, til å gjøre sjølstendige refleksjoner og til å komme fram til sine egne konklusjoner fremmes ikke godt nok ved universitetene. Å være student blir synonymt med å være tilhører, og vi forventer ferdigtygd stoff, etterspør autoritetenes konklusjoner og samler på andres fyndige formuleringer. Og eksamenskunsten består i å reprodusere så godt som mulig. Slik blir drøvtygging den sikreste vei til akademisk suksess.

« Spesielt for de mange universitetsutdannede som – enten de vil eller ikke – skal inn i skoleverket, representerer manglende utfordringer av denne typen et problem. Det er godt dokumentert i pedagogisk forskning at man tyr til den formens egen lærer brukte når man sjøl plutselig befinner seg i formidlerrollen. Dette kan være et resultat av den ensidige kommunikasjonen som får dominere undervisninga ved de høyere lærestedene, og med tanke på universitetssystemet slår dette uheldig ut. Studenter som aldri forlater universitetets lune arne og blir værende, som forskere og forelesere, vil i dette perspektivet bidra til en form for uproduktivt inn-avl med hensyn til undervisningsform. Det er blant annet dette dagens studenter er ofre for.

« Det er derfor på tide at både reformasjonsskåte politikere og de ansvarlige ved hver enkelt institusjon skifter fokus fra faglig innhold til anvendt form. Universitetet i Tromsø har sin fremste forse i de små forholdene og den nære kontakten mellom foreleser og student som dette åpner for. Som institusjon i en utdanningsverden som sliter med rekrutteringa, burde UiTø ha som ambisjon å utnytte disse fordelene til å utvikle undervisningsformer som bidrar til å sosialisere studenter inn i informasjons- og kommunikasjonssamfunnet på en langt mer kreativ måte enn i dag. Plastikkpedagogikken og enetalen må vike plassen for aktiv deltakelse og kritiske holdninger. Sistnevnte har alt for lenge fått glimre med sitt fravær.

You Should Be Dancing!

Kronikk av
Torgeir Knag Fylkesnes,
studentstyreleder

Universitetet - kunnskapens trone, uvitenhetens saligjødelse og samfunnets premissleverandør. Digre, stolte ord som lenge har kjennetegnet dette akademiske konsept. Er det slik? Her på Universitetet i Tromsø finner vi oss i en rekke bygg som er fylt til randen av akademikere som er eksperter på samfunn, men som ikke engasjerer seg i samfunnet. Velkommen til galskapen!

Først som sist vil jeg nevne at kronikken er skrevet i en tilstand av forunderlig vrede slik at mye av argumentasjonen er preget av spissformuleringer og generaliseringer. Alt på sin plass.

Generasjonen før oss (syttierne ble de kalt eller noe) er stolt av sin fortid. Med forakt ser de nå sine sønner og døtre vandre inn i det de kaller apatiske tilstander. Mange etterlyser engasjement blant dagens unge. Men hvor ble det av eget engasjement? Og hvor blir det av selv-refleksjonen og selv-ransakelsen? Gjengen er i ferd med å bli selve parodien på seg selv samtidig som de forneker sitt avkom. "Det var noe annet da vi var unge". Er det slik at engasjement i samfunnsdebatten er beholdt "de unge år"?

Det kan virke som om jeg snakker om to ting. De ansatte på universitetet og våre mødre og fedre. Noe videre kontroversielt er det nok ikke å påstå at de har noe med hverandre å gjøre. I mer eller mindre grad er det våre "rebelle" fedre og mødre som nå utgjør lærekrefte på academia. De såkalte akademikerne.

Mens samfunnsdebatten regjeres av lokal- og rikssynsere og andre politikere som fråder i hytt og pine, sitter disse såkalte fast i en eller annen toalettsskål bestående av et veldig diffust problemområde. Grovt sagt har de forstoppelse, hele gjengen, for samfunnsengasjement. Eksisterer det en ansvarsfølelse blant akademikere? Det er jo liksom de som "vet".

For det er et problem at samfunnsdebatten i så stor grad preges av de som ikke "vet", men mener og føler, gjerne gestaltet i politikere (og annet rask).

Hva er en akademiker? Uten å gå dyptgripende til verks med historiebøkene og teoriene, er det noe som bør nevnes (som en liten oppfrisking). Ved siden av det opplagte; å undervise og å forske vil jeg påstå at rollen akademiker innehar noe mer. Akademikerne skal utfordre samfunnsdebatten, og gi seg i kast med de "innforståtte", politikerne og klikkene med allvitende menn og kvinner som sitter med makten. De skal gi samfunnet innsikt i deres kunnskap. En skal kunne forvente at en akademiker gir råd og vink, irettesettelser eller støtte, utleveringer og setter ting på dagsorden i saker som ikke bare er interessant internt i academia. En akademiker skal henvende seg til et så bredt publikum som mulig. Det er nemlig en side ved academia som bør forbli usagt. Som ligger i sakens natur. Som er mye av poenget med academia. Som er akademias og akademikerens ansvar.

Ansvar høres veldig tyngende ut. Jeg er enig i det. Men dette er ikke den type ansvar som det å gå ut med søpla og å

trekke i snora etter å ha vært på toalettet. En sann akademiker ser selvsagt på dette med romantisk blick. Et hellig kall, noe som må gjøres. Med liv og lyst. Som å danse...

Men nå er det ikke slik. De aller fleste har blitt avfeldige. Helt uten ønske eller vilje (virker det som) til å kaste seg inn på samfunnsengasjementets dansegulv. I forunderlighetens navn; kan disse avfeldige virkelig gi god undervisning? Når de ikke engasjerer seg, mangler de nødvendigvis også skikkelig innsikt. Og hvordan kan de engasjere studentene når de ikke er engasjert selv? Hva tilfører de studentene sine? Tilfredsstiller de, når alt kommer til alt, de akademiske kriterier? En kan jo etterhvert lure, som Ole Paus gjorde; "Hvordan i helvete fikk de den jobben?".

Skal en retorisk danse litt med begrepet kan en si at problemet med slike "akademikere" er at de ikke er det. Og problemet med academia at det ikke er et det. Noe vesentlig mangler.

I all min kritikk ønsker jeg å utfordre dere stakkarslige, debattlivredde grå. Du som sitter alene på kontoret og bedriver akademisk dank. Kom deg ut og stikk nesen inn i debatten som raser.

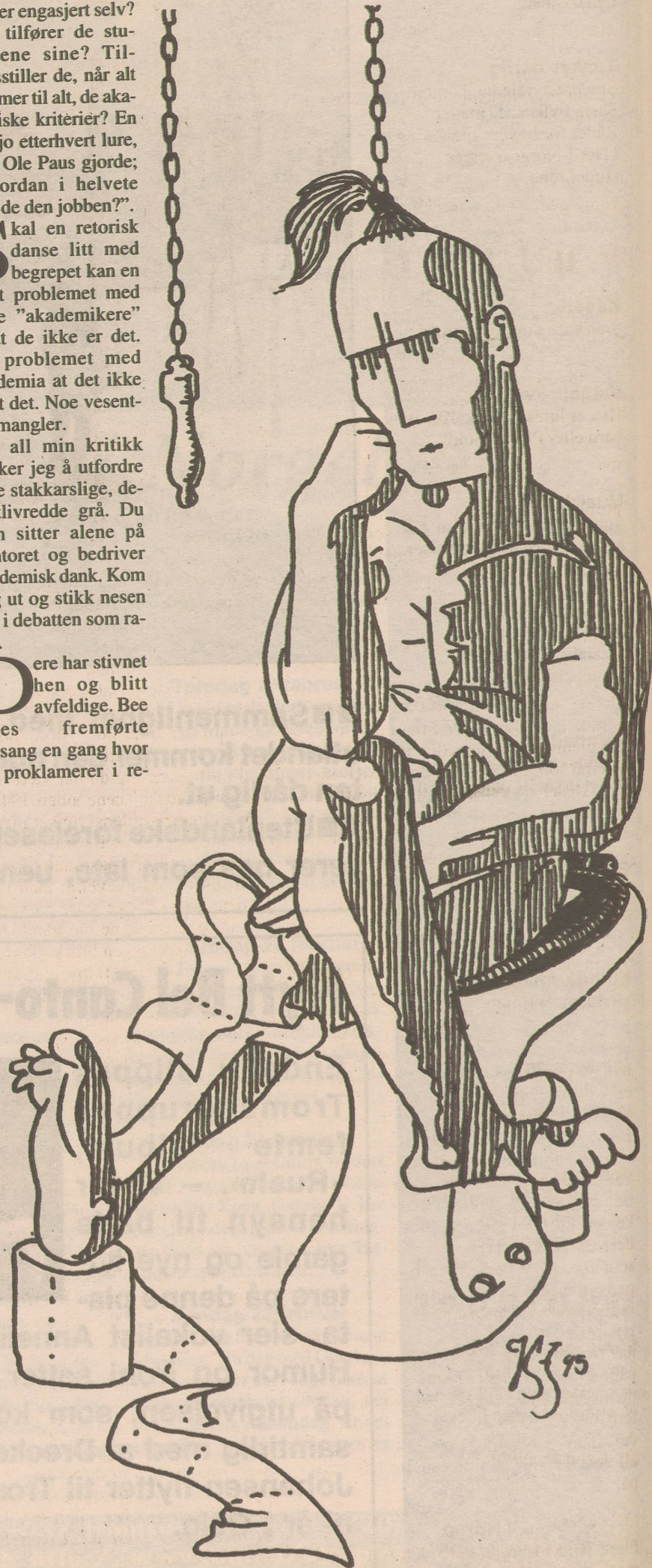
Dere har stivnet den og blitt avfeldige. Bee Gees fremførte en gang hvor de proklamerer i re-

frenget at uansett hva du driver med, så bør du egentlig danse;

What you doin' on your back aah
What you doin' on your back aah?
You should be dancing, yeah
dancing, yeah

Og med dette frisk i minnet oppfordrer jeg dere akademikere til å bli akademikere og sleng dere ut på samfunnets verbale dansegulv.

Skjønner dere poenget?

Farlig utvikling i Europa

Forrige onsdag fylte Internasjonalt Seminar nok en gang Mack-kjelleren, denne gang for å høre Graeme Atkinsons skremmende tilstandsrapport om nynazismens fremmarsj i Europa.

Kjersti Nielsen

Graeme Atkinson er en av Europas fremste eksperter på nynazisme. I over tre år har han jobbet i Searchlight Magazine. Dette magasinet er et antifascistisk skrift som har tilsvarende, men mindre magasiner i flere andre land. I Norge er tilsvarer dette det antifascistiske tidsskriftet Monitor.

Politiske partier

Atkinson rettet søkelyset mot den forroligende utviklingen i nynazismen og fascismens stilling man har sett i Europa de siste ti til femten årene.

I et halvt dusin europeiske land sitter nå politiske partier med nasjonalistiske tendenser med ganske stor makt og innflytelse. Dette eksemplifiserte Atkinson ved å vise til Frankrike der partiet Nasjonal Front med Le Pen i spissen har stor makt.

– Dette er typisk for utviklingen innen fascistiske organisasjoner. Tidligere så man nynazister og fascister i gatene, deres vold var synlig og de var et ordensproblem. Det er ikke lenger disse militante fascistiske gruppene som er det største problemet. Problemene dukker opp når de store organisasjonene finner resonans for sine meninger hos folket. Situasjonen blir veldig farlig når slike grupper får med seg intelligente mennesker som sine medspillere. Man har en rekke ganger sett eksempler på velklede menn i pene dresser som på en veltalende måte klarer å manipulere folket gjennom massemedia. På denne måten får organisasjoner og partier med fascistiske tendenser politisk innflytelse og makt, sier Atkinson og påpeker at det er da de virkelig begynner å bli farlige. De manipulerer den demokratiske prosess med mål om å få makt, for så å ødelegge demokratiet etterpå.

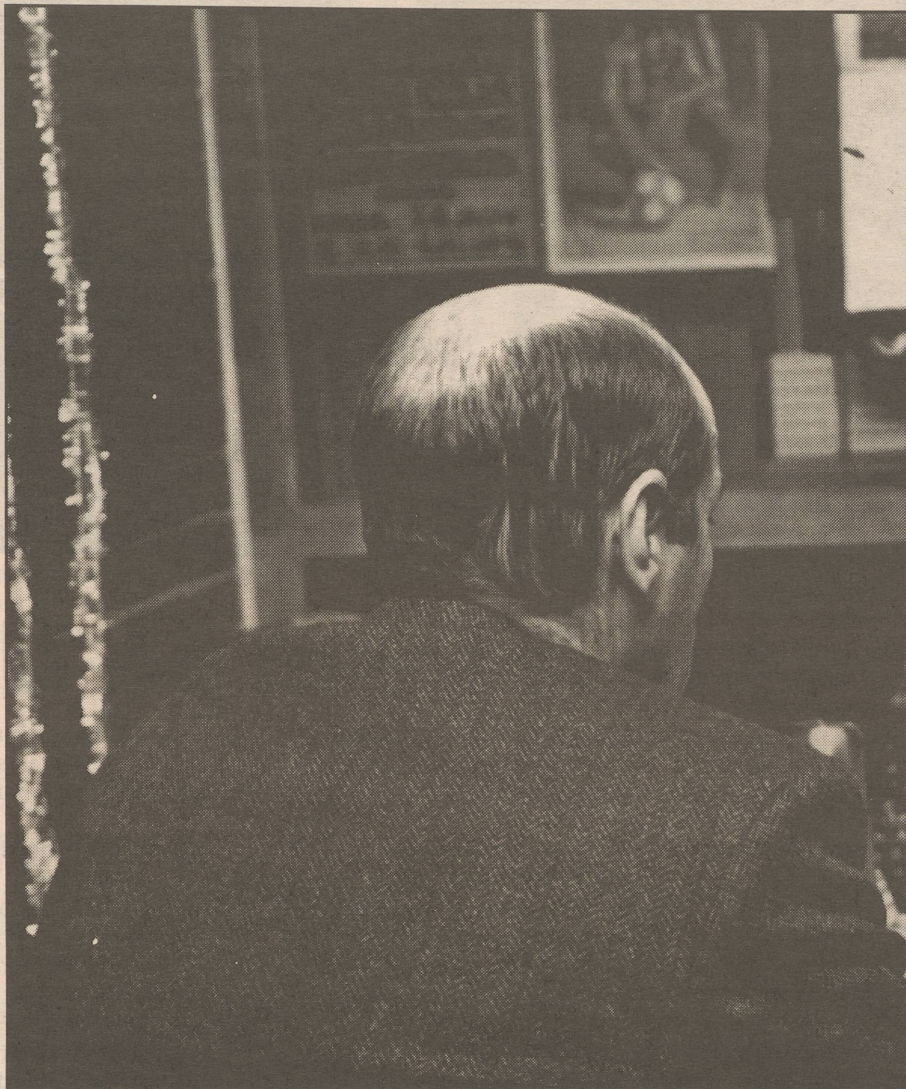
Fransk eksempel

Atkinson gav et eksempel på hvordan situasjonen kan bli dersom slike politiske partier kommer til makten. I en liten by sør i Frankrike har fascister fått et 53 prosent stemmeflertall og omgjort hele byen til en politistat i miniatyr. Dette er en by som i utgangspunktet er multietnisk og det er ungdommen som er mest resistent mot le Pen og hans politikk.

For å forhindre at ungdommene skal kunne komme sammen utenom skoletid, har alle ungdomsklubber, diskoteker og kulturelle sentre blitt stengt. Videre er politistyrken økt med 500 prosent og en av dens store oppgaver er å patruljere gatene og forhindre at unge innvandrere er ute på kveldene. Andre tvilsomme tiltak ledelsen i denne byen har foretatt, er å belønne franske, hvite par (det finnes en mengde fargede franskmenn her, med røtter fra Marokko) med fem tusen kroner for hvert barn de føder, mens innvandrerepar har blitt fratatt all sosial hjelp de opprinnelig har krav på.

I Norge

Flere land i Europa har i den senere tid merket at partier med forankring i slike

Graeme Atkinson vil ikke bli avfotografert forfra av hensyn til sin egen sikkerhet.

ARKIVFOTO

farlige ideologier har fått stor makt, og Atkinson nevner Italia, Nord Belgia, Tyskland og Østerrike i tillegg til Frankrike. Men i land som England, Norge og Sverige er situasjonen annerledes. Her er det ikke håp for at lederne i de fascistiske organisasjonene skal kunne slå seg opp og frem som store politiske ledere. De er det Atkinson kaller "political no-hopers" og de har vært isolerte fra den politiske scene siden 1945.

Etter andre verdenskrig vet man i dag hva konsekvensene vil være dersom man stemmer frem et nasjonalistisk parti. Atkinson mener likevel at man i lys av de siste års politiske seire på kontinentet kan se at minnene om ideologien og politikken bak krigen blir svakere.

I Norge mener Atkinson at situasjonen er relativt rolig. Her kan man fortsatt bevege seg relativt fritt, og sammenlignet med for eksempel Berlin, hvor selv hvite utlendinger kan bli slått ned dersom man beveger seg på de "rette" stedene. Men, allikevel ser han ikke bort fra at men her til lands kan bli konfrontert med problemer lik dem man finner ute i Europa.

I England finner man den meget voldelige nazigruppen Combat 18, og denne har kontakter i Norge. Denne gruppen, som har en historie som vaktstyrke for British National Party, har som målsetning å drive systematisk terror i hele Europa innen år 2000, og de ønsker å

flytte hele sin organisasjon til enten Norge eller Sverige.

Atkinson tror de sikter seg inn på Norge, for han ser ikke at de norske styresmakter kommer til å aktivt forhindre den terror og vold som vil komme i kjølvannet av denne gruppen. Videre er skandinaviske fascister og nynazister dumme nok til å ikke se at konsekvensene av sine voldelige handlinger vil bli større enn den politiske gevinst de får ut av dem.

Kampen

Graeme Atkinson er ikke personlig mot vold i kampen mot nynazister og fascister, men han sier at vi likevel må passe på så dette ikke blir en gjengkrig. Det vil ødelegge mye, og gjøre det hele til en vits. Kampen mot rasisme og fascisme vil bli bagatellisert. Dersom alle løper rundt med balltre for å slå ned motstanderne, vil man skremme mange vekk fra å bli med i kampen. Det er de "vanlige" som er viktige i denne kampen, det er de som holder lengst ut mener Atkinson – de som tyr kun til vold forsvinner relativt raskt ut av miljøet.

Men til syvende og sist er det lederne i de europeiske landene han legger ansvaret på. De må slutte å leke med rasismen som en populistisk stemmegiver. Dette er en lettere utvei enn å ta avstand mot partier som har slike ideologier, de farlige partiene.

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller via e-post.

«Tidligere pleide studenter over hele verden å være solidarisk til slike bevegelser. Hva har skjedd med den norske studentavisen?»

Les videre på side 16.

Utopia

Studentavis | Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte fra semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Per Steinar Moen

Kulturredaktør:
Stine Eidissen Bya

Deskansvarlig:
Anders Henriksen

Fotoansvarlig:
Lars Åke Andersen

Redaksjonen:

Martin Tjersland, Marit Helene Stensen, Siri Vaggen Olsen, Lise Anita Swensen, Vegard Bønes, Børge Iversen, Camilla Glanfield, Kjersti Nielsen, Asbjørn I. Bartnes, Ingrid Hedlund, Ingvild Rullestad, Ellen Kongshaug, Hallgeir Løland Torpe, Siv Tofte, Lars Danielson, Kristian Misund, Kai Arne Hansen, Aslak Haanshuus, Ørjan Haugholt, Ragnhild Vik Nilsen, Hadi Lile, Asgeir Larsen, Torstein Solli Hansen, André Kvernhaug, Liv Brita Brodal, Håvard Bråthen, Erlend Bønes, Irene Foss, Marianne Søndmør, Antal Csipa, Anne Jenny Bergseth, Dag Ellingsen, Kjetil Storeide.

Adresse:
Universitetet – SVF
9037 Tromsø

Kontortid:
Mandag-fredag kl. 0900-1600
(Glassburet, ISV-kjelleren)

Telefon:
77 64 57 20 (glassburet)
77 64 53 66 (desken)

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@stud-org.uit.no

Internett:
http://www.uit.no/utopia

ISSN:
0806-9611

Trykk og opplag:
Bladet Tromsø,
i et opplag på 5000

Annonsepris:
Kontakt oss for tilbud

Neste deadline:
5. mars 1998

Neste utgivelse:
11. mars 1998

English summary

Passive students

Foreign lecturers at the University of Tromsø experience that Norwegian students are lazy, passive and not very much committed to their work.

However, they claim Norwegian students also have a generally high level of knowledge, a high interest in their own society and often go to work with wholehearted efforts.

Computers en route

In December the University Board decided to buy 100 new computers to be placed at the University Library. This will allow all the students at the University of Tromsø the possibility of their own e-mail account.

According to Magnar Antonsen, Director of the Computer Department, everything is going well with the project.

– We hired the first people to work on the project already in November, and they're well into the planning, he says. – If everything works out as planned, everything will be in order by the start of the fall semester. Actually, we hope to get the systems up and running before the end of this semester.

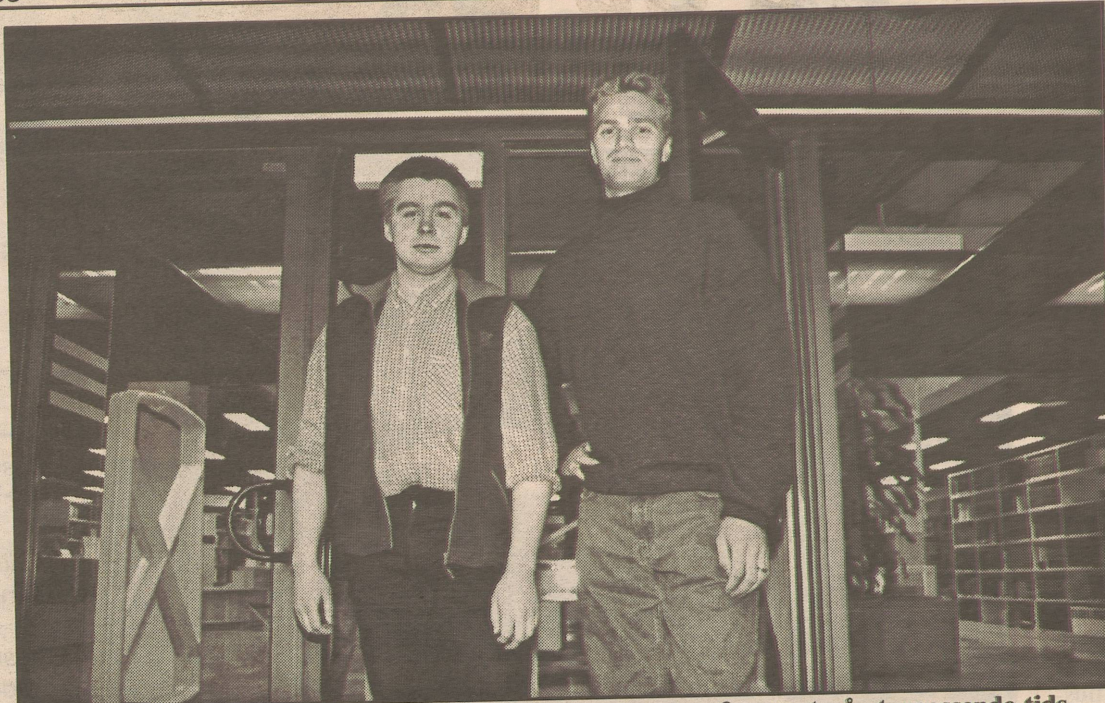
Director of the Plans Department, Unni Grøneng, says that it won't be room to fit all the computers into the downstairs reading room in the University Library. Some will have to be placed elsewhere in the library building.

PCs to Med.Fak.?

The Faculty Board at the Faculty of Medicine (Med.Fak.) proposes to divert some of the computers meant for the University Library to Med.Fak. at the MH building. Says Øyvind Edvardsen, leader of the computer section at Med.Fak.: – We want a piece of the cake. Even though the computers at the University Library are meant for everybody, it doesn't help the students here at Med.Fak.

Ståle Berglund at the Board of Students at the Faculty of Social Studies thinks the proposition is childish and immoral.

– We've been working with this for more than half a year. The Faculty of Medicine should rather look to their own budgets and work with the University Board on their own, instead of delaying cases we've already worked through, says Berglund.

Svein Olav Pedersen og Ståle Berglund mener forslaget er fremmet på et upassende tidspunkt.

Krig om lesesal på UB

De 40 leseplassene i hjørnerommet i 3. etasje på UB står nå i fare for å bli fjernet til fordel for en litterær utstilling.

Ellen Wang
Per Steinar Moen (foto)

Universitetsbiblioteket (UB) har søkt om å få disponere dette arealet til å presentere en samling av eldre litteratur fra nordområdene, en såkalt Ultima Thule-samling.

Overbibliotekar, Sigmund Nesset, peker i sin søknad på at 1998 er tillyst som et arktisk år av Tromsø kommune, og at universitetet i denne sammenhengen har behov for å markere seg. Åpning av en Ultima Thule-utstilling på UB mener han derfor vil kunne være et bidrag fra UB. Hittil har arktisk litteratur vært konsentrert i biblioteket ved Tromsø Museum, men UB har ifølge overbibliotekaren, allikevel villet satse på å bygge opp en samling i Breivika. Han mener det er viktig å ha en slik samling sentralt på universitetsområdet, og at den vil kunne bli en attraksjon dersom den blir samlet på et egnet sted, hvor det også er gode vilkår for å arbeide med den.

Venter på teorifagbygg

Studentstyret ber om at det ikke fattes noen vedtak om omdisponering av hjørnelesesalene før det foreligger en nærmere utredning om arealutnyttelsen på UB. Leder Torgeir Knag Fylkesnes og medlem av arbeidsutvalget Jon Christian Nordrum, uttaler at de er prinsipielt imot å presse flest mulig studentarbeidsplasser sammen på et minimum av areal.

– Det er helt galt å sette studentarbeidsplasser opp mot en arktisk utstilling, og når det gjelder å trekke flere studenter til universitetet mener vi et godt utbygget IT-system og tilgjengelige leseplasser vil være en mer virkningsfull profilering enn en arktisk utstilling. Utstillingen er et bra tiltak, men vi

mener den bør bli plassert på teorifagbygget når dette står ferdig, mener de.

Avventende

Universitetsdirektøren svarte på søknaden fra UB med å sende saken til uttalelse i de studentorganene som er mest berørt av arbeidsforholdene ved UB; studentutvalgene på SV-fak., Hum.fak. og Jur.fak., studentstyret og Lesesalutvalget.

Han uttrykker i sitt brev til disse at han ser positivt på forslaget, men at han er bekymret for konsekvensene av å redusere antallet studentarbeidsplasser på UB før teorifagbygget står ferdig. En slik reduksjon mener han også vil svekke mulighetene for å innpasse et tilstrekkelig antall pc-arbeidsplasser på bygget.

Det siktes her til de 100 pc-ene som universitetsstyret har vedtatt å anskaffe, og som etter planen skal plasseres på UB.

Upassende tidspunkt

Vi synes tidspunktet for å fremme et slikt forslag nå er svært upassende, siden det ikke er klart hvor mange pc-er som skal settes opp på UB, eller hvor disse skal plasseres.

Dette uttaler leder for studentutvalget Ståle Berglund og medlem Svein Olav Pedersen.

– Vi frykter at en reduksjon av leseplasser på UB vil føre til at det blir etablert færre pc-er her, siden dette vil føre til en ytterligere reduksjon av leseplasser. En del av de pc-ene som egentlig er ment for UB kan dermed bli utlevert til andre institutter, frykter han.

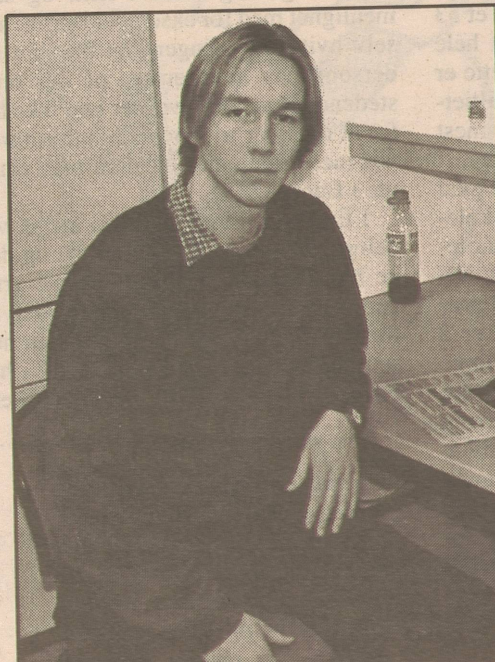
– Vi synes ikke det er for mange leseplasser på UB som det er i dag. Det finnes dessuten andre gode al-

ternativer til hvor denne utstillingen kan presenteres, for eksempel på Tromsø museum.

Historiestudentene positive

"Historiestudentene anbefaler at dette formålet prioriteres foran både leseplasser og plassering av pc-er, i det aktuelle hjørnet." Dette skriver de i en uttalelse fra allmøtet der saken ble tatt opp. "Med de rette betingelsene kan en slik samling profilere universitetet både nasjonalt og internasjonalt og bidra til at både forskere og studenter velger å komme til Tromsø", står det videre skrevet i det samme brevet. Her kommer det også fram hvordan de tror denne utstillingen kan innpasses uten at studentene må lide for dette. "Det vil være mulig å sikre et tilstrekkelig antall leseplasser for laveregrad studenter ved at man blant annet opprunder lesesalen i Administrasjonsbygningen."

Basert på erfaring fra forrige semester mener de dessuten at antallet leseplasser kan reduseres til fordel for plassering av pc-er og en spesialsamling som Ultima Thule.

Studentstyremedlem Jon Christian Fløysvik Nordrum mener at denne lesesalen ikke bør brukes til en litterær Ultima Thule-utstilling.

Universitets-saksa

Blir økonomisk ruinert
Studenter blir økonomisk ruinert mens de venter på en plass i det offentlige hjelpeapparatet.

– Studentene må vente i månedsvis på behandling i det offentlige hjelpeapparatet. I mellomtida oppsøker de dyre, privatpraktiserende psykologer. Timehonorarene ligger på rundt 400 kroner.

Det sier Eva Rognvik og Bjørn Amundsen i Hieronimus, et informasjonssenter for folk med psykiske lidelser.

– I løpet av de siste årene har vi vært i kontakt med rundt 40 studenter. De som lider av angst og depresjoner må ut med 1600 kroner måneden på det private markedet. Bare selvmordskandidater og folk som er til fare for andre får gratis og øyeblikkelig hjelp. Resten må bruke studielånet eller vente i opptil et halvt år, hevder Rognvik.

Studvest, Bergen

Filmstudie kuttet ut

Film, fjernsyn og video blir etter all sannsynlighet lagt ned fra høsten av. Grunnen er at undervisningsleder skal ha et års forskningspermisjon, og det finnes ikke penger til heltidsvikar. Den økonomiske situasjonen til HF-fakultetet er meget trang.

– Dette er et studium med mange øvelser, og det trengs mye oppfølging og veiledning. Derfor nytter det ikke bare med timelærere. Det må være en person som kan følge opp studentene, sier Katrine Skretting, styrer på Institutt for Kunst- og medievitenskap.

Hun sier at hun er forberedt på kritikk fra studentene, men har valgt å legge størst vekt på at det faglige tilbudet skal være bra nok for å tilby studiet. Faget vil være på plass igjen fra høsten 1999.

Under Dusken, Trondheim

Verre for jurister

I de nærmeste årene blir det et kjempegap mellom tilbud og etterspørsel av jurister, viser en analyse av Statistisk Sentralbyrå (SSB). Gapet mellom antall ferdig utdannede jurister og etterspørselen etter jurister i arbeidsmarkedet, vil øke de nærmeste årene. I år 2005 vil det være et overskudd på rundt 10 000 jurister, hvis prognosen fra SSB slår til. Også samfunnsvitere og de med økonomisk-administrativ utdanning kan få større på arbeidsmarkedet, viser prognosen som er trykket i siste nummer av "Økonomiske analyser". For samfunnsvitere med hovedfag er gapet mellom tilbud og etterspørsel anslått til 6000 om syv år.

Studvest, Bergen

Vil ta PC-er fra UB

Fakultetsstyret på det medisinske fakultet foreslår at flere av PC-ene som ble tildelt studentene på SVF, Hum.fak og Jur.fak. bør flyttes over til MH-bygget. Student Ståle Berglund på SVF er i harme.

*Per Steinar Moen
Lars Åke Andersen
(foto)*

– Enkelte faste ansatte setter studentgrupper opp mot hverandre for å fremme sine egne syn i saksbehandlingen. Dette er dårlig arbeidsmoral, og en type organisasjonspolitikk som ikke hører hjemme i en krets med faglige personer, sier Ståle Berglund.

Han er leder av arbeidsutvalget for studentrådet på det samfunnsvitenskapelige fakultet.

100 PC-er på UB

Universitetsstyret bevilget i desember i fjor 100 stasjonære PC-er som

skulle plasseres på universitetsbiblioteket. I utgangspunktet var forslaget på bare 50 nye PC-er, men etter blant annet underskriftsaksjoner og press fra studentpolitikere gikk styret med på å doble bevilgningene.

– Dette er latterlig. Vi har jobbet med denne saken i over et halvt år. Jeg synes medisinere heller bør se på egne fakultetsbudsjett, og jobbe opp mot universitetsstyret på egen hånd istedenfor å trenere saker som vi allerede har jobbet gjennom.

Har PC-tilbud

Berglund mener videre at medisinere i det minste har et PC-tilbud fra før av, mens de humanistiske, juridiske og samfunnsvitenskapelige studentene i dag står uten et slikt tilbud.

– Jeg blir både provosert og irritert over dette forslaget. Vi har ikke et PC-tilbud i det hele, og store – hvis vi ser bort fra 20 undervisningsmaskiner, sier Berglund.

Knapp ressurs

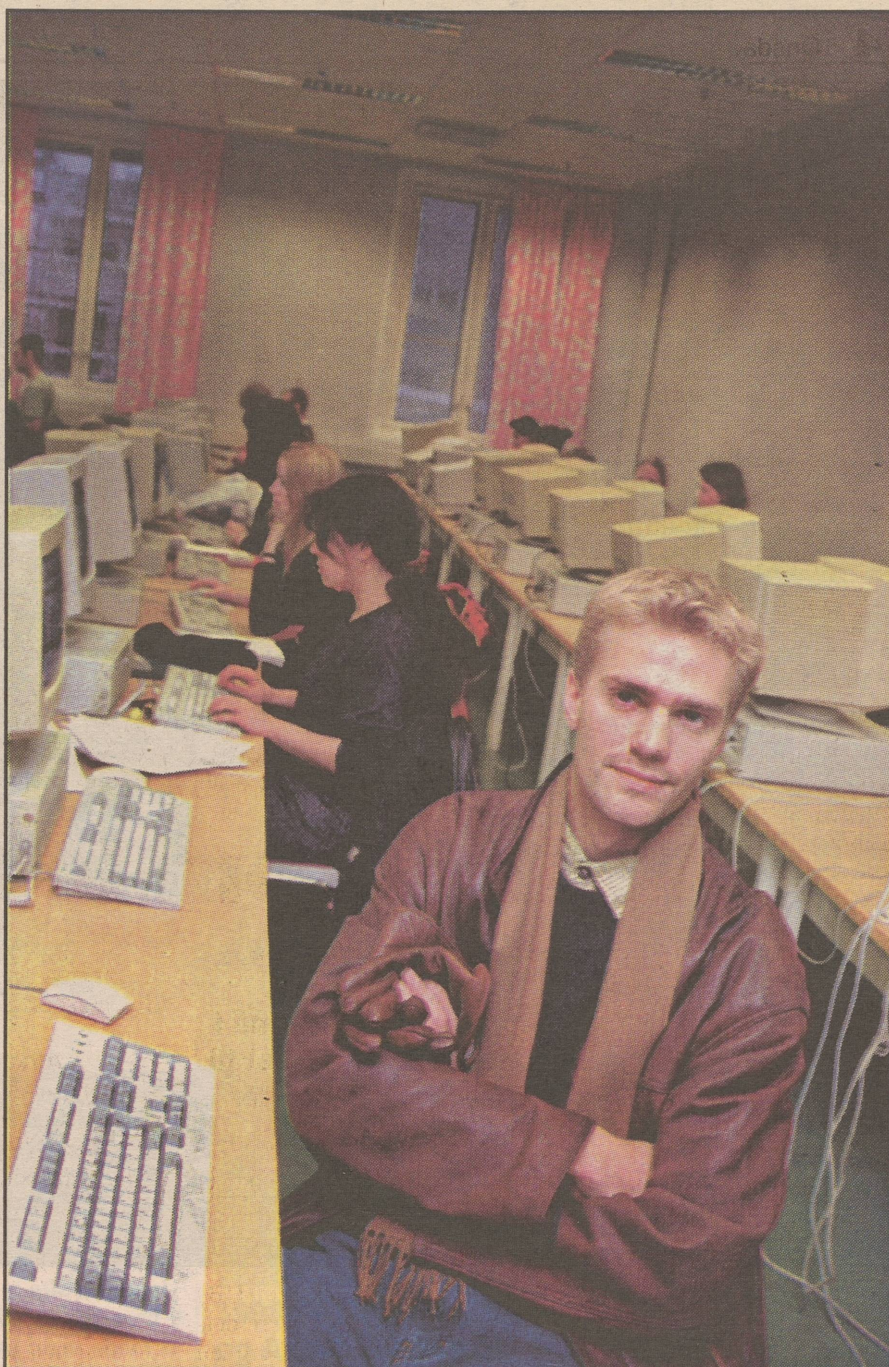
Dekan Georges Midré ved SVF har ikke like kraftige reaksjoner på utspillet fra medisinere.

– Datamaskiner er en knapp ressurs, så vi må se på hvem som har størst behov. Det er slik det fungerer på et universitet, sier han.

Han understreker imidlertid at i utgangspunktet har SVF-studentene en meget dårlig PC-situasjon.

– Universitetsstyret gav oss en pott med PC-er og arealplan, noe som ville ha forbedret PC-situasjonen ved de berørte fakultetene. Hvis noen av disse PC-ene skal bli tatt tilbake og fordelt videre til Med.fak., vil vi selvsagt bli meget misfornøyd, sier Georges Midré.

Barnslig: AU-leder ved studentutvalget ved SVF mener at Det medisinske fakultet oppfører seg barnslig når de nå vil gripe tak i flere av PC-ene som universitetsstyret har bevilget til UB.

Ikke dårlig samvittighet

IT-leder ved det medisinske fakultet, Øyvind Edvardsen, tar seg ikke nær av kritikken fra Ståle Berglund.

*Per Steinar Moen
Anders Henriksen (foto)*

– Vi vil ha en del av kaka, sier han.

Fakultetsstyret ved Det medisinske fakultet vil svært gjerne også at MH-studentene skal nyte godt av vedtaket som ble arbeidet fram av blant annet studentene ved SVF, Hum.fak. og Jur.fak. I et vedtak gjort 2. februar i år mener de at "fakultetets studenter må få nyte godt av de avsatte midler sentralt på universitetet til IT-tjeneste for studentene, og tjenesteyting fra UBs lokaler er lite tilfredsstillende".

20 PC-er til MH

– Vi ønsker oss inntil 20 av de 100 PC-ene som skal plasseres på UB, sier IT-ansvarlig ved Det medisinske fakultet.

Konkret vil de at 20 av de 100 avsatte PC-ene for de 4.000 studentene som holder til rundt UB bør overføres til de vel 600 studentene ved Det medisinske fakultet.

– Vedtaket fra universitetsstyret om å plassere 100 PC-er til UB hjelper ikke MH-studentene. Studentene ønsker PC-er der de tross alt studerer, og for våre studenter er PC-ene på UB vanskelig tilgjengelig, sier Edvardsen.

Fra før av har MH-bygget tilgang til omtrent 25 PC-er i varierende standard. Edvardsen ønsker å bytte ut de eldste av maskinene med PC-ene som opprinnelig skulle ha vært plassert på UB, samtidig som han ønsker å presse inn noen flere på MH-byggets PC-sal.

Åpenbart behov

– Det er åpenbart et behov for et bedre tilbud for våre studenter. Vi har fått tilbakemeldinger om at det tar opp til fem minutter å starte opp et tekstbehandlingsprogram, noe som er helt uholdbart. Man kan spørre seg om våre studenter i praksis har et tilbud, mener Edvardsen.

Han føler heller ikke at arbeidsmetodene til Med.fak. er umoralske, slik som Ståle Berglund ved SVF hevder.

Ikke urettferdig

– La gå at SVF-studentene føler at dette vil bli urettferdig hvis vi får overført noen PC-er til MH-bygget. Men jeg tror også at MH-studentene føler seg urettferdig behandlet hvis ikke deres PC-situasjon også blir forbedret, mener Edvardsen.

Han går heller ikke på argumentet at SVF har jobbet for denne saken i lang tid, og dermed fortjener å få alle de planlagte PC-ene plassert på UB.

– Snus på hodet

– Dette kan snus på hodet. Tross alt har ikke SVF gjort mye for sine studenter tidligere på dette området – noe vi tross alt har gjort. Da er det urettferdig at vi ikke skal bli tatt i betraktning når de nye PC-ene skal fordeles, mener han.

Etter det Utopia erfarer, vedtok universitetsstyret at alle PC-ene skulle plasseres på UB. Skal forslaget fra Det medisinske fakultet gå igjennom, må saken etter alt å dømme bli tatt opp til en ny behandling i universitetsstyret.

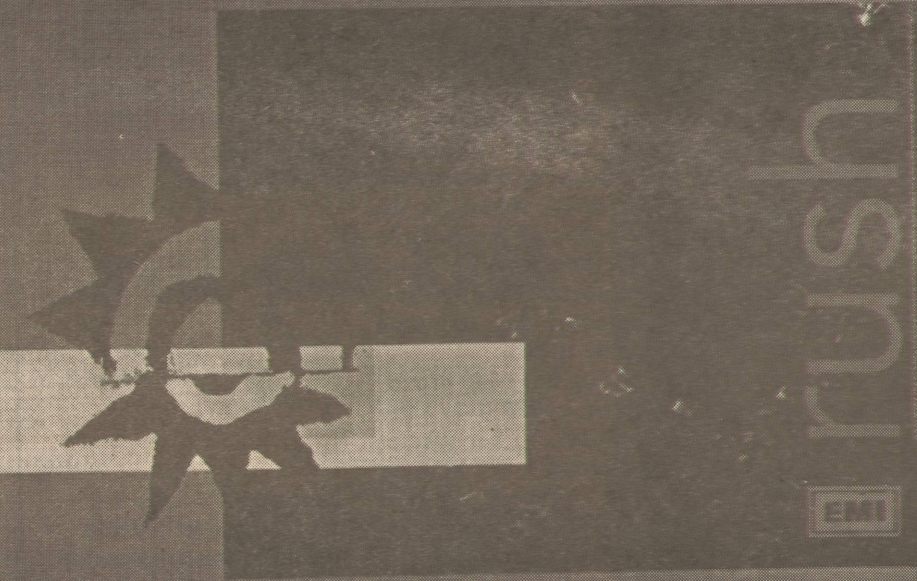
Bel canto

NYTT ALBUM I SALG HOS FREE RECORD SHOP
FRA MANDAG 23. FEBRUAR.

Nummerert Bel Canto-særtrykk til
de 50 første som kjøper albumet!
(Jekta Handelsted)

free
record
shop

kr.127,50

Invitasjon til deltagelse på «Tørre å ta ordet»-kurs!

Mange studenter har problemer med muntlig framlegging i grupper, for eksempel når de skal legge fram et gruppearbeid eller holde foredrag for sine medstudenter. Noen er redd for å rødme, andre for å begynne å skjelve, svette, stoke ordene, miste stemmen totalt eller kanskje til og med besvime.

Sosialtjenesten inviterer med dette til et «Tørre å ta ordet»-kurs for dem som ønsker å forebygge eller prøve å gjøre noe med slike problemer. Et utgangspunkt for kurset er at **det er tillatt å tabbe seg ut**. Dette ser vi på som en forutsetning for å skulle tørre å driste seg fram på i løpet av kurset.

Kursstart er satt til midten av mars 98.

Sted: Studentenes sosialtjeneste, nordøstre hjørne av SV-bygget, egen inngang.

Kurstiden: Hver mandag kl. 12.00–15.00. Dersom tidspunktet er uhøvelig for studenter som ønsker å delta, vil kursstidspunktene kunne tas opp til drøfting, evt. endring.

Varighet: Kurset vi gå over 6 ganger, dvs. fram til første halvdel av mai 98.

Deltakerantall: 12.

Dersom du er interessert i å delta i kurset, kan du fylle ut nedenstående kupong, og sende den til oss. Kupongen må være oss i hende innen onsdag 4. mars. Når vi har mottatt din kupong, vil vi ta kontakt med deg. Du kan også gjerne ta direkte kontakt med oss på telefon 77 64 53 23 eller telefon 77 64 45 95 for nærmere informasjon.

Dorrit Rosenkrantz, psykolog

Renée Thørnblad, studentrådgiver

Jeg ønsker å delta i «Tørre å ta ordet»-kurs:

NAVN:

ADRESSE:

TELEFON:

JEG STUDERER FØLGENDE
FAG DETTE SEMESTERET:

Kupongen sendes: Studentenes sosialtjeneste v/ Dorrit Rosenkrantz,
SVF-bygget, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø

Studentsamfunnet i Tromsø
Ønsker alle Tromsøvereinger velkommen til

Frigjøringsteologi i Latin-Amerika

Kjell Nordstokke

Onsdag 25. feb
Kl. 18.00 Mack

Kjartan Selnes

Ragnild Dybdahl

Torsdag
5. mars

Psykososiale tiltak blant krigsofre

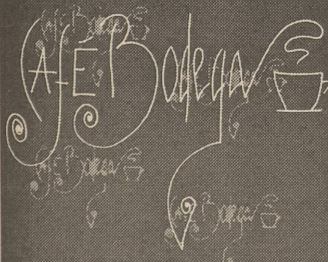

Fredag 27. mars
Universitetet

BELCANTO

150.-/130.-

Åpent
mandag - fredag
12.00-16.00

Vil du stryke på eksamen?

Vær med på:
-Konsertavvikling
-PR-utforming
-Kafedrift
Interessert?
Kontakt Helge på
776 44916.

Bli med i Samfunnet.

BRAATHENS SAFE
støtter Samfunnet
Samfunnets infotelefon
776 44916

IT-prosjektet i rute

Universitetsstyret vedtok i desember at alle studenter ved universitetet skulle ha tilbud om e-postkonto. Arbeidet for å få dette til har nå kommet i gang.

Anders Henriksen

Magnar Antonsen, IT-direktør ved UiTø og hovedansvarlig for student-IT-prosjektet, sier:

– Vi ansatte de første som skal jobbe med prosjektet allerede i november, og disse har naturligvis begynt arbeidet allerede.

Stillingen som prosjektleder er ennå ikke besatt, men vi regner med at det vil bli gjort en ansettelse om ikke så lenge.

Samarbeid med informatikk

– Når det gjelder innkjøp av det nye utstyret, vil vi nok komme i gang med dette i løpet av de første månedene, fortsetter Antonsen.

– Vi har diskutert forskjellige løsninger for innkjøp av servermaskiner, og bestemt oss for hva som er de aktuelle alternativene der. Innkjøpene av arbeidsstasjoner vil nok bli gjort i samarbeid med Institutt for informatikk.

Ferdig i vår?

Antonsen lover at, dersom alt går bra, vil alt det planlagte utstyret stå klart til bruk når høstsemesteret starter.

– Vi satser faktisk på å kunne gi studentene et tilbud allerede før vårsemesteret slutter,

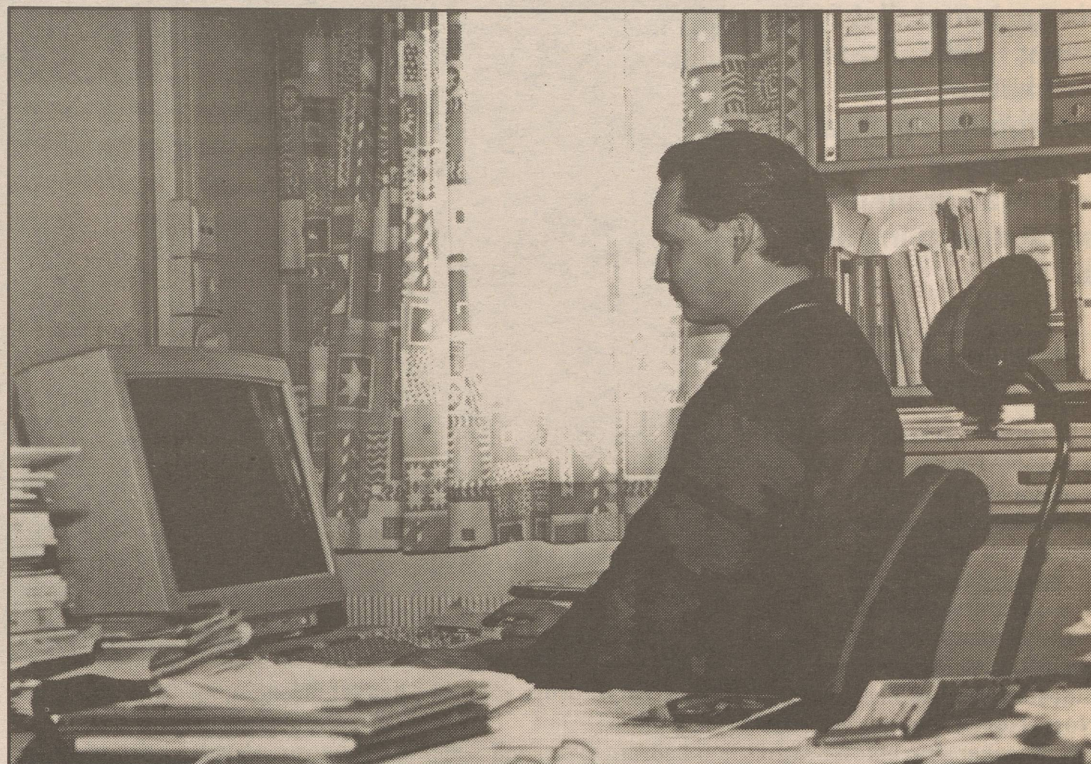
PC-er over hele UB?

Det har vært en del diskusjon rundt hvor på UB de nye data-maskinene skal plasseres. Plandirektør Unni Grøneng ved PLUT mener det kan bli vanskelig å plassere alle PC-ene på samme sted.

Anders Henriksen

– Vi har hatt ute en høring blant studentene for å få en pekepinn hva de ønsker, og det har kommet frem en del ulike syn, sier Grøneng.

– For eksempel vil noen utnytte alle hjørnerommene i andre- og tredjeetasjen på UB. Det er imidlertid strid om hjørnerommene, og dette er nok ikke en realistisk løsning. Noe mer realistisk er det nok å plassere så mange som vi får plass til i lesesalen i kjelleren, og så spre de andre på resten av bygget, foreslår hun.

Planleggingen av IT-prosjektet er godt i gang, sier Magnar Antonsen.

ARKIVFOTO

sier han optimistisk.

Trangt på UB?

– Har dere bestemt hvor på UB PC-ene skal plasseres?

– Vi må jobbe sammen med Plan- og driftsavdelingen (PLUT) om plassering, men det er også viktig at alle de involverte partene får et ord med i spillet. Dette vil blant annet si studentene ved SVF, Hum.fak. og Jur.fak., EDB-konsulentene ved disse fakultetene og selvfølgelig PLUT. Det er vel heller ikke usannsynlig at UB også vil være med å bestemme, sier Magnar Antonsen.

Han legger til at et annet spørsmål selvfølgelig er om det blir plass til alle PC-ene på UB, men understreker at det er for tidlig å si noe om dette.

Fullt i kjelleren?

– Hvor mange PC-er er det plass til i lesesalen i UB-kjelleren?

– Vi har lagt en del foreløpige planer hvor vi beregner 4 kvadratmeter per arbeidsplass med PC. Lesesalen er rundt 250 kvadratmeter, så et enkelt regnestykke tilsier rundt 50 maskiner. Imidlertid er ikke ventilasjonsanlegget dimensjonert for dette, og selv om vi installerer nytt ventilasjonsanlegg er det slett ikke sikkert at vi kan presse inn så mange maskiner som arealet skulle tilsi. Derfor er det mulig vi må plassere mer enn femti av maskinene andre steder, sier Grøneng.

Overvaag må slå igjennom

– Hvem tar den endelige beslutningen om plassering?

– Beslutningen må tas i en rundebordskonferanse mellom Studentstyret, studentutvalgene ved de tre berørte fakultetene, IT-avdelingen og PLUT. Hvis vi ikke kommer fram til en løsning, må universitetsdirektøren ta den for oss, avslutter Unni Grøneng.

Ingen penger til SAIH

Når Samskipnaden vedtok budsjettet for 1998 fikk Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpfond (SAIH) ikke en krone. Dette på tross av at studentstyret hadde foreslått en bevilgning på 120000 kr.

Erlend Bønes

Lars Åke Andersen (foto)

Torgeir Knag Fylkesnes er oppgitt over samskipnaden.

setning fra samskipnaden ville forandret alt, sier studentstyretslederen. Han synest det er forståelig at studentstyret ikke har tildelt sosialtjenesten 100000 mer enn de har brukt de siste årene, som de trodde ville gått rett til samskipnaden.

– Til omfordeling

– De pengene sosialtjenesten ikke har brukt burde ha gått til omfordeling ved neste års budsjettbehandling. På den måten ville vi unngått dette problemet, sier Knag Fylkesnes. Samtidig er han klar over at det få plasser er vanlig praksis at penger som blir overbudsjettet går til omfordeling. Studentstyretleder synest det er tragisk at budsjettull skal gå ut over solidaritet, men vil ikke si noe om hva samskipnaden burde ha kuttet på.

Styreleder Bjørn Rasmussen i samskipnaden mener at samskipnaden må ha retten til å dekke opp studentstyrets økonomiske prioriteringer unntaksvis.

– At studentstyret ikke ble informert i etterkant, er galt, sier han.

Han understreker at han ikke var del i styret i fjor, og kjenner ikke saka bortsett fra det som har blitt diskutert rundt kaffen på Hovedgården.

Fra 1997 til 1998 gikk inntektene fra semesteravgiften ned fra 4.550.000 til 4.200.000 kroner, på grunn av lavere studenttall. Derfor ble de fleste postene på budsjettet om fordeling av semesteravgiften kuttet. Studentstyret, som kun har rådgivende makt ovenfor samskipnaden i budsjettspørsmål, foreslo å kutte bevilgningen til Studentenes Sosialtjeneste med 105.000 kroner.

Dette fordi sosialtjenesten i en årrekke har brukt cirka 100.000 mindre enn de fikk tildelt. Pengene som ble til overs har gått til drift av samskipnaden. I det endelige vedtaket fra samskipnaden ble ikke sosialtjenesten kuttet, og dette ble dekket ved å kutte støtten til SAIH til null.

Oppgitt

Leder for studentstyret, Torgeir Knag Fylkesnes, er oppgitt over situasjonen som har oppstått.

– Kommunikasjonen mellom samskipnaden og studentstyret har vært dårlig. Studentstyret har ikke fått vite grunnen til at sosialtjenesten ikke har brukt alle midlene de har fått tildelt. Det eneste de har fått beskjed om er å ikke kutte på overføringene. En

Rekordår for Juss Hjelpa

Juss Hjelpa i Nord-Norge behandlet 2302 saker i 1997. Trass usikkerhet rundt bevilgning og arbeidskapasitet er det lagt ned 4130 gratistimer i saksbehandling sist år.

Marianne Søndmør
Lars Åke Andersen (foto)

– Det er nok en kombinasjon av større bevissthet om rettigheter samt at vi har kjørt en høyere mediaføring, sier daglig leder Kjersti Dahle.

Økning av saker

I sitt første driftsår 1988 behandlet Juss Hjelpa 312 saker. Siden starten har Juss Hjelpa i Nord-Norge behandlet hele 13616 saker fra befolkning i Nordland, Troms og Finnmark. Per i dag er det 12 studenter som jobber med konkrete saker, samt 6 som jobber mer med info, foredrag og lignende.

Familierett og boligrett

De tradisjonelle største saksområdene er boligrett og familierett, selv om 1997 viste

Etter en voldsom økning i henvendelser mener Kjersti Dahle at smertegrensen er nådd.

en bedring av leiemarkedet for leietaker. De fleste sakene innenfor husleierett gjelder oppsigelse i leieforhold. Innen familierett er sakene stort sett konsentrert rundt skifteoppgjør og oppløsning av samborforhold.

Familiegjenforening

Juss Hjelpa har merket en

enorm pågang innen blant annet billighetserstatning. Dahle tror opplysning via forbrukerprogram på tv er en viktig faktor. Feilslått medisinsk behandling, seksuelle overgrep og tapt skolegang er temaer man finner i disse søknadene. Innen fagområdet fremmedrett (saker etter utlendingsloven) har Juss Hjelpa hatt en

markant økning. Mange av sakene her angår familiegjenforening.

1997 et kritisk år

– Vi har nådd en smertegrense, konstaterer Kjersti Dahle. Juss Hjelpa har ført statistikk over ulønna arbeid for 1997. De nedla 4130 gratistimer – av de som er registrert, i tillegg kommer mørketallene.

De registrerte timene utgjør 36 prosent av det totale antall arbeidstimer hos Juss Hjelpa. 1997 var på mange måter turbulent. Justisdepartementet planla å redusere driftsstøtte med omtrent 30 prosent. Etter omfattende samarbeid med øvrige rettshjelpstiltak i landet klarte Juss Hjelpa å overbevise Justisdepartementet om at forslaget om kutt i driftsstøtte var en dårlig ide. Antall henvendelser viser klart at det er viktig å opprettholde dette tilbudet. Justisdepartementet trakk forslaget tilbake og Juss Hjelpa ble sikra med et minimum til videre drift. – Det som ofte glemmes er at delfinansieringen på statsbudsjettet må være i tillegg til midler fra fylket og kommunen. Universitetet bidrar med en del, sier Dahle.

Tiltak

Dahle mener en lønnsøkning er nødvendig for å gjøre arbeidet mer attraktivt. Dette innebærer at Juss Hjelpa får større lokaler for å kunne romme en økt bemanna arbeidsplass. Foreløpig har Juss Hjelpa skrevet søknader til fylkesadministrasjonen og venter nå på behandling.

Dårlig tenkning i toppen

Rådet for høyere utdanning i Nord-Norge (RHUINN) har nettopp avsluttet et seminar om krisen ved utdanningsinstitusjonene i Nord-Norge. Men ikke en eneste student ble invitert til å holde innlegg.

Per Steinar Moen

– Jeg etterlyser tenkning i tenkningens høyborg, sier studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes.

Studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes karakteriserer seminaret som "en pinlig affære".
FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Han er svært forundret over at RHUINN bruker over ett år på å planlegge et seminar om utdanningspolitikk uten at de inviterer studenter til å holde innlegg.

Dårlig tenkning

– Dette er et typisk tegn på dårlig tenkning. Skal man få noe konstruktivt ut av et slikt seminar, må studentene få komme til ordet, mener han.

RHUINN holdt 19.-20. februar et seminar i Tromsø hvor den store flyttestrømmen fra nordnorske utdanningsinstitusjoner sørover ble grundig debattert – altså uten en eneste student på innleggslista. Dermed mener Fylkesnes at viktige elementer i debatten blir utelatt.

Velferd viktig

– For eksempel fokuserte de forskjellige deltakerne voldsomt på at det som avgjorde hvor studentene valgte å studere var fagtilbudet på studiestedet – og stikkordet velferd ble nesten ikke nevnt i det hele tatt. Det virket som om universitetsledelsen her ikke syntes det er problematisk at Tromsø faktisk er den eneste universitetsbyen i

Norge som verken kan tilby idrettshall eller studenthus til studentene. Det eneste de fokuserte på var viktigheten av et godt fagtilbud. Men fornøyde studenter må vel være den beste reklamen et studiested kan ha, mener Fylkesnes.

Ikke arroganse

Han mener videre at det ikke er arroganse som er årsaken til at studentene ikke har blitt in-

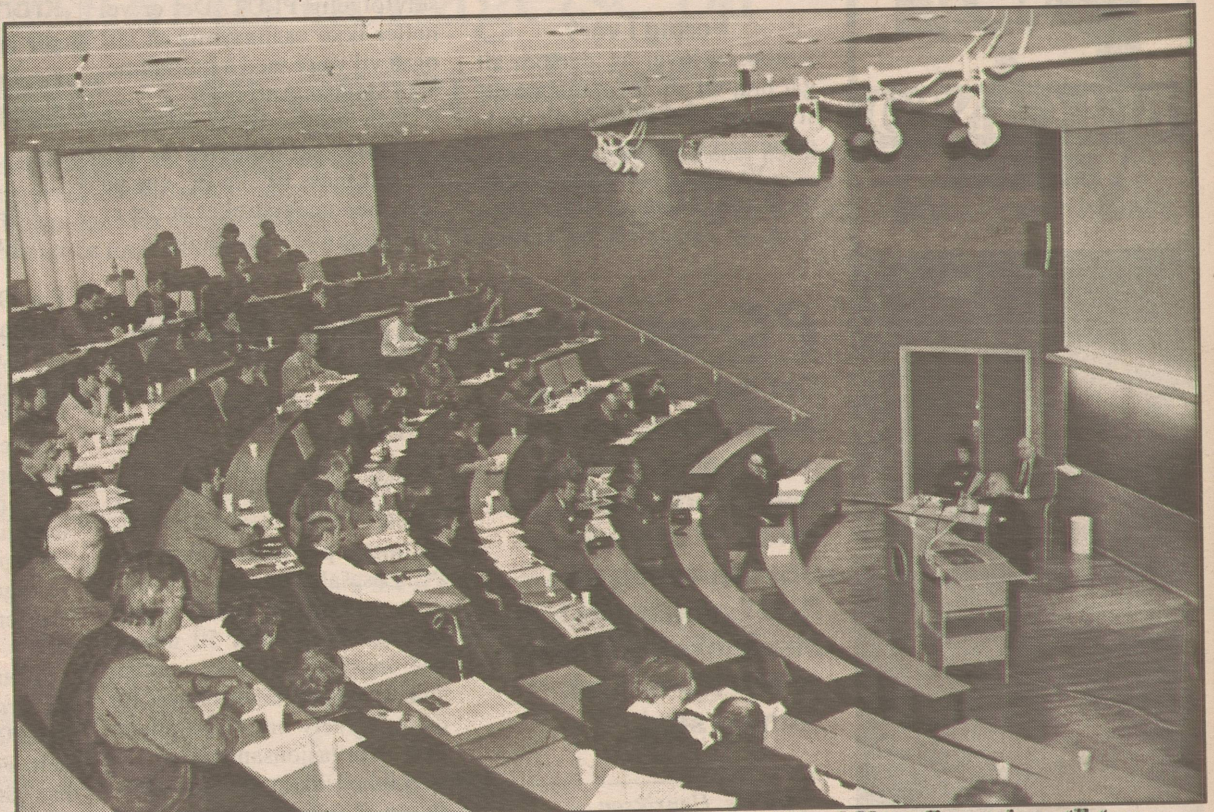
vitert til dette seminaret.

– Disse er absolutt tjent med at studentenes meninger og synspunkter kommer fram, og derfor kan det ikke ha med arroganse å gjøre. Problemet er heller at de ikke er klar over hvilken aktører som er inne i bildet. Dette ble en pinlig konferanse fordi det virket som om arrangørene rett og slett ikke hadde tenkt på at studentene også kunne ha bidratt med noe

konstruktivt til denne debatten, fortsetter studentstyrelederen.

Han tror ikke dette er et engangstilfellet. Han mener derimot at dette er en mentalitet i den norske utdanningspolitikken.

– Det er på tide at de oppe på toppen skjønner at de ikke er studenter lengre, og dermed ikke kan tale studentenes interesser, sier Torgeir Knag Fylkesnes.

En imponerende deltakerliste på "Rådet for høyere utdanning i Nord-Norge"s seminar til tross; ingen studenter kom til orde.
FOTO: ANDERS HENRIKSEN

Idrettshall for alle

Nesten to tusen kvadratmeter boltreplass. Håndballhall, klatrevegg, styrketreningsrom, squashhall, kafé og aerobicrom. Idrettshallen blir noe for enhver smak.

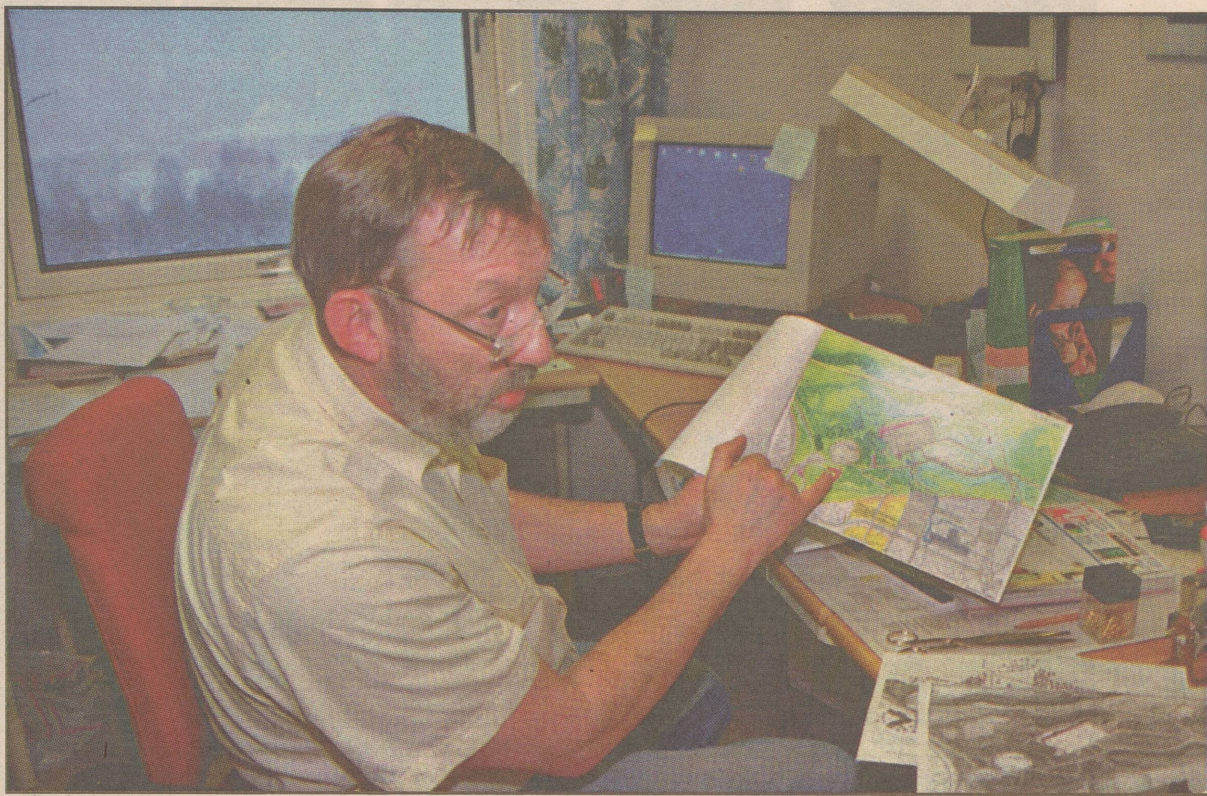
Per Steinar Moen
Lars Åke Andersen (foto)

Hallen skal gi rom for flest mulig studenter, og ikke bare de som er organisert gjennom Tromsøstudentens idrettslag (TSI).

– Vi har sett på lignende anlegg i Ås, Oslo og Bergen. Disse hallene har hatt en betydelig økning i antallet mosjonsstudenter: aerobic, styrketrening og små grupper som for eksempel ønsker å spille fotball. Derfor må denne idrettshallen tilfredsstillende størst antall mulig aktiviteter, sier Odd Harald Johannessen, lederen av styringsgruppa for idrettshallen.

Anlegget kommer etter alt å dømme til å ha store deler under jorda, slik at den nesten ikke blir synlig fra overflaten. Styringsgruppa har allerede tatt kontakt med konsulenter og arkitekter for å få fullført planleggingsprosjektet til 15. april. Det er mye arbeid på kort tid, derfor ønsker styringsgruppa tilbakemeldinger fra studentene og andre brukere snarest.

– Vi ønsker selvsagt ingen hemmeligholdelse rundt dette prosjektet. Derfor har vi en oppslagstavle ved modellen av universitetet på Hovedgården, hvor vi kommer til å presentere arkitekttegninger, bilder og møtereferater etter hvert som de blir klare, sier Odd Harald Johannessen.

Leder for styringsgruppa for idrettshallen, Odd Harald Johannessen, viser frem hvor hallen skal plasseres.

Tromsøstudentenes idrettslag: – Vi er fornøyde

Endelig smiler også TSI. Utkastet til idrettshallen faller i god smak hos leder Pål Morten Grande.

Per Steinar Moen
Lars Åke Andersen (foto)

TSI var nok en smule skeptisk i forkant til styringsgruppa, men innrømmer at forslaget styringsgruppa har kommet med er over all forventning.

– Våre uttalelser i forrige Utopia hvor vi kritiserte student-

ens manglende innflytelse på prosjektarbeidet var nok forhassta. Vi får svelge kamelen, og beklager våre uttalelser. Samskipnaden og plan- og driftsavdelinga ved universitetet har vår fulle støtte, sier Grande.

Alt på ett sted

TSI er spesielt fornøyd med at man kan klare å samle så mange aktiviteter på ett sted.

– Vi har ikke kommet fram til noe som mangler. Styringsgruppa har klart å samle alt under ett tak, sier han.

Erfaringer fra andre lignende haller i Bergen og Oslo slår fast

det de allerede disponerer i Tromsøhallen.

– Fra vårt synspunkt kommer ikke våre medlemmer til å få et bedre tilbud i regi av TSI. Men for den vanlige student vil idrettshallen være et svært godt tilbud, og idrettsaktiviteten blant studenten vil sikkert øke – noe som TSI i første omgang ikke vil nytte godt av, mener Grande.

– Dette er ikke bare en hall for TSI, men for alle studenter, sier han.

Betalingsystem

Pål Morten Grande regner med at hallen kommer til å ha samme betalingssystem som hallene i Bergen og Oslo praktiserer i dag. Der betaler du for kun for inngangen, så kan du drive med hva du

vil inne i hallen.

– Sannsynligvis kommer bare bruken av klatrevæggen å koste noe ekstra, sier Grande, men legger til at dette enda ikke er klarlagt.

Men en ting er sikkert:

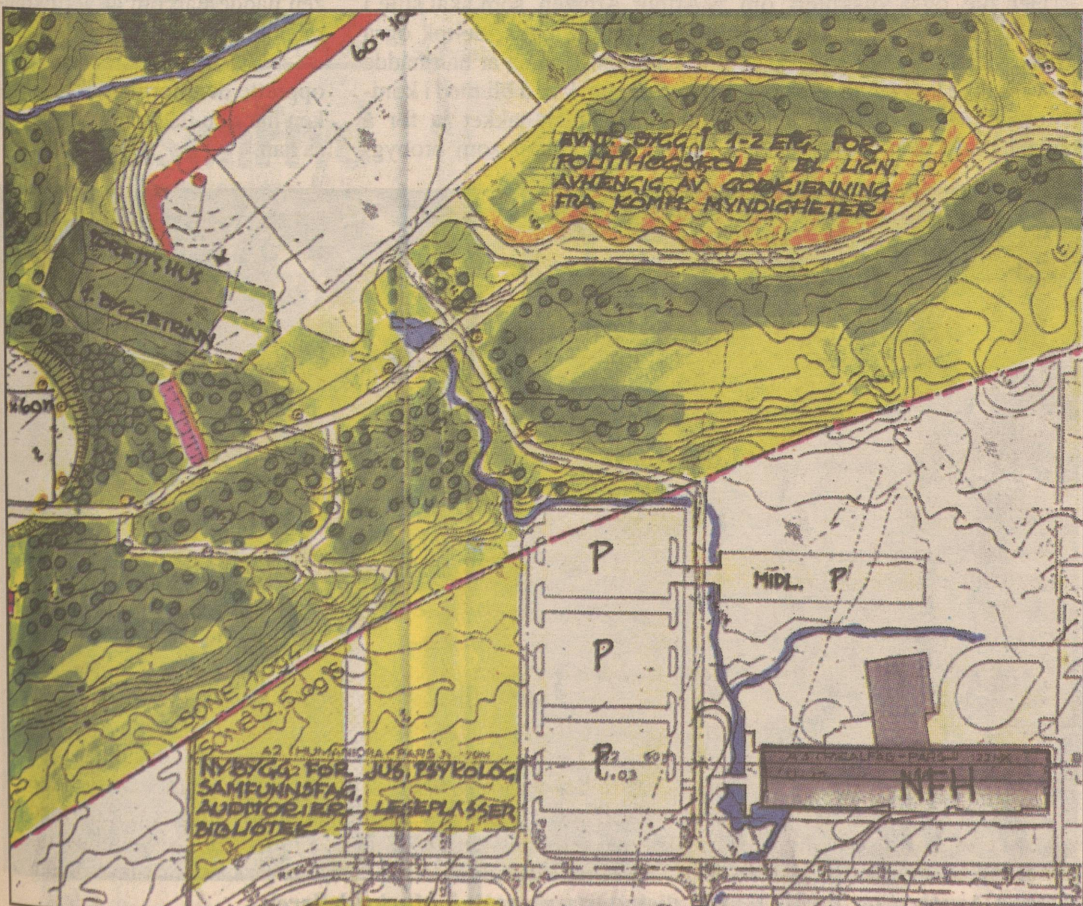
– Trimgruppefunksjonen i TSI kommer nok til å falle bort, sier Grande.

Likevel vil de som vil drive idrett på et mer mosjonerende nivå få et mye bedre tilbud enn det de kan få i regi av TSI i dag. Idrettshallen kommer til å være åpen for alle studenter, og TSI-medlemskap kommer neppe til å gi billigere hallbruk.

Mister "makta"

– Vi kommer ikke til å beholde eneretten vår på studentidrett – den posisjonen kommer vi nok til å miste. Idrettshallen kommer til å bli en flerbrukshall hvor TLIL (Tromsøs lærerhøyskoles idrettslag), bedriftsidrettslaget UBIT, TSI og en rekke andre trimaktiviteter kommer til å finne rom. Vi kommer til å miste et attraktivt monopolsituasjon, sier lederen i TSI:

Sannsynligvis kommer ikke TSI til å få flere treningstider enn

Kartutsnittet viser hvor idrettshallen kommer til å ligge.

TSI-leder Pål Morten Grande er fornøyd med utkastet til den nye idrettshallen.

Punktlig demonstrasjon

"Nei til bombing av Irak!" Dette var en av parolene under punkt-demonstrasjonen sist lørdag mot norsk deltakelse i en eventuell krig mot Irak.

– Konflikta må løses uten å ta til våpen, sier Brynmor Evans fra Grønn Ungdom.

Vegard Bønes

Lars Åke Andersen (foto)

Om lag 150 mennesker hadde møtt opp for å støtte aksjonen, som var organisert på kort varsel av flere av Tromsøs ideelle organisasjoner.

Evans poengterer i et intervju med Utropia at det her ikke er snakk om en gjeng kommunister, som bare av prinsipp er imot USA. Også menneskerettighetsforkjempere og andre uavhengige var med på organiseringa av demonstrasjonen, for eksempel den antirasistiske organisasjonen "Regnbuen".

Unngå krig

– I den forrige golfkrigen ble to hundre tusen militære og hundre tusen sivile drept som en følge av direkte krigshandlinger. I tillegg døde opptil en million som et resultat av ødelagt infrastruktur og blokade av mat og medisiner til Irak, sier

Om lag 150 mennesker viste sin motstand mot bombing av Irak.

Evans.

Det er nettopp ting som dette aksjonistene håper å unngå.

– Å gå til krig vil bare behandle symptomene, ikke selve problemet med Irak som diktatur, mener Evans.

Diktatur

Kristian Egil Torheim, også fra Grønn Ungdom, poengterer at Irak er et diktatur, og at de på ingen måte støtter regimet.

– I stedet for å gå til krig, bør man heller støtte demokra-

tibevegelsene og menneskerettighetsbevegelsene i Irak, sier Torheim.

På denne måten håper han at menneskerettigheter og demokrati skal kunne utvikle seg på egne premisser innad i Irak.

Motstand

– Men vil en demonstrasjon ha noen innvirkning på Norges støtte til en eventuell militæraksjon?

– Gjennom demonstrasjonen bidrar vi til å vise at det er mot-

stand mot en bombing av Irak over hele Norge, sier Torheim. Han håper at dette vil påvirke regjeringa til å endre standpunkt.

Kristian Egil Torheim og Brynmor Evans fra Grønn Ungdom er sterkt imot norsk deltakelse i en militær aksjon mot Irak.

Moralisme på Mack-kjelleren

– Barna i dag skiller ikke mellom rett og galt, de skiller mellom lurt og dumt. Dette var et av utspillene Jacob Jervell kom med foran en fullsatt Mack-kjelleren, onsdag 11. februar.

Erlend Bønes

Andre Kvernhaug (foto)

Professor i teologi, Jacob Jervell, benyttet sitt foredrag i forbindelse med Internasjonalt seminar til å komme med flere sterke utspill. Tema for foredraget var moral og moralisme, og et av spørsmål Jervell besvarte var om han trodde moralen er i fritt fall.

– Det er absolutt ingen understatement. Moralene er falt fullstendig, sa han, og gikk spesielt hardt ut mot dobbeltmoralen i næringslivet.

– Bedrifter holder etiske seminarer for å bedre de ansattes moral, mens man finner en helt annen etikk hos bedriften selv. Det er grådighet, makt og misunnelse som styrer næringslivet, tordnet han.

Verdikommisjonen ble også diskutert, men professoren tvil-

te på effekten av arbeidet deres.

Systemets umoral

– Hvis de bare skal se på den private moral vil den ikke kunne få gjort noe. Hvis de derimot tør å sette søkelys på systemets og samfunnets moral kan den få utretten noe, sa Jervell.

Derfor mente han at politikere og næringslivstopper burde være med i kommisjonen, for å få fokusert på disse problemene. Professoren mente at vi har nok etiske regler, men at utfordringen er å utvide etikken til områder man ikke tenker etisk, nemlig i næringslivet og politikken. Som eksempel trakk han frem at KrF administrerer partnerskapsloven og abortloven, på tross av at partiet er mot disse lovene. Jervell så også for seg konsekvensene av et samfunn uten moral. Det vil bli et hardere samfunn, der måkt måtte erstatte rett. Med andre ord en politistat.

Slem verdikommisjon

Etter Jervells foredrag ble det debatt, der flere fra salen kom med innlegg. Det mest oppsiktsvekkende var et forslag om å opprette en alternativ verdikommisjon. En slem verdikommisjon. Den skulle blant andre bestå av

satanister, homofile, Jack Erik Kjuus og Kjell Inge Røkke. Med andre ord folk som blir sett på som umoralske. Så kunne de svare på om de føler seg umoralske.

Det ble også diskutert om Stortinget kan vedta en samfunnsreform. Jervell mente at et lovverk ikke kan fange opp positiv etikk, mens enkelte av debattantene påpekte at vedtak kan gi

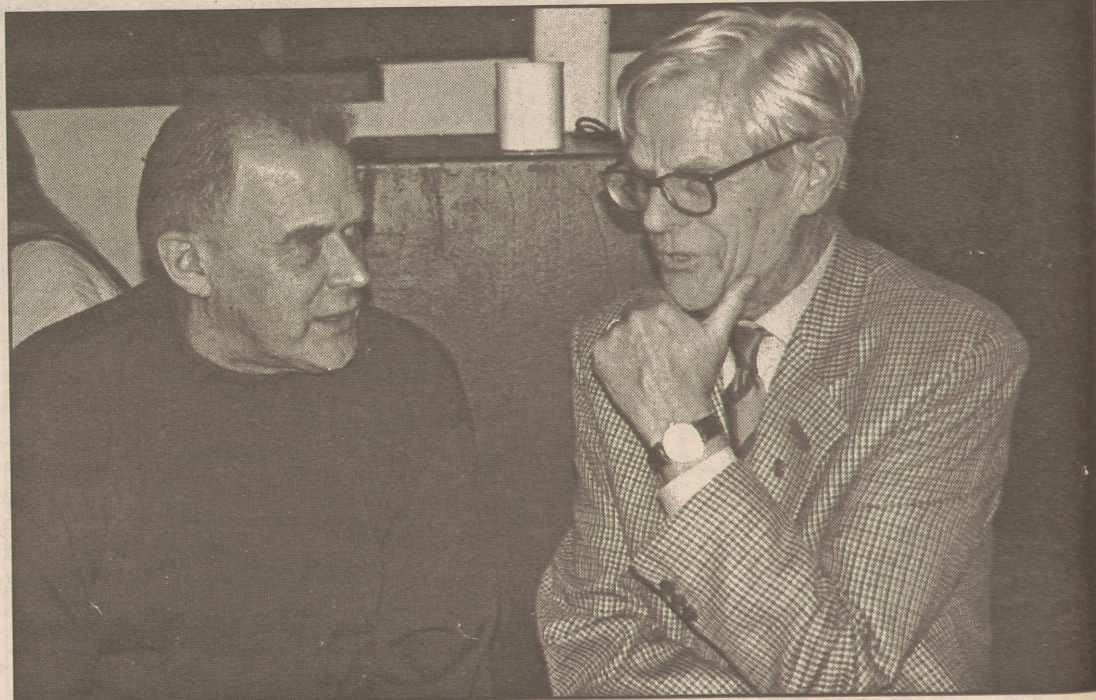
større personlig frihet, for eksempel at lovverket gir rom for homofilt partnerskap, militærnekning og livssynsfrihet.

Folkeskikk

Arthur Arntzen, som skal sitte i verdikommisjonen, deltok også i debatten. Han sa at han hadde vært skeptisk til å bli med i kommisjonen, men takket ja for å bringe inn humor som brobyg-

ger. Humorologen var svært uenig i Jervells forslag om å inkludere politikere og næringslivstopper i kommisjonen, fordi han mente det var disse som hadde skapt grådighetskulturen. Arntzen hadde håp om at verdikommisjonen kunne få utrettet noe.

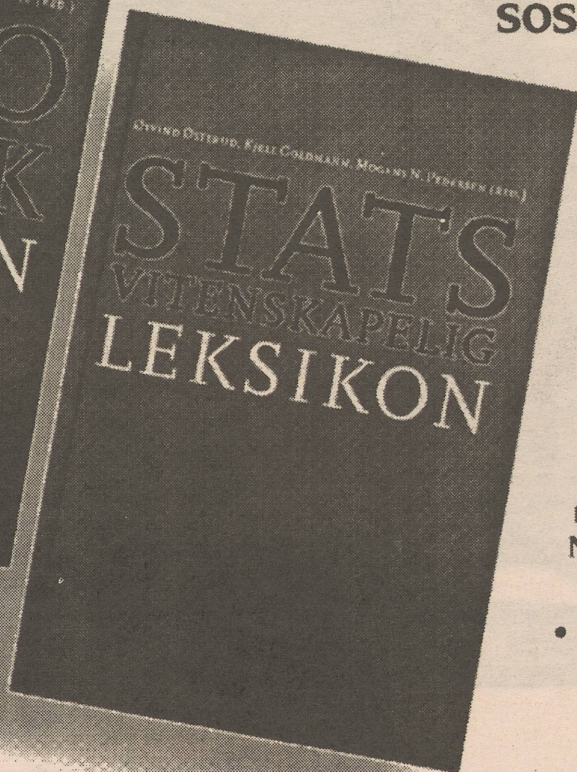
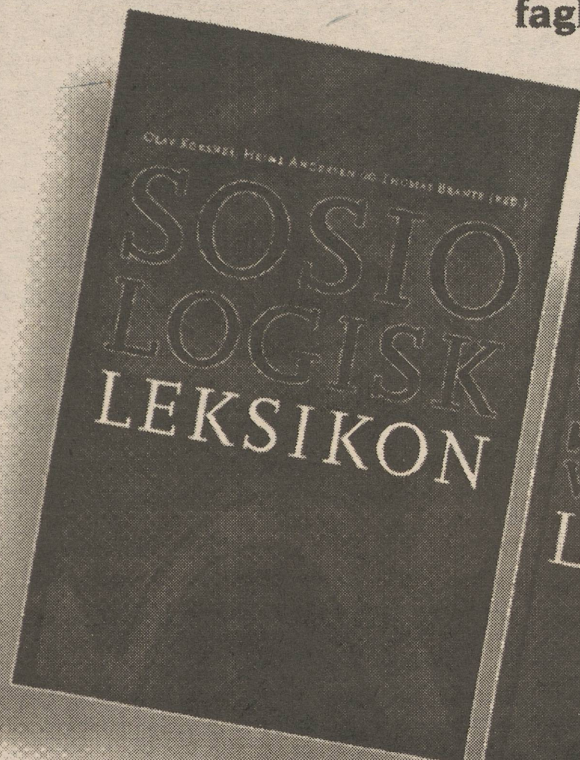
– Hvis den klarer og gjenopprette den normale folkeskikken har den ikke vært forgjeves, sa han.

Arthur Arntzen og Jacob Jervell diskuterte moral på Mack-kjelleren.

Uvurderlig til studiebruk

Bøkene imøtekommer behov for korte, konsise innføringer i faglige begreper på norsk, forankret i skandinavisk virkelighet. Slik supplerer de pensumlitteraturen og forbedrer tilegnelsen av fagene.

SOSIOLOGISK LEKSIKON gir innføringer i sentrale begrep og teorier, metoder og studie-felt i dagens sosiologi. Det har også kortfattede portretter av de viktigste klassikerne.

Leksikonet er det første i sitt slag i Norden og er redigert av Olav Korsnes, Heine Andersen og Thomas Brante.

I STATSVITENSKAPELIG LEKSIKON finner du oppslagsord som dekker fagdisiplinens begreper, teorier og metoder, politiske ideer, ismer og institusjoner.

Leksikonet er det første i sitt slag i Norden og er redigert av Øyvind Østerud, Kjell Goldmann og Mogens N. Pedersen.

• Kr 248,- stk.

UNIVERSITETS
FORLAGET

AKADEMISK KVARTER

Studentrabatt i Tromsø

Disse forretningene og bedriftene innrømmer studenter rabatt mot at man viser studentbevis sammen med kvittering for betalt semesteravgift. For å unngå misforståelser bør man opplyse om at man er student og vise studentbeviset uoppfordret.

Rabattene innrømmes i perioden 15.8.97 til 14.8.98.

Peppi's PIZZA
Stortorget 2,
tlf. 77 61 11 66

**BRILLE
huset**
Storgata 92, tlf. 77 68 21 43

Café DOMUS
Domusgården,
andre etasje
tlf. 77 66 67 70

**Britt's
BOUTIQUE**
Storgata 89 og Jekta
tlf. 77 68 41 00

Strandtorget 1
tlf. 77 61 01 05
SKARVEN

**TusenFryd
Plantesenter**
Polarsenteret, tlf. 77 67 39 70

Edvis
LEKER OG BARNESUTSTYR

Platebaren
STØRST I COMPACT-DISC
Storgata 110, tlf. 77 65 53 56

**JOHANNESSEN &
HERRE- OG UNGDOMSKLÆR**
v/ brua - Tlf. 77 68 35 41 - Tromsø

**HUDPLEIE
VIGDIS
PARFYMERI**
Tlf. 77 68 67 83
Storgt. 58

PEDER NORBYE
10 % rabatt på varer
til ordinær pris

**BYGGMAKKER
Tromsø**
BYGG & STÅL A/S
Tlf. 77 67 06 77

**Skinnmester'n
Veita**
Veitasenteret, tlf. 77 61 25

Chr. Hansen
18.9.97
Fr. Langesgate 22,
tlf. 77 68 56 56

Urmester Noralf Andersen
Stortorget 3, vis a vis Domus
tlf. 77 68 26 55

SMÅVAREN
Alt i garn og sytilbehør
Storgt. 57 - tlf. 77 68 67 67

**GJENSIDIGE
Nord**
Storgata 92, Tlf. 77 62 34 00

LAUSTAD A/S
Jernvare, leketøy, kjøkken, glass,
stentøy
Austadbygget, sjøgata 13,
tlf. 77 68 45 51

**INTERSPORT
SPORTSHUSET A/S**
- Sjøgata 13, tlf. 77 68 02 90
- Storgata 91, tlf. 77 68 36 68
- Polarsenteret, tlf. 77 60 71 10
- Veitasenteret, tlf. 77 68 36 68

**Jensens Sko
EURO SKO**
Torgcenteret - Storgata 79
Tlf 77 68 15 63

STUDIO 7 • TROMSØ
Søndre
Tollbugate 7
Tlf. 77 67 39 70

Hotell Nord
Parkgata 4
77 68 31 59
20 % på overnatting

Taras
KAFFE • TE • KRYDDER
DUFTER OG GAVEARTIKLER
MARKEDSPLASSEN - TROMSØ
TLF. 77 68 22 54

BOWLING & SQUASH
Stakkevollvn. 51
9002 Tromsø
Tlf.: 77 61 97 70

Nordix Data AS
Stakkevollveien 15
Tlf. 77 61 01 06

Ansvarlig for studentrabatt i
Tromsø er Tromsø-
studentenes Idrettslag, TSI.
Kontoradresse: Hovedgården,
UiTø, 9037 Tromsø
tlf: 77 64 45 79
faks: 77 67 60 25

Miljømarkedet i Tromsø

Er studentene i Tromsø miljøbevisste? Bruker du den samme plastposen fra butikken minst tre ganger på rad? Plager det deg når noen vil røyke deg ut? Nei! Dette er ingen spørreundersøkelse, jeg vil bare tvinge fram sannheten om Miljømarkedet i Tromsø.

Antal Csipa
(tekst og foto)

Tromsø/Stakkevollan: Miljøvernforbundet åpnet for ikke så lenge siden sitt nye miljømarked i Tromsø, og Utopia tar sjansen å se på hva de kan tilby oss fattige studenter.

Mellom skiutstyr, kommoder, lenestoler, stereoanlegg og andre ting og tang finner jeg veien til bakrommet. Ørjan Holt er opp-tatt med hendene i en vaskebalje, og hoppla; det dukker opp et stort krus fra skummet.

– Fra det kan man drikke øl, ikke sant?

– Ja, dette er for spesielt studenter som liker øl, kommer svaret fort.

– Hvorfor selger dere disse brukbare gjenstandene?

– Da Norges miljøvernforbund (NMF) ble stiftet i 1993, var en av våre målsettinger at vi skulle tjene våre egne penger for å være mest mulig uavhengig i miljøkampen. Blant flere andre prosjekter etablerte vi bedriften Miljømarked AS. Til nå er det etablert miljømarkeder i Bergen, Oslo og Tromsø, sier Ørjan.

Miljømarkedkonseptet er et prosjekt som kombinerer miljøvernensyn, vern av kulturminner, sysselsetting, rehabilitering av ungdom, avfallsreduisering, gjenvinning av ressurser og holdningsendring til ressursforvaltning hos den enkelte.

– Fra hvor får dere varene inn?

– For å sikre tilførsel av gjenstander til markedet, har NMF i konkurranse med flere andre fått en avtale med Tromsø kommune om rett til å ta ut bruksgjenstander og bygningsartikler fra avfallet ved miljøstasjonen i Tromsdalen. Dette skjer ved at vi tar imot det vi måtte ønske fra biler som kommer til miljøstasjonen. NMF henter altså ikke gjenstandene nede i containerne, da disse som regel er ødelagt. Dessuten er det ikke helt ufarlig å klatre ned i containerne. Miljømarkedet tar også imot gjenstander direkte fra folk eller bedrifter. Det er for øvrig mange eksempler på hvordan Miljømarkedet har skaffet seg verdifulle "fangster" av gjenstander og bygningsartikler.

– Hva drev dere med i det siste året?

– I 1995 gjennomførte NMF, med 25 personer på tiltaksmidler, et vellykket prosjekt med selektiv rivning av 130 leiligheter og noen forretningsbygg i Ber-

gen. Rivningsprosjektet sikret oss store mengder bygningsartikler som for eksempel fyllingsdører, vinduer, toalett, vasker og ikke minst murstein, sier han.

– Året etter ble vi tipset om en studentby i Bergen som skulle renoveres. Etter flere billass hadde vi fått nærmere seksti hybelkomfyrer, seks små kjøleskap, tjuve dører i tillegg til en rekke andre ting. Det genereres store mengder avfall i Tromsø som i landet for øvrig. Miljøvernforbundet er derfor konstant på jakt etter rivnings- eller rehabiliteringsprosjekter. Erfaringer fra Bergen har vist at det kan være store penger å tjene på å være på rett sted til rett tid, mener Ørjan.

Da NMF ble stiftet bestemte styret seg for at forbundet også skulle bruke sin kompetanse og sitt engasjement innen miljøvern til kursing, skoling og engasjering av andre mennesker og da særlig ungdom med problemer. – Vi har hatt et samarbeid med "Ungdomskilden ressurscenter" i Bergen, og har sammen med disse og folk fra sosialkontoret gjennomført flere kurs for langtidsledige ungdom for å hjelpe disse ut på arbeidsmarkedet eller motivere for videre skolegang. Dette har allerede vist seg å gi gode resultater. To tidligere hardt belastede ungdommer er i dag i arbeid, mens tre andre går på skole.

– Hva er NMFs planer for fremtiden?

– Miljøvernforbundet bygger for tiden eget kurssenter i Bergen, hvor vi tenker oss miljømarkedene i Oslo, Bergen og Tromsø som et rehabiliteringssted for ungdom som har gjennomgått miljø- og motivasjonskurs. Etter gjennomført kurs kan ungdommene få praksisplass på våre miljømarkeder, slik at de kan komme seg tilbake til samfunnet, sier han.

På sikt har miljøvernforbundet har tro på at Miljømarkedet i Tromsø kan skape 3-5 årsverk i miljøriktig sysselsetting.

Ølkrus for studenter som liker øl...

Ørjan Holt i miljøvernforbundet viser fra salgbare gjenstander fra miljømarkedet.

Du er passiv, lat og uengasjert

Universitetet i Tromsø

Karakterutskrift

Navn: Ertnes, Arne

Har oppnådd følgende resultater ved Universitetet i Tromsø:

Emne

Født: 07.09.74 44444

Immatr.: UITØ 1993-Høst

Vekttall

Karakter

immm

Innsats
Engasjement
Deltakelse

Tromsø, 4. september 1997

Ellenor Engum
Sign.

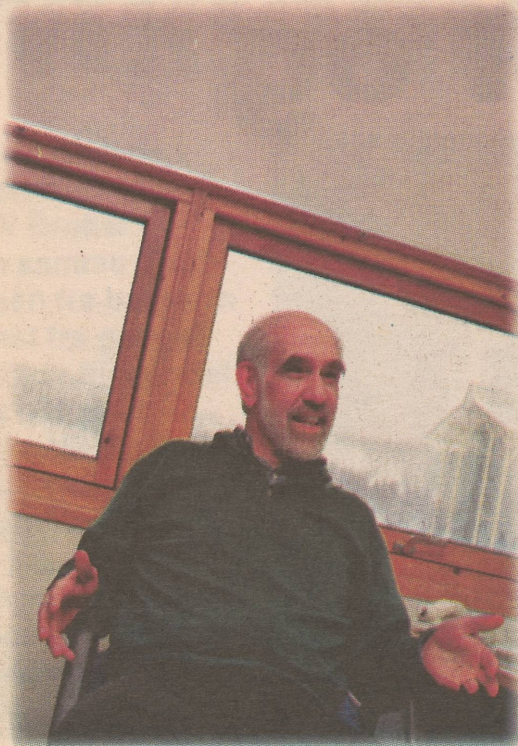
Hadde engasjement, deltakelse og innsats vært poster på karakterutskrifta, hadde ikke norske studenter skåret høyt. Vi er late, uengasjerte og passive.

Dette er dommen Utopias testpanel feller over deg. Fire utenlandske forelesere ved UiTø – med bred, internasjonal undervisningserfaring – presenterer her sin oppfatning av den norske gjennomsnittsstudenten. Og skal vi tro panelet, kommer vi ikke særlig godt ut av sammenligninga med våre medstudenter i utlandet.

Men forklaringa ligger ikke på det personlige planet. Vi er barn av systemet. Eksamensorientert utdanning, vanskelige økonomiske forhold og jantelov er blant forklaringene vårt panel tyr til.

Noen godord er det imidlertid også plass for. Et generelt høyt kunnskapsnivå, samfunnsinteresse og heilhjerta innsats er blant de positive karakteristikkene.

ALLE FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Navn: Stephen Wolfe
Nasjonalitet: USA
Stilling: Førsteamanuensis ved Institutt for engelsk
Erfaring: Har undervist ved en rekke universiteter i Canada og USA, ved Oxford og gjester nå for tredje gang Universitetet i Tromsø.

Navn: Simona Piattoni
Nasjonalitet: Italiensk
Stilling: Førsteamanuensis i komparativ politikk ved SVF.
Erfaring: Ved Universitetet i Tromsø siden 1993.

– Heilhjerta, men passiv

– Min sterkeste innvending mot de norske studentene er at de er mer interessert i overlevert informasjon enn sjølsten-dig tolkning.

Asbjørn I. Bartnes

Dette sier Stephen Wolfe om de norske studentenes holdning til undervisninga, og henter konkrete eksempler fra klasserommet:

Tomme begre

– De forventer at svarene blir servert, og aksepterer i mindre grad en form som inspirerer dem til å gjøre sjølstendige refleksjoner. Norske studenter forsøker sjelden å utfordre foreleseren. Det later til at de oppfatter foreleseren som en autoritet og en autoritær tilstedeværelse i undervisningssituasjonen. Forventningen er at de skal fylles opp med informasjon, som om de var tomme begre, mener Wolfe.

Lat

– Noen av mine egne studenter har forventet at jeg ville beskrive dem som late, og det er fristende å gjøre nettopp det. Sammenlignet med studenter i for eksempel USA tar norske studenter færre vekttall per semester. I tillegg skriver de for lite. Da jeg studerte ved Oxford måtte jeg levere essays hver eneste uke, ofte med et omfang på 20-30 sider, mimrer Wolfe, men understreker at forklaringa på dette ikke ligger på det personlige planet, men er et resultat av måten det undervisningssystemet er organisert på.

Systemforklaring

– Det er ikke mulig å karakterisere den norske studenten uten å gjøre det innenfor ramma av det norske utdanningssystemet. Til forskjell fra systemene i USA og Storbritannia er det norske universitetet ekstremt eksamensorientert. Det synes som om det oppmuntrer til individuelt arbeid. I prinsippet holder det at man melder seg opp for å kunne ta eksamen. Det er lite obligatorisk undervis-

ning, få obligatoriske innleveringer – i det hele tatt et system som bidrar til å gjøre studier til en privat sak, mener Wolfe.

Interaktivt klasserom

Det er med andre ord systemet, og ikke nødvendigvis det personlige engasjementet til hver enkelt student, som er forklaringa på det dårlige engasjementet.

– Det slår meg at studenter både diskuterer og jobber ivrig sammen utenfor klasserommet, men de tar ikke dette engasjementet med seg inn i klasserommet. De stiller ikke spørsmål, kommer ikke med kommentarer – de bidrar kort og godt ikke til å skape et interaktivt klasserom, sier Wolfe om studentenes faglige engasjement.

Jantelov

For å forklare det dette fenomenet tyr Wolfe ikke bare til det eksamensorienterte utdanningssystemet, men også til norsk kultur i allminnelighet.

– Jeg ser ikke bort fra at dette har sammenheng med janteloven. Det er ikke legitimt i norsk kultur å stikke seg fram. Derimot er det motsatte tilfelle i USA, som i så måte representerer en motpol til den norske holdninga. Her det ikke bare akseptert men også nødvendig å markedsføre sin egen kunnskap i forhold til karrieremuligheter, forklarer han, og i denne sammenligninga finnes det også godord om norske studenter:

– Mens amerikanerne, som nærmest har det som prinsipp å utfordre forelesere, framstår som kyniske, er norske studenter mer heilhjerta og oppriktige. Det har jeg sans for, avslutter Wolfe.

– Stille og uselvstendige

– Min erfaring er faktisk at studenter på grunnfagsnivå har lettere for å stille spørsmål enn hovedfagsstudenter, sier Piattoni etter å ha undervist noen år ved universitetet i Tromsø.

Stine Eidissen Bya

Men har samtidig klar forklaringen på hvorfor det er slik.

– Det er jo ikke så rart. På grunnfagsnivå stiller man med blanke ark og skal lære seg alt. Hovedfagsstudentene føler at de burde beherske stoffet så godt at de ikke tør spørre, de opptrer heller passivt. På hovedfag er det faktisk de utenlandske studentene som er mest aktive, sier Piattoni.

– Jeg foretrekker å ikke oppgi tekstbøker til studentene, enten de liker det eller ikke. De burde lære seg å finne ut selv hva som er viktig og trekke ut essensen av stoffet. Det er viktig å ha initiativ og en sans for hva som må prioriteres. Å oppgi støttelitteratur ser jeg nesten ingen vits i. Det virker ikke som studentene leser det uansett, mener Piattoni.

Stille studenter

Ifølge Simona Piattoni er det svært stor forskjell på undervisningsopplegget i USA, hvor hun tok sin mastergrade, og her.

– Der bestod forelesningene av 10-15 minutters leksjon av foreleseren. Resten av timen diskuterte studentene, og foreleseren skulle bare sørge for å styre diskusjonen, forteller hun.

– Jeg fikk kjempesjokk da jeg kom til USA. Mentaliteten ved universitetet i Italia (akkurat som i Norge) var at stille du foreleseren et spørsmål, ble det oppfattet som trang til oppmerksomhet. En slags jantelov kan du kanskje si. Av frykt for å bli oppfattet som glad i å stå i søkelyset, lar man heller være å si noe. Derimot er det helt motsatt i statene. Man diskuterer så filla fyker, og har ikke denne voldsomme respekten for profesorene under forelesningene som jeg har merket i Italia og Norge.

Intelligente

Hun påpeker også den markante forskjellen på pensumstørrelsen for hovedfag her og i utlandet.

– I USA måtte vi lese opptil 3000 sider i året. I Tromsø er obligatorisk pensum for hovedfag 800 sider per år. Dette er nok ikke et kapasitetsspørsmål, jeg tviler ikke et sekund på at studentene her er like intelligente som det de er i USA. Det er klart at vi alle vil foretrekke å gjøre minst mulig. Hadde det vært mulig for meg å slippe å sitte oppe til klokka 3.00 om natta for å få lest ferdig 300 sider pensum hver uke, er det klart jeg hadde latt være, sier Piattoni med et smil. Hun er allikevel glad for den tøffe utdanningen, og mener hun lærte veldig mye.

Ikke uengasjerte

At studenten av i dag er uengasjert og driter i resten av verden, er en påstand Simona Piattoni ikke kan si seg enig i.

– Den påståtte selvoptattheten er sterkt overdrevet. Da jeg startet mine studier på slutten av 70-tallet, demonstrerte man for den minste ting. Svært mange av ungdommene tror jeg var med bare for å være sosiale. Det finnes så mange måter å være engasjert på. Å gå i demonstrasjonstog er ikke den eneste måten. Å simpelthen følge med intellektuelt i det som skjer er akkurat like viktig, mener Piattoni.

– Det som derimot forbauser meg er hvor lite kritiske nordmenn er til den sittende regjering. De eneste gangene folk engasjerer seg, er når de drar til Oslo for å be om mer penger til ett eller annet formål. Der jeg kommer fra er det aldri noen som liker regjeringen, konkluderer l. amanuensis. Og forklarer fenomenet med at Norge er et veldig homogent samfunn sammenlignet med Italia og USA.

Navn: Waldemar Marton
Nasjonalitet: Polsk
Stilling: Professor ved Institutt for engelsk.
Erfaring: Har undervist ved en rekke universiteter i USA, Polen, Tyskland og Finland, og ved Universitetet i Tromsø siden 1991.

Navn: Roswitha Skare
Nasjonalitet: tysk
Utdanning: lærerutdanning i Jena, så tysk hovedfag ved UiTø.
Stilling: stipendiat ved Germanistisk institutt.
Erfaring: Ved Universitetet i Tromsø siden 1989.

– Dyktige, men tause

Waldemar Marton har opplevd å ha studenter som i løpet av et helt kurs ikke sier en eneste setning.

Asbjørn I. Bartnes

– Det virker som om enkelte studenter er fornøyde hvis de kan unngå å delta aktivt i undervisninga. Det er verst på grunnfag, blir litt bedre på mellomfag, men til og med på hovedfagsnivå er det for mange som er passive og ikke bidrar i diskusjoner.

Verre enn finner

Martons tanker om norske studenter tar utgangspunkt i bred undervisnings erfaring fra andre land:

– Sammenlignet med studenter i de andre landene jeg har undervist i er det nordmenn som er vanskeligst å få i tale. Til og med finner, som tradisjonelt oppfattes som fåmælt og tilbaketrukket, er mer aktive enn nordmenn når de først blir varme i trøya, sier Marton om studentenes deltakelse i undervisninga.

Utfordrer ikke

– Det er i utgangspunktet foreleseren som skal være den aktive part i undervisninga, sier Marton om de forventninger han møtes med i klasserommet.

– Det er svært sjelden at studenter vil høre min mening om temaer, eller at de ber meg om å anbefale tilleggslitteratur annet enn i forbindelse med hovedoppgaver. I USA er studentene forberedt på å utfordre foreleseren, og det er en situasjon som skjerper både studenter og forelesere.

Eksamensorientert

Også Marton peker på det norske utdanningssystemet som en årsak til det sviktende engasjementet.

– Systemet er eksamensorientert, og studentene er praktisk talt ikke forpliktet til å gjøre noe som helst. I andre land, USA og Tyskland for eksempel, er det vanlig at oppmøte og deltakelse i undervisninga er tellende i den endelige

vurderinga. Det ville nok hjulpet hvis dette har vært tilfelle også ved norske universitet, mener Marton, som ønsker større muligheter til å ha en viss kontroll over studentenes arbeid.

Gir opp

Han etterlyser også mer skrive trening for norske studenter. Han peker på at mange ikke fullfører hovedoppgaver på normert tid, og mener dette har sammenheng med at de ikke tvinges til å produsere mer skriftlig materiale i løpet av studietida.

– I USA må alle studenter levere langt flere oppgaver enn norske studenter, og kravene er dessuten høyere enn i Norge. Når norske studenter med langt mindre skrive trening tar fatt på en større oppgave har de en psykologisk barriere mot skriveprosessen. De gir opp.

Uformell

Men Marton presiserer at sviktende engasjement ikke kommer av at studentene i Norge er mindre intelligente og våkne enn andre.

– Det generelle kunnskapsnivået er høyt. Dessuten setter jeg stor pris på de menneskelige egenskapene til studentene her. Nordmenn er hyggelige, og jeg synes de har en fin holdning til foreleserne. Det er fint å kunne sitte sammen med studenter i kantina uten å føle at det forventes at jeg skal være noen autoritet også i en utenomfaglig kontekst. I Tyskland og Polen er distansen mellom foreleser og student større, og jeg setter pris på den mer uformelle omgangsformen her, avslutter han.

– Flaue og middels aktive

– Det inntrykket jeg sitter igjen med etter å ha forelest i Norge, er at halvparten av studentene er veldig ivrige, mens den andre halvparten bare henger med uten å ofre de helt store anstrengelsene.

Stine Eidissen Bya

Det mener Roswitha Skare, som foreleser for studenter på tysk grunn- og mellomfag. Men hun tror ikke norske studenter leser mindre enn de gjør i Tyskland. Hun er oppvokst i byen Jena i det tidligere Øst-Tyskland. Der traff hun sin ektemann, som tok henne med til Norge i 1989. Her trives hun godt, og har ingen planer om å returnere til hjemlandet.

Flaue

Skare vil ikke si at norske studenter er for lite aktive i forelesningssituasjonen, men til en viss grad er vi for redde for å stille spørsmål, mener hun.

– Det pleier å ta en stund før studentene blir varme i trøya, men når de føler at de kjenner meg, tør de å spørre om det de lurer på. Men det virker som om å stille et spørsmål er litt flaut. Da viser man at man ikke behersker pensum, og det liker man ikke å innrømme ovenfor de andre på faget.

Eksamenspress

Problemet som mange studenter i Norge sliter med, er at den økonomiske situasjonen tvinger svært mange av dem til å jobbe ved siden av studiene. Det er klart at dette som oftest går ut over lesingen, mener Skare.

– Eksamenspresset er til tider ganske stort, og mange ser seg nødt til å sjanse på å lese utvalgte deler av pensum.

Det kan man ikke alltid være heldig med, sier Skare. Selv slapp hun å ta strøjobber for å klare seg gjennom studietiden.

– Da jeg tok min profesjonsutdanning i tidligere Øst-Tyskland, fikk vi nok stipend til å finansiere studietiden. Vi bodde på internat, der 3-4 studenter pleide å dele en leilighet. TV hadde vi ikke,

og det gjorde nok sitt til at vi leste pensum flittigere, mener Skare.

Engasjement

Stipendiat Skare var ikke spesielt utenomfaglig aktiv under sin studietid.

– I Øst-Tyskland var det ikke så mye å opponere mot, ting var ganske enkelt sånn som de var, og ferdig med den saken. Å protestere føltes nytteløst, så vi lot heller være. Jeg føler ikke at studenten av i dag er spesielt sløv, aktiviteten er vel sånn midt på treet. At engasjementet var så mye større før er nok ikke helt sant, kommenterer Roswitha Skare.

Nyttegjøring av smalfag

Næringslivet er i full gang med å kommersialisere utdanningssektoren.

Kommentar av
Andreas Knudsen

Avgangsstudenter på stadig flere fag kjøpes opp av kapitalsterke konsern, mens universitet og høyskole ribbes for aktuell kompetanse. Media støtter opp om kommersielle behov, og fagvalg innen ingeniør, økonomi- og helsefag gis høyere prestisje for hvert semester som går.

Forrige semester fikk jeg et uforklarlig og intenst ønske om å lære antikk gresk og latin. Ved UiTø finnes tilbud om semesteremne i begge fag, og jeg ringte lykkelig hjem til min far og lanserte de nye planene for det kommende året.

Reaksjonen lot ikke vente på seg, og etter en overhøving og beskjed om å skaffe tilbake bakkontakten, måtte jeg flykte mine idéer med halen mellom bena. Min far er utdannet lektor med hovedfag i kristendom. Nylig prøvde jeg meg overfor min mor med at jeg ville bruke siste de vekttallene på cand.mag. til filosofi.

– Og hva kan du bruke det til? Hun er utdannet spesialsykepleier.

For statens utdanningsinstitusjoner bør det være mulig å sortere ut enkelte grunnformål. På den ene siden skal studentene gis anledning til å utvikle seg kunnskaps- og kreativt, mens på den annen side skal institusjonene tilby næringsliv og offentlig tilgang på kvalifisert arbeidskraft der det til enhver tid er nødvendig eller ønskelig.

Dynamikken i utdanningssystemet må ligge mellom disse hovedformålene, men ettersom Norge utvikler seg til å bli en formidabel kapitalmakt størrelsen tatt i betraktning, ser det ut til at samfunnets umiddelbare behov kommer i forgrunnen hva angår oss studenter og våre valg. For å hjelpe oss å velge "riktig", sponser næringslivet studentorganisasjonene innen for eksempel medisin- og helsefag og juridisk fakultet. Utenfor universitetene møtes vi andre studenter ofte med liten forståelse til og med for konvensjonelle fag som litteraturvitenskap eller sosiologi.

Disse feltene er fremdeles avendelige i store deler av arbeidsmarkedet, men hvem vet hvor mange fag som med tiden vil falle inn i stigmatiseringskategorien?

Egenverdi og kreativitet

Stor variasjon i studieglede er observert mellom de forskjellige fakultet. Drister jeg meg til en aldeles omfattende hypotese, vil jeg antyde noe forenklet, at studenter ved svært arbeidsmarkedsrettede fag uten

større vanskeligheter kan motivere seg for slitomme studier i og med at de er sikret godt betalt arbeid etter siste eksamen.

For studenter med sprikende fagvalg og dermed uspesifisert akademisk kompetanse, må motivasjonen ligge andre steder. Man blir ikke headhunted til Norsk Hydro, Kværner eller regionspsykehusene, og barne-skolene i Finnmark byr sjelden på de beste fagmiljøene. I klartekst skulle dette bety at studenter ved en del ikke-eksperimentelle fag har større glede ved selve studieprosessen.

Selvsagt kan man snakke om at ulike mennesketyper samles på enkelte fag, men forklaringen ligger vel snarere i fagsammenheng og litteraturvalg. I ytterste konsekvens finner man nok større tilfredsstillelse i å studere menneskets kultur og kunst enn naturvitenskapens spissfindige enkeltheter. Så skapes en viss overlappning gjennom metoder og tverrfaglige emneområder som psykologi eller pedagogikk.

Til alt hell har vi tilsynelatende interesserte studenter innenfor mange faggrener. For næringslivets yndlinger ligger karrieren lysende i forgrunnen med tusenlapper blafrende i vinden, for studenter med spesialfelt innen skolastisk filosofi eller logikk er framtiden avhengig av kreativ tenkning og tålmodighet.

Tar man utgangspunkt i at en hvilken som helst nåværende universitetsutdannelse gir mu-

lighet til levebrød, trenger vi aktiv satsing og pågangsmot av individuell karakter. Læres man opp til å takle et moderne arbeidsmarked og fri kapitalfordeling gjennom fokus på prosjektstyring, kan individuelle ressurser settes i system.

Kyniske motspillere

På det frie marked er det ikke noe i veien for at intellektuell kapasitet kan utnyttes grovt – uten hensyn til rettferdig godtgjørelse og med alvorlige budsjettkutt. Forskning innen lavkommersielle fagfelt ser vi stadig at utsettes for den rene hundsing fra kapitalforvalternes side. For kort tid siden kom det fram at norske forskere verdsattes og siteres stadig mindre i internasjonale forskermiljø. For studenter og ansatte ved berørte utdanningssektorer er dette en fortærende kjensgjerning. For de fleste samfunnsaktører går nyheten ubemerket forbi.

Tar man de interessertes antall i betraktning, må vi med skjegget i postkassen vedgå at saksgangen fram til eventuell forbedring ligger i demokratiets vold. Uten tilstrekkelig opinion er vi prisgitt motsatte interesser. Det som ikke lar seg utnytte økonomisk, må bekjempes med de selvsamme midler. Der penger går inn, altså til forskerstipend og lignende, forventer statsadministrasjonen økonomisk målbare resultater. Kommer resultatene i andre former eller koder, må man kutte tilskuddene.

Bolverk mot oppløsning

For et samfunn som stadig er i forvirring omkring verdi- og moralspørsmål, der tradisjonelle samlivsformer er på vei ut uten gode alternativer, der politisk engasjement må vike veien for den enkeltes materielle framgang, er behovet for akademiske virkemidler økende. For å bøte på samfunnssetiske problemer, samt unngå globale økologiske og befolkningsmessige katastrofer, trenger vi virkemidler også utenom økonomisk sentralisering og mest mulig raffinerte underholdningskapere.

Selvsagt trenger vi administrasjonsapparat og kyndig helsepersonell, men for at samfunnets underliggende strukturer skal fungere, er moralsk og intellektuell bevisstgjøring og opprustning påkrevd. Bondevik har nå sin egen Donald Duck-kommisjon. Disse pampene kan sikkert male over en del råte. Selvsagt vet vi at råten må bekjempes før ny maling kan påføres, og med en målbevisst og forskende akademisk sektor på likefot med kapitalhorden og helsevesenet, ligger vi godt an til å skape nytt samfunnsengasjement.

Oppfordringen går selvsagt til alle studenter med spesialfelt innen smale genre: La kompetansen komme til sin fulle rett på arbeidsmarkedet og gjør krav på oppmerksomhet! Underveis forbeholder vi oss selvsagt retten til å nyte interessante studier i fulle drag.

LESERINNLEGG

Drives studentavisene av japper?

Jeg henviser til Deres siste oppslag angående Mojahedin og MSF-innsamlinger for å hjelpe Khomeinis ofre i Iran, som jeg syns ble skrevet med en total mangel på kunnskap om situasjonen i Iran, og basert på ubegrunnet sladder og rykter.

Mojahedin er en organisasjon som ble dannet for 30 år siden, basert på en moderne og humanistisk fortolkning av islam med følgende prinsipper: demokrati, likestilling, skille mellom stat og kirke og kamp mot fanatisme og fundamentalisme. Mojahedin spilte en ledende rolle i 1979-revolusjonen i Iran hvor folk reiste seg mot sjahenregimets tyranni og diktatur. Khomeini ble talsmannen for denne revolusjonen fordi sjahen henrettet eller anga mange politiske ledere, inkludert Massoud Rajavi – lederen til Mojahedin. i Irak – og senere i Paris snakket Khomeini som en talsmann for revolusjonen, og lovet at han skulle respektere folkets valg og demokrati. Men etter sjahen ble kastet ut av landet, kom Khomeini tilbake til Iran, glemte alle løfter og slagordet om demokrati. Han innførte et middelaldersk styre basert på en uakseptabel og tyrannisk fortolkning av religion som ikke hadde noe å gjøre med islam.

Folk ble skuffet, og Mojahedin arrangerte den 20. juni 1981 en stor demonstrasjon i Teheran hvor en halv million mennesker deltok. Demonstrantene krevde demokratiske rettigheter og et flertpartisystem som var revolusjonens ho-

vedsmål. Khomeini, som hadde allerede dannet et "gudsparti", utga en fatwa mot demonstrantene, stemplet alle andre organisasjoner og politiske partier som "vestlige", "blasfemiske" og "ugudelige" og beordret sine SS-soldater til å skyte mot demonstrantene. Flere tusen ble drept, skadet eller arrestert. Etter denne historiske dagen gikk folk og alle politiske partier under jodren, og dannet en våpenkamp mot regimet. En del mullaher og SS-soldater ("pasdaran" på persisk) ble også drept av folkets opprør – inkludert noen titalls mullaher i hovedkvarteret til deres "gudsparti", som deres avis omtaler som "parlament"!

Etter denne dagen som minnes hvert år over hele verden av tusenvis av iranere, ble den Nasjonale motstandsrådet (NCR) opprettet av Mojahedins leder Massoud Rajavi. Rådet består av mange politiske partier og grupperinger, og har et parlament og en eksilregjering i Paris, samt en uniformert frigjøringshær ved grensen til Iran. Hadde nordmennene ikke gått til frigjøringsvåpenskap mot nazistene i Norge? Hadde iranske studentaviser kalt dere denne gangen for "terrorister"? Var de nasjonale heltene i Norges antifascistiske historie også terrorister?

NCR strever dag og natt for å fjerne fascismen som undertrykker det iranske folk. Dette regimet, som er hovedkvarteret til internasjonal terrorisme og fundamentalisme, truer fred og andre demo-

kratier, og uøver fatwaer som truer mange folk i verden som William Nygård.

Det er veldig trist at en studentavis, som skulle hjelpe disse menneskene og modige folk som ofrer alt for fred og frihet, sverter dem og gjentar Theheranregimets propaganderetorikk og desinformasjon.

Tidligere pleide studenter over hele verden å være solidarisk til slike bevegelser. Hva har skjedd med den norske stu-

dentavisen? Er det ikke, som en opprørt norsk student og forfatter sa til meg noen dager siden, at avisene styres av japestudenter som ikke bryr seg om omverden.

Jeg håper hun tar feil.

Av Pervic S. Khazai
tidligere fungerende ambassadør
representant for National Council of
Resistance of Iran i de nordiske land

Studentenes Sosialtjeneste

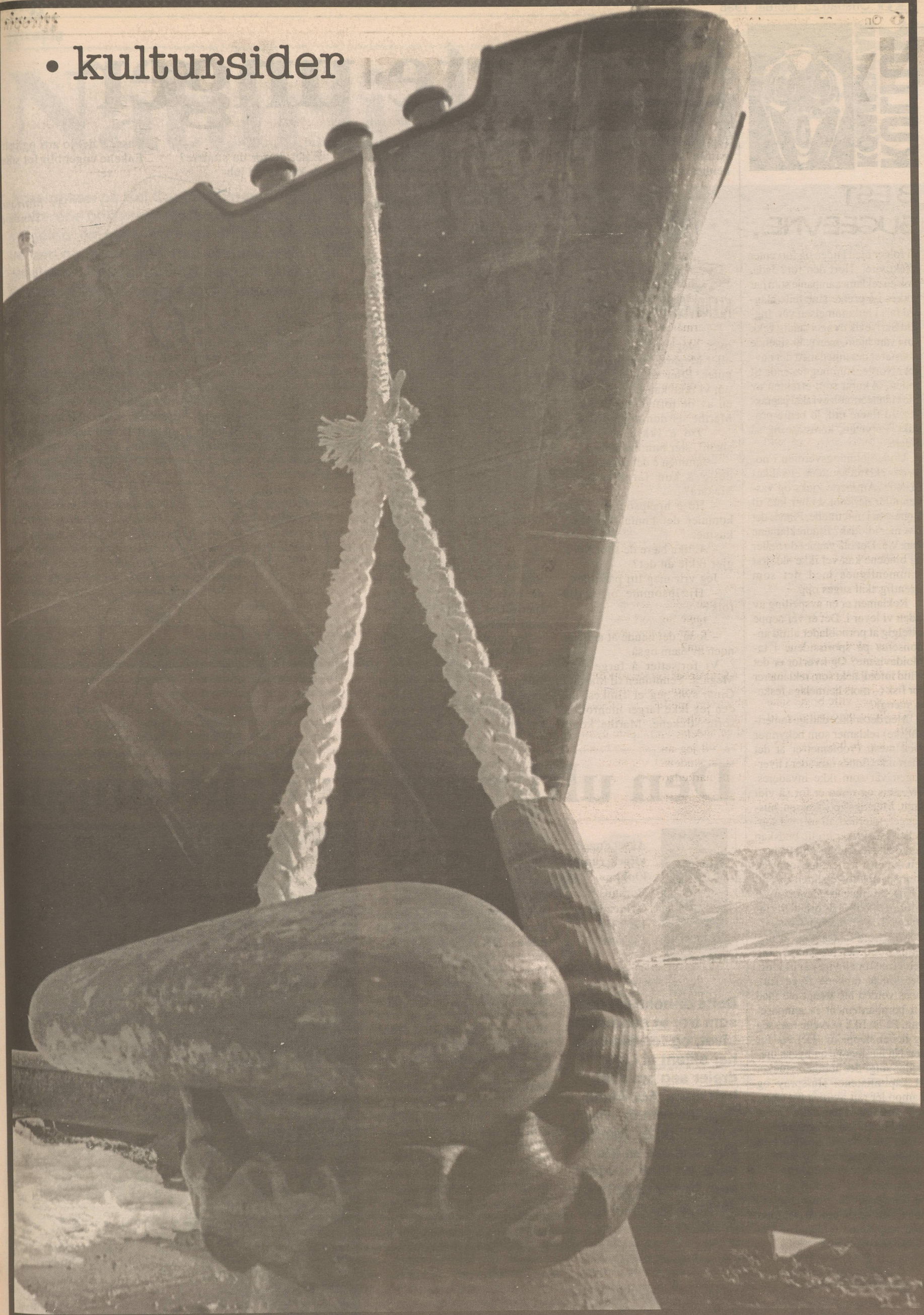
Du kan ta kontakt med oss ved ulike **SOSIALE OG PERSONLIGE PROBLEMER**, for eksempel dårlig økonomi, samlivs/familieproblemer, ensomhet, eksamensangst, spørsmål om framtida.... Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i. Konsulentene har taushetsplikt. **TA GJERNE KON-TAKT.**

Kontoret er i kjelleretasjen på ISV-bygget med egen inngang fra øst. Treffetid kl. 10-14 hver dag. Kl. 13-14 har kontorene åpen konsultasjon.

Husk å benytte deg av **HELSEFONDET**, som gir delvis dekning av utgifter til tannlegebehandling, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Søknadsskjema fåes hos Studentenes Sosialtjeneste. **PSYKOLOG:** Henvend deg til Studentenes Sosialtjeneste om muligheter for psykologisk behandling.

Ekspedisjon: Tlf. 77 64 53 23

• kultursider

Bel Canto • Playstation vs baby • Wannadies • Bacalao • Healing • Novelle
Feministisk filosof • «Rock rundt klokka» • Litteraten • SubGud og Pearl Jam

BEST
SUGEEVNE.

Vi følger med i tiden og forventer effektivitet. Hørt den før? Jada. Nok en reklamekampanje som har lyktes i å prente sine teite slagord fast i hukommelsen vår. Ingvild Skrivevik trenger stadig vekk inn i våre hjem, men etter sigende eksisterer det ingen med det navnet i Norge. Humbug fra ende til annen, akkurat som effekten av alle vidundermidler vi skal påprakses. Jo finere ord, jo bedre produkt. Polynam, kerastase og så videre.

Underholdningsverdien i noen av reklamesnuttene er såklart tilstede. Animerte kjeks og vaskebidler derimot, bidrar kun til aggresjon i mitt tilfelle. Finnes det noe mer idiotisk? Bindreklamene kanskje. Det blå vannet de heller på bindene kan vel ikke akkurat sammenlignes med det som egentlig skal suges opp.

Reklamen er en avspeiling av tiden vi lever i. Det er vel neppe tilfeldig at pornoblader alltid annonseres på sportssidene i tabloidavisene? Og hvorfor er det alltid lofotdialekt som reklamerer for fisk (- mors heimelaga feskegrateng)?

Men det er ikke dårlige (amerikanske) reklamer som bekymrer meg mest. Problemet er at det snart ikke finnes områder i hverdagen vår som ikke invaderes. TV, avis og radio er for så vidt greit. Men også postkassen, husvegger, internett, til og med søppelkasser skriker grelle budskap mot deg hver bidige dag. På busen henger irriterende oppslag som sperrer for utsikten når du vil dagdrømme istedenfor å bli informert om NSBs tilbud til studenter. Togbilletter... i Tromsø?

Ett fristed fantes dog. Et lite, intimt rom, der jeg kunne sitte helt i fred for all ytre påvirkning. Der kunne tankene flyge fritt, mens verden ble stengt ute med sitt bombardement av annonsering. På do fikk nervene roet seg og hodet slappe av. Det var før det. Nå har mange av byens utesteder solgt det hellige avlukket til kapitalistene. Hårspray og sjampo ler rått av meg fra store, stygge rammer, som dessverre er skrudd hardt fast til veggen.

Jeg føler meg trampet på, min personlige sfære er voldtatt av multinasjonale selskapers ekspansjonstrang og kjøpepress. Nå låser jeg døra, lukker øynene og drømmer om et samfunn uten innpåsliten reklame. - Det hadde vært noe det!

Stine
Eidissen
Bya

Smarte unger

Jeg har besøk av min seks år gamle kusine Marthe samt hennes venninne Gina.

KULTURKASERT

Marthe er eldst av tre søstre og nokså veslevoksen. Vi sitter ved kjøkenbordet og fargelegger Herkulesfigurer. Marthe og Gina er dypt konsentrerte over Megara i blomsterenger eller Megara i armene på Herkules. Etter en stund spør jeg om vi ikke kan fargelegge noen av de tøffe figurene også. Marthe ser dumt opp på meg.

- De er ikke tøffe de er slæm!, sier hun bastant.

- Jammen er det ikke litt kjedelig å kun fargelegge ho Megara?

- Ho er hjelper og snill, kommer det kontant fra min kusine.

- Æ lika bære de som er det, gjør ikkje du det?

Jeg vrir meg litt på stolen.

- Hjælpsomme og snille folk?

- Ja?

- Joda, det hende at æ træff noen av dem også.

Vi fortsetter å fargelegge Megara. Venninnen til Marthe, Gina, syns jeg er flinkest siden jeg ikke farger utenfor de sorte strekene. Marthe kom-

mer med en viktig innvending.

- Ho Marianne er større enn oss, ho er jo snart voksen! Når vi er like gammel som ho er vi kanskje bedre til å fargelegge!

Gina synes det er et bra poeng. Jeg smiler innbydende.

- Siden du er voksen, koffør må du gå på universitetet når du kan jobbe?, spør min stadig like oppvakte kusine.

- Tja, mumler jeg. - Det er jo liksom for å lære mæ fleire ting.

- Kan du ikkje nok da? Han pappa kan alt og han har også studert der oppe, men han lika ikkje universitetet.

- Sei du det? Men han pappa jobbe jo ikke akkurat med det han har studert.

- Men det er det vel ikkje alle som gjør heller?

- Nei, men han pappa er jo skyldig en del penga som han lånte for å betale utdannelsen sin.

- Ja men han har jo en fast jobb nu. Dessuten sei han at på universitetet er man litt fjærn. Det er ikkje det samme som å jobbe!

Jeg gløtter ned på den år-våkne ungen.

- Det er liksom ikke bære å slutte å studere sånn uten videre, æ har jo tatt opp lån..og man må liksom gå der til man kan jobbe med nåkka man kan

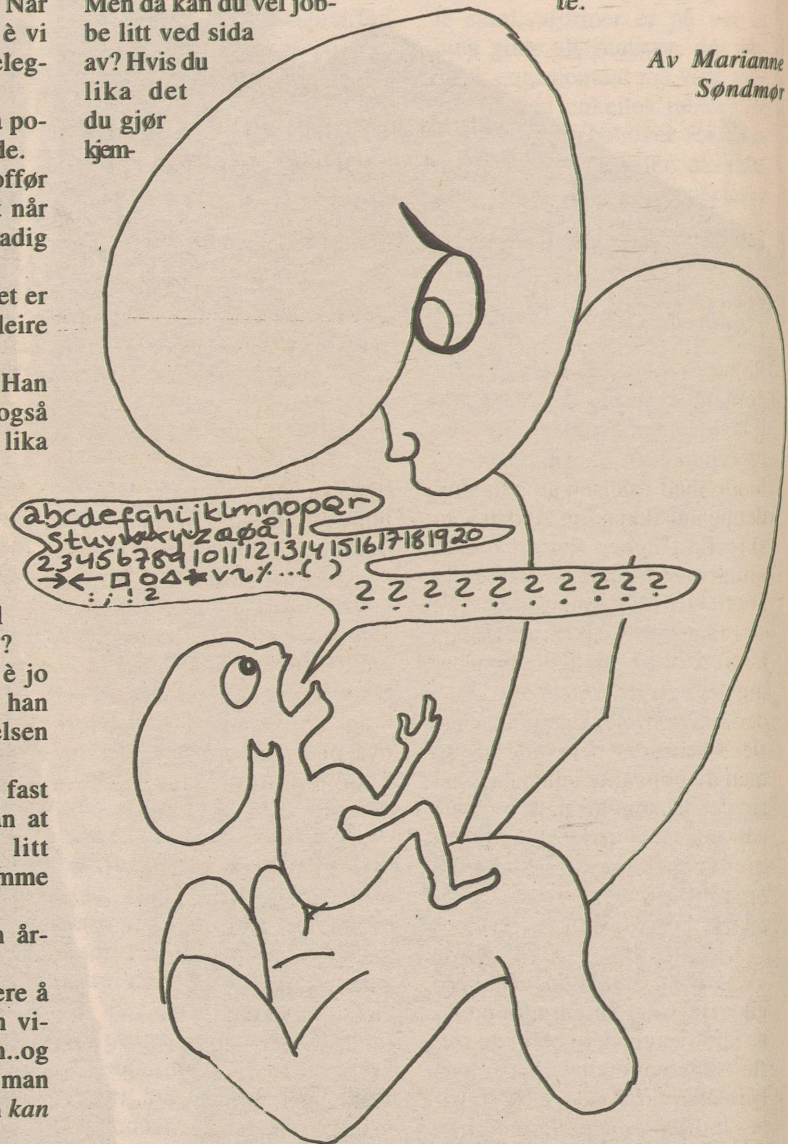
og lika!

- Er det derfor du studere?

Men da kan du vel jobbe litt ved sida av? Hvis du lika det du gjør kjem-

pemasse er det jo arti og lætt! Enkelte unger blir for smarte.

Av Marianne
Søndmø

Den ultimate studentroman

Aksel Fugelli:
«Rock rundt klokka»
Roman
Gyldendal,
1990
187 sider

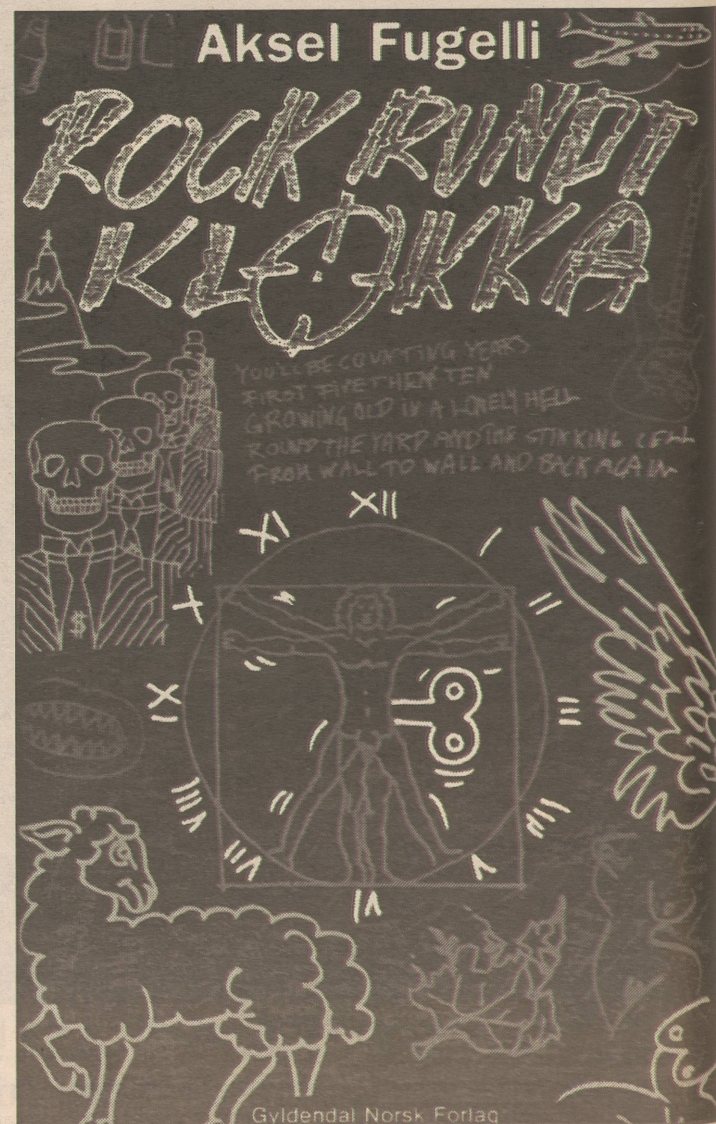
Dette er boka for deg som tror at pensum er Livet, og for deg som har skjont at Livet dreier seg om noe helt anna. For Aksel Fugellis roman «Rock rundt klokka» handler ytre sett om en student, en flink student, som finner ut nettopp dette; at pensum ikke er alt.

Ragnhild Vik Nilsen

Derfor drar han fra Bergen for å finne Livet, seg selv og dessuten meninga med alt. Litt av et prosjekt! Han protesterer mot foreldre, samfunnssystemet og alle verdens «brainbroilere». For

han veit hvordan verden burde sett ut. Når han drar ut. Seinere veit han mindre og mindre, inn-til han bare kan si som Sokrates: «Alt jeg veit, er at jeg ingenting veit». Men i løpet av reisa har han møtt kjærligheten, mista den og tatt en tur til månen. Det skjer mye i boka, det er ikke lett å følge med på hvor helten vår befinner seg. Nettopp derfor er det at den skjulte handlinga, det som skjer inni nordlendingen, er det som sitter igjen etter å ha lest denne romanen. For det handler ikke bare om en frustrert student som vil oppleve verden, men like mye om normer og verdier, spesielt i forhold til den vestlige verdens tidsbegrep. Det er i det hele tatt ei veldig omfattende bok, temamessig. Ikke i fysisk omfang. Dessuten er det ei viktig bok, ei viktig, åtte år gammel debutbok. Ei bok alle, spesielt studenter, burde lese. Og la det være sagt; «Rock rundt klokka» er for lett å komme gjennom til å utgjøre noen trussel mot pensum.

Mange temaer tas opp i denne boka, som stadig er aktuell.

Gyldendal Norsk Forlag

Naturlig dualitet

Forsmaken på Bel Cantos nye plate «Rush» er vi allerede blitt presentert over eteren, selv om singelen «Images» ikke ser ut til å representere verken noen rød tråd eller bredere profil i nyutgivelsen. Utropia har hørt nærmere etter og funnet velkjente toner i genial innpakning.

Andreas Knudsen

Suksessen bør være sikret i den gemene hop, hvilket imidlertid ikke betinger musikalsk kvalitet og originalitet. Man blir raskt sittende med følelsen av å ha hørt denne musikken før. At den kanskje best egner seg som bakgrunnsmusikk gjør dette inntrykket til en bitter avsmak.

Platen er klart preget av å komme ut på markedet i en stadig mer digitalisert musikkverden, selv om Bel Canto ikke kan sies å følge den generelle strømmen av popvante teknosurrogater, der det kommersielle moment nettopp er å virke genuint og grensesprengende gjennom oppbrukte elektroniske virkemidler.

Litt historikk: Med platen «White-out Conditions» fra 1986 gikk Bel Canto utenfor opptråka spor ved å være blant de første som anvendte elektronisk lydmaterialer. Analoge og digitale synth-lyder appellerte til kjøpergrupper ikke bare i Norge, og i 1992 brakte «Shimmering, warm and bright» bandet til kommersielle listetopper og sikret det nasjonale publikum, hvor også «Birds of Passages» hadde gjort erobringer i 1989. På musikkmarkedet hadde Bel Canto plassert seg som et meget habilt alternativ til mainstreamhits, og store forventninger ble satt til «Magic Box» som kom ut for to år siden. Uten helt å nedskrive nyskapsverdien kan man anta frafall i oppslutning hos entusiastene, gjerne fordi plata ga en for dominerende side i sin lyd-messige inspirasjon fra India og Asia.

Sympatisk syntetisk

Med «Rush» på trappene må vi se på hva plata tilbyr av nye ideer innenfor Bel Cantos egen

stil. Vokalist, låt – og tekstskriver Anneli Drecker sier i intervju med Utropia at konseptet har sterke forbindelseslinjer helt tilbake til debutplata. Det elektroniske preget taler vel mye om linjer til andre samtidige band, i mine ører Dead Can Dance eller Portishead, der syntetiske lyder er gjort sympatiske gjennom nøyaktig programmering og god autensitet, kombinert med dype, melankolske tonerytmer som skaper en suggererende stemning. Programmeringen på den nye plata er forresten gjort av Thorbjørn Brundtland, også fra Tromsø.

Ambient uttrykk

I motsetning til «Images» gir nesten alle låtene på «Rush» et ambientinspirert inntrykk som svært godt inkorporerer tilvent elektronisk komp. Til Bel Cantos fordel teller en fremdeles utstrakt bruk av analog-elektroniske instrumenter, sammen med digitale FM-synter, noe Anneli Drecker sier har gitt bandet mye mer intuitiv frihet under produksjonen.

Vokalinnspeiling fra førsteopptak har kunnet sikre det spontane uttrykket under arbeidet i Ulf Hellands studio. Eksempelvis skal «Here in Shadows», spor 12, være impulsivt komponert og innspilt. Sporet inneholder svevende, etnisk landskapsmusikk og virker tillitsvekkende gjennomført.

Digital redigering og lagring er gjort med harddisk-recorder på Mac, hvilket videre bør heve preget av umiddelbarhet på plata, selv om det kan bli vanskelig for mye av det "gamle" publikum å falle for produksjonsteknikken.

På dette punktet kommer vi inn på den klare todelingen av konseptet, noe som antyder et forsøk på å appellere til to typer målgrupper. Anneli mener Bel Canto tar hensyn til både nye og gamle lyttere på «Rush»-utgivelsen. Spørsmålet blir da hvem som skal kjøpe plata fordi den inneholder

Anneli Drecker og Bel Canto er omsider klar med en ny plate.

ARKIVFOTO

to-tre discotilpassede låter som kvalifiserer til MTV sammen med myke amerikanske hip-hop grupper og andre helkommersielle kvasi-artister. Må Bel Canto gå på akkord med sitt originale særpreg for å tiltrekke lyttere som ellers beveger seg innenfor andre genrer?

Bredt publikum

Dualiteten gir «Rush» mulighet til å treffe et så bredt publikum som mulig, hvilket vi antar sender kjøpstallene himmelhøyt på platebørsen hjemme. Kontrakten med EMI Norge står i tilfelle sikret i overskuelig framtid.

Lar vi Anneli Drecker ta til motmæle, sier hun at de særeste sangene er de enkleste å produsere, og at mye er preget av rollespill og manglende enhet.

– Det er et mål å unngå den

gamle gotiske gata og rendyrket stil.

– Vi vil overraske oss sjøl med nye ting. Den som vil, får lytte og være enig.

Drecker hevder selv å ha hentet inspirasjon fra en rekke forskjellige kilder. Prøv å ane et hint av Emmy Lou Harris!

Til Tromsø

Budskapet på «Rush» virker ganske oppdelt. «Idly-I-de-Ice» handler om angst og depresjon. I «The-Dinosaur-slipper-man» beskrives det å finne sin livspartner over Internett. Romforurensning og maktmisbruk pakket inn i abstrakte, symbolske bilder gir i høyden noenlunde tilknytning til vår virkelighet. Vel, det er ikke lenger så viktig for et popalbum å ha noen klar ideologisk profil eller tema. Humor og

ironi har «Rush» mye av.

Tromsøværingene og oss ambuleringe innvånere får i løpet av året glede av å ha Bel Canto i byen. Anneli Drecker og Nils Johansen flytter hjem for å få arbeidsro til nye prosjekter. Anneli forteller at hun er skitlei etter ni år i Oslo, der det har blitt stadig vanskeligere å strukturere planene.

– Jeg er rotløs og rastløs og føler at jeg hele tiden er blitt satt på vent.

Hun nevner planer om å starte studier på Universitetet eller Musikkonservatoriet.

I så tilfelle gir vi beste lykkeønskninger!

Ung og hipp på 90-tallet – eller..?

Hva faen er kjærlighet? Hva faen vil det si å være der? Tore Renberg og Hanne Ørstavik på Litteraten.

Marianne Søndmør (tekst)
Ragnhild Vik Nilsen (tekst og foto)

Tore Renberg kom som et vilt pust fra Stavanger. Nå jobber han som programleder i "Litteraturkanalen" i NRK2. Det er stilig å være en urban forfatter. Er det like litterært å være stilig?

Hanne Ørstavik er oppvokst i Finnmark. Hun har det med å skrive punktromaner med handling fra hverdagslivet, der språket hever tekstene over det banale og hverdagslige. Men i "Kjærlighet" har hun gitt handlingen mer sammenheng. "Kjærlighet" handler om to mennesker som lever tett på hverandre, men Ørstaviks språk får frem distansen mellom dem. "Kjærlighet" er hennes tredje roman.

Tore Renberg debuterte med "Svevende floke" og har siden utgitt blant annet "Matriarkat" og "Mamma Pappa Barn", som han leste fra denne kvelden. Renbergs ord er velvalgte og overraskende.

– Det har skjedd en revolusjon innenfor familiestrukturen, sier Renberg.

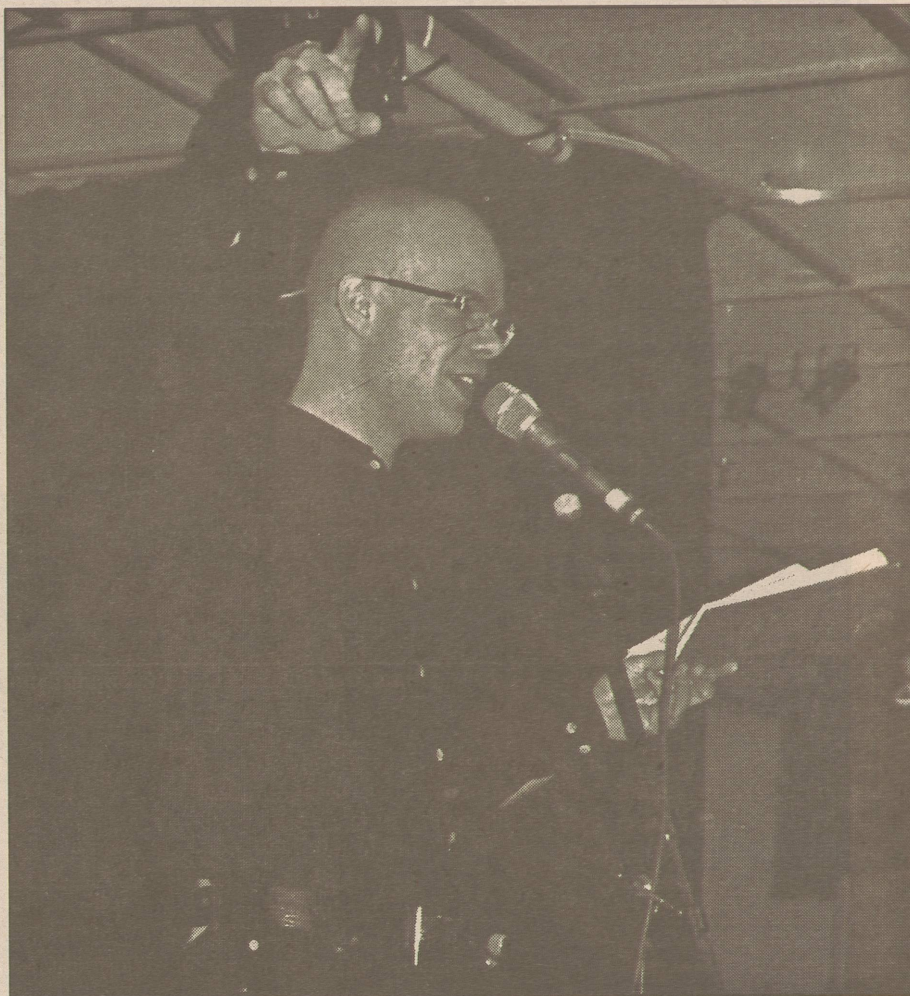
– Kanskje 1990 tallet er i ferd med å bli en renessanse-for slektskrøniken?

De to unge forfatterne har i hvert fall en felles ting. De berører samme tema. Det er familieforholdene og problematiseringen rundt privatsfæren som fremstilles. Renberg mener familien er et rakningspunkt.

– Vi lever i kontantstøtens tid, hevder han.

Ørstavik trekker grove linjer opp til i dag. Hun peker på hvordan vi fra å være opptatt av ståsted og budskap på 70-tallet, gikk over til det formale og minimalistiske på 80-tallet. 90-åra er konsentrert rundt privatsfæren.

– Det dreier seg om anklagen som sprer seg, buser Renberg ut. Han trekker frem boken "Matriarkat" der han beskriver en type makt mannen viser ovenfor kvinnen. Det er en makt basert på kjønnsstruktur som ingen av

Tore Renberg snakket om å være ung og hipp på Litteraten.

kjønnene liker.

Ørstavik bryter inn:

– Pappaen har det vondt på 90-tallet! Pappaen har det ikke bra, mener hun.

Det er ikke greit å få taket på hva Ørstavik mener om forfatterskapet sitt. En publikummer påpeker overgangen Ørstavik har fra kortroman/punktroman til en fylligere roman. Ørstavik mener det var enkelt å starte med en kortroman.

– Men så orka jeg bare ikke de hvite feltene på arket lengre, de derre "søkka" i teksten!

Renberg tror det tematiske, budskapet gjør at man kan kombinere det eksperimentelle med det realistiske. Der fins et «påtrykk» i enhver tid. Renberg tror ideromanen er på vei tilbake.

– Det var jeg som i Dagbladet, fremstilte forfatteren som geni!

Ørstavik tror ikke at 90-tallet krever at man må være eksistent-sialist.

– Det vider seg ut, plutselig er det lov til å mene noe!, sier hun fornøyd.

Og er det noe hun frykter så er det handlingslammelse.

Teenage Fanclub til Tromsø!

Kast alt du har i hendene og gni dem sammen! Kjøp inn fluktstol og solhatt! Det meste taler for at verdensberømte Teenage

Fanclub kommer til UiTø i slutten av April! Det eneste som gjenstår er å få bekreftelse på at Lysgården i MH-bygget kan benyttes.

Håvard Bråthen

Teenage Fanclub har i løpet av de siste årene blitt ett av de virkelige store navnene innen popsangeren. Bandets to siste plater har fått anmeldere over hele verden til å gå fra konseptene i lykkerus. Blant annet ble "Songs From Northern Britain" trukket fram

som en av fjorårets beste plater i en rekke viktige musikkmagasiner. Studentsamfunnet venter nå kun på klarsignal fra Universitetet for at Lysgården kan benyttes. Dersom dette går i orden er det duket for en av de største musikalske begivenheter som har funnet sted i Tromsø i den senere tid. Følg med!

Pearl Jam – Yield

Sony

Yield er den siste plata fra Pearl Jam. I pressen har den fått bra kritikker; plateprater mener bandet er på vei opp fra en bølgedal.

Pearl Jam er selvfølgelig et flinkt rockeband. De spiller ganske sjelden feil og de veit hvordan en wah-wah-pedal virker. Ed Ved-

lader (Pilate, In hiding). Dessuten har de slengt med en slags Pavement-rip-off (Push me, pull me) for liksom å vise at de lever på nittitallet, de også.

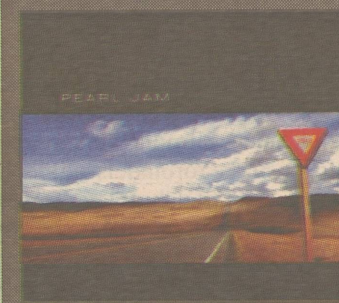
Problemet med PJ er altså ikke at de spiller dårlig, at de ikke kan kvintessirke-len eller at ikke Mike McCready klarer å spille politisk korrekte bluesbaserte gitarsoli.

PJ harver over amerikansk seksti- og syttitallsrock, og kopierer hemningsløst alt som andre har gjort bedre før. Verden trenger rett og slett ikke PJ, simpelthen fordi bandet objektivt sett er fullstendig betydningsløst og unnværlig i en hvilken som helst musikalsk eller historisk kontekst.

Det oser selvhøytidelighet, selvgodhet og innbilt rocke-ikon-status av alt PJ foretar seg. Det er kanskje derfor det forekommer meg mye tristere at folk sluker Pearl Jam rått, enn at femti millioner fjortiser digger Aqua.

Selv synes jeg perlesyltetøy blir veldig klissete, og ettersom mine meninger uhyre sjelden avviker fra den objektive sannhet, kan det være lurt å bruke studielånet på noe annet.

Av Martin Tjersland

der hulker sart i smerte til symfonisk lillefingerrockkeriff, mens fuzzgitarer fades inn og ut på alle de rette stedene. Jack Irons avslutter korrekt nok alle taktene på snaretromma og alle låtene på cymbalene.

Hva skiller så *Yield* fra *Vs*, *Vitalogy* og *No Code*? Nå har ikke jeg orket å høre mange ganger på de gamle platenene, men generelt høres PJ litt mindre grønsjemelodisk ut. Produksjonen er dessuten en tanke mer skranglete og luftig. Her finnes streit medium tung midtvestrock'n'roll (Brain of J, Do the evolution). Og noen litt røligere kvasi-REMSke pop-bal-

SubGud: Magnet

Sony

Inni coveret til *Museum* (første utgivelse) står det: "Det vi betrakter men ikke ser, kaller vi usynlig. Det vi lytter til men ikke hører, kaller vi lydlost"

Organisk techno. I grenseland mellom melodios techno/ambient er duoen Harald Rosenløw Eeg/Ginge Berentsen et befriende pust, en myk bevegelse over mekanisk sampling og lavmælt dub. Låter som

Bubka, Teknisk Museum, kafetisj (nydelig) og Gekkoblaster er det noe drømmende, lavmælt og melodios over, mens i låter som Bardo og Mentalika finner vi en mer organisk maskinell flyt - noe rytmisk.

Tekstene er korte og enkle. Noe på engelsk, det andre på norsk. Det er noe kryptisk og minimalistisk over tekstene.

"Hvite klær til mørke rom, holder pusten for å leve lenger". Tekstene flyter over lyden som noe åndelig og lite håndfast.

Subgud viser med *Magnet* at de er mer enn Eeg sine tekster eller et oppvarmingsband for Seigmen. Eeg har sagt at Subgud lager techno for å bekjempe technoen. Bråk som har som mål å be-

kjempe bråket. *Magnet* kan vanskelig sies å være bråk. Bak alle de fancy navna på tekstforfattere, låtmixere etc, skjuler det seg en håndfull talenter som fortjener ros. Musikken er både illustrativ og ekspres-siv. Anbefales!

Av Marianne Søndmør

Like gode som Stenmark?

Med fire søta brødre og en søt systor på scenen, krystallklar lyd, og et knippe svingende poplåter kan Wannadies i aksjon sammenlignes med Ingmar Stenmark i hans glansdager. Kort prosess, total seier. Utopia pjattet litt med to av bandmedlemmene etterpå.

Håvard Bråthen
Kjetil Storeide (foto)

Selv om Wannadies kanskje ikke vil bli like legendariske som slalomhelten, så var det vanskelig å ikke bli sjarmert i senk under konserten deres på Aud. Max. Lørdag 14. februar.

– Det er alltid så trivelig å komme til Norge, sier Christina Bergmark, keyboardist og melodicvirtuos.

– Ni år så gossiga. Bare måten dere snakker på...

Vi takker og bukker og sier at svensker er ganske ålreite de også. Og det er de faktisk, i alle fall disse. Christina og gitarist Stefan Schönfeldt er totalt uten stjernerøykker til tross for suksessen de har oppnådd den siste tida. Siden Wannadies startet opp for rundt ti år si-

den, har de vokst fra å være et lite kjellerband i den lille byen Skelleftå i Nord-Sverige, til å bli et band av betydelig størrelse i Europa. Bandet bor for tiden i London, hvor de nyter stor anerkjennelse hos musikkpresse og publikum. Hva er neste mål? Å fylle Wembley? Ta USA med storm? Verdensherredømme?

– Vi tar det med ro foreløpig, sier Stefan.

– Vårt mål er egentlig ikke å bli superstjerner. Vi vil bare at så mange som mulig skal få en sjanse til å høre musikken vår. Dersom de da ikke liker den, er det bedre enn at de aldri hører om oss.

– Vi er heller ikke så veldig ivrige etter å erobre USA, fortsetter Christina.

– Det er enormt tidkrevende og slitsomt, og mange band har blitt oppløst under forsøket. Vi er glade og har det bra i Europa foreløpig.

Svenskpop
Svenskene har etter hvert blitt sikre eksportører av kvalitetspop. Cardigans, Kent, Soundtrack of Our

Omlag 200 hadde møtt opp i Auditorium Maximum for å se Pär Wiksten og co. gjøre det kort og godt.

Lives, This Perfect Day og Bob Hund er bare noen få eksempler på band som har gjort seg bemerket utenfor Sverige. Hvorfor er de så mye flinkere enn oss?.

– Noen er flinke til å spille musikk, noen er flinke i idrett, prøver Stefan å trøste.

– Björn Dählie er en jækel på skidor.

Noe som bringer oss inn på nettopp skisport. Sammenligningen med Stenmark i innledningen er ikke tilfeldig, om noen skulle tro det. Han er nemlig vokalist og gitarist Pär Wikstens store helt, noe Christina forstår veldig godt.

– Ingmar var enorm i Sverige. Når han kjørte, om bare

et usselt verdenscuprenn, trillet lærerne TV inn i klasserommet. Han kunne kjøre ut, trække opp igjen, og vinne rennet.

Så har det seg sånn at Wannadies er så hyggelige og pratsomme, at det som skulle bli et intervju om bandet og musikken deres, glir ut til å bli en samtale for spesielt interesserte. Mens vi er inne på fordums storheter skli praten over i en debatt om hvem som var tøffest av Thomas Wassberg og Gunde Svan. Via diskusjoner om obskure og elendige åttitaltsband ender det hele med at Christina gir en kort leksjon i hvordan man skal bli god til å spille det geniale instrumentet melodi-

ca:

– Det er bara att trycka og blåsa.

Flott arrangement

Wannadies stortrivdes under konserten, og det samme gjorde de fleste i salen. At Wannadies spiller korte sett, får man heller svelge, siden de klarte å pakke det med så mange "højdare" som de gjorde.

Studentsamfunnet viste nok engang at man kommer langt med idealisme og arbeidslyst. Arrangementet gikk prikkfritt for seg, lyden var rett og slett utrolig bra, og Auditorium Maximum viste seg som et svært velfungerende sted for mellomstore konserter. Vi gleder oss allerede til neste gang.

Gitarist Stefan og melodicaguru Christina ville bare prate om Thomas Wassberg.

We estimate the power of Playstation

Skal vi tro alle science-fictionfilmer og -bøker vil verden oversvømmes av kyborger og androider av alle formater om to års tid. Vil robotene komme til å herske over verden eller vil de være våre venner? Vil de overta alt helsefarlig arbeid, eller alt arbeid? Men viktigst av alt: Kan en spillekonsoll à la Playstation noen gang kunne erstatte et lite nyfødt barn? Søkt? Ikke nødvendigvis.

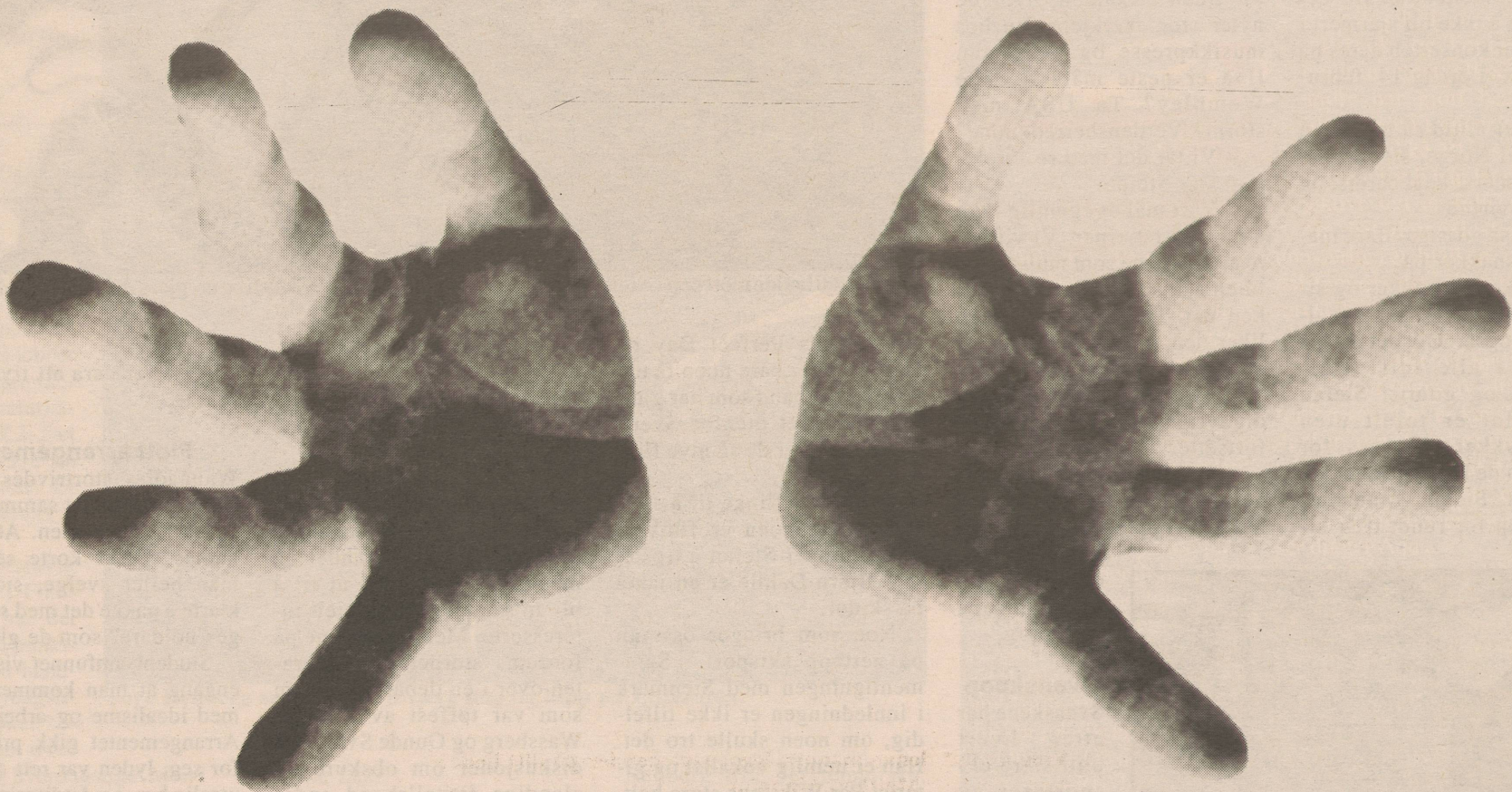
Håvard Bråthen
Lars Åke Andersen (foto)

STADIUM	BARN	PLAYSTATION
Før	Siden du/din samboer har gått svanger med barn, har spenningen vært stor. Riktignok er din mor litt bekymret, synes kanskje at du er litt for ung til slikt, lurer på om du har tenkt ordentlig over dette, om du har råd etc. Men tross alt er det meste bare fryd og gammen.	Siden du/din samboer har gått svanger med ic Playstation, har spenningen vært stor. Riktignok litt forbannet, synes kanskje at du er litt for g lurer på om du har tenkt ordentlig over dette, etc. Men tross alt er det meste bare fryd og g.
Etter	Du er i den syvende himmel. Det blir mange sene netter og trøtte dager, men det spiller ingen rolle! Den nyfødte vekker instinkter i deg som du ikke visste du hadde. Du kan sitte i timevis foran barnet uten å blunke. Venner og bekjente kommer innom i hopetall for å se og røre vidunderet, og du er stolt som bare en nybakt far/mor kan være. Den utrolige følelsen av å gi liv overvelder deg.	Du er på det syvende level. Det blir mange se trøtte dager, men det spiller ingen rolle! Det r vekker instinkter i deg som du ikke visste du sitte i timevis foran Tv-skjermen uten å blunk bekjente kommer innom i hopetall for å se og vidunderet, og du er stolt som bare en som h Score på Violent Surgery III kan være. Den u av å ta liv overvelder deg.
Senere	Etter hvert som hverdagen innhenter deg oppstår det problemer. Du føler at du er i ferd med å stagnere, og begynner å miste kontakten med vennene dine. Tiden strekker ikke til, du føler at alle skal utnytte en bit av deg. Forelderrollen, vennerrollen, studentrollen og kjærresterrollen, alle skal fylles. Du og din samboer krangler om hvordan barnet skal oppdras. Det går rett og slett nedover.	Etter hvert som hverdagen innhenter deg opps problemer. Du føler at du er i ferd med å stag syvende level), og begynner å miste kontakter dine. Tiden strekker ikke til, du føler at alle b av deg. Fotballspill, actionspill, arkadespill og skal spilles. Din samboer og du krangler om l konsollen kan oppgraderes. Det går rett og sle
Enda senere	Aggresjon og fortvilelse bygger seg opp inne i deg, og du lar det gå utover barnet. Du begynner å drikke for å takle livet, og tar farlig narkotika.	Aggresjon og fortvilelse bygger seg opp inne det gå ut over spillmaskinen. Du begynner å c takle livet, og tar farlig narkotika.
Slutten	Barnevernet har vært og hentet ungen din. Du ligger blødende i fosterstilling på gulvet i et nakent hjem, ristende av krampegråt og heroinabstinenser. Men én ting har du; minnene, og de kan ingen ta fra deg, for de ligger gjemt dypt inne i hjertet ditt...	Inkassobyrået har vært og hentet spillemaskin ligger blødende i fosterstilling på gulvet i et n ristende av krampegråt og heroinabstinenser. I du, minnekortet, og det kan ingen ta fra deg, gjemt langt nede i halsen din...

Healing – tro det eller ei

Alternativ medisin versus skolemedisin er et aktuelt debatttema i dag. Healing, eller håndspåleggelse benyttes nå i store deler av Europa, integrert i det offentlige helsetilbudet. Skolemedisinens enevelde er ikke lenger totalt, men hvor mye vet du egentlig om fenomenet healing?

Tema: Healing - en omdiskutert behandlingsform

Agnete Egilsdatter
Kristoffersen

Healing er en helhetlig og tradisjonell behandlingsform som har vært praktisert i alle kjente kulturer siden førhistorisk tid. Healing har også hatt en sentral plass i norsk folkemedisin.

Helbrede

Ordet healing er engelsk og betyr å gjøre hel, hele, helbrede. Teknikkene som har vært brukt er mange. Sjamaner og medisinnmenn, kloke koner og «hekser» har i uminnelige tider fordrevet «sykdomsånder» gjennom dans, håndspåleggelse, urter og bønn. Da

kristendommen ble innført i vesten, ble disse ritualene sett på som hedenske og ble derfor forbudt. Det var bare kirkens menn som skulle helbrede og de skulle helbrede på sin måte. Alle andre som tilbød syk-

domsbehandling ble satt i ledtog med djevelen. Slik startet den grusomme hekseprosessen på slutten av middelalderen. Først på 1700-tallet døde hekseprosessen ut. Da var også all kunnskap om de gamle behandlingsformene vekk.

Homøopati

På 1800-tallet fant den tyske legen Samuel Hahnemann fram til det homøopatiske system. I motsetning til det skolemedisinske systemet der man bekjemper sykdom med midler som har motsatte egenskaper av sykdommen, er homøopatens grunnprinsipp «likt kurerer likt». Det middelet som i store doser fremkaller sykdommen vil i små doser bekjempe

“Jeg tror vi er i ferd med å oppdage noe som vil bli svært viktig for fysikken. Vi har å gjøre med en ny type energi. Denne kraften må være underlagt visse lover. Jeg tror at vanlig vitenskapelig forskning kan fortelle oss mye om disse fysiske fenomenene.”

Professor Brian Josephson,
Nobelprisvinner i fysikk

den.

I 1920 utviklet den engelske legen og homøopaten Bach en urtemedisin som i dag går under navnet Bachs blomstermedisin. Behandlingsformen finner likhetstrekk med bruken av

homøopatiske midler, men er også tuftet på tradisjonell urtemedisin. Prinsippet for behandlingen er at et menneske som lever i harmoni vil være selvhelende. Bach blomstermiddel er derfor et middel som behandler den psykiske ubalansen som nesten alltid vil være tilstede i et sykdomsforløp.

Østens leger

Utover 1900-tallet begynte også interessen for Østens behandlingsformer å vokse fram. Mest kjent i dag er kanskje akupunktur som bygger på et flere tusen år gammelt system. Østens gamle leger studerte naturens lover og integrerte så mennesket inn i de samme lovene. Sentralt i dette systemet står tanken om et energisystem, og troen på at ubalanse i dette systemet fører til sykdom. I kroppen beveger energien seg i meridianer. Meridianene blir sett på som et kanal-

system der energien sirkulerer. Vi har 12 hovedmeridianer, og hver av meridianene har forbindelse med et spesifikt organ eller organsystem. Når energien i en meridian blokkeres påvirker dette organets funksjon og

sykdom oppstår. Ved å løse opp i blokkeringen vil energien flyte fritt igjen og symptomene bli borte.

Håndspåleggelse

Også healing bygger på tanken om et energisystem. Healing, slik betegnelsen brukes i dag, forbindes ofte med håndspåleggelse. En healer er et menneske som har en naturlig evne til å formidle energi som fremmer et levende vesens indre balanse og helbredelsesprosess. Når energien sirkulerer fritt fungerer kroppen optimalt, og det gir en følelse av styrke, vitalitet og sunnhet. Når energien låser seg eller kommer i ubalanse blir kroppen syk. Mange sykdommer og symptomer har nær sammenheng med vårt tanke- og følelsesliv og vårt livsmønster. Det vi kaller sykdom kan sees eller føles som en blokkering eller hindring i energisirkulasjonen. En erfaren healer vil kjenne hvor disse blokkeringene ligger og kan kanalisere energi til disse områdene. Slik åpnes energisystemet igjen og den fysiske kroppen bringes i balanse.

Kritikk

Skolemedisinens fremste kritikk mot det alternative helsetilbudet, er mangelen på vitenskapelige bevis. Mens homøopater, akupunktører og andre

terapeuter sliter med å fremskaffe vitenskapelige dobbeltblindforsøk, står healere fram med ganske gode kort: Det finnes en rekke svært vellykkede laboratorieforsøk, til og med dobbeltblind.

Poltergeistfenomener

Den britiske healeren Matthew Manning er den vitenskapelig best og mest testede healeren i verden. Han har i flere år vært gjenstand for forsøk ved anerkjente forskningsinstitusjoner verden over. Professorer fra mange land fattet interesse for denne unge mannen som ut fra forhåndskunnskaper kunne stille diagnose på syke mennesker, som kunne kopiere kunstverk av kjente kunstnere så godt at selv kunstkritikere hadde problemer med å se forskjell og som stadig ble forfulgt av underlige poltergeistfenomener. Ja, det var nettopp dette som startet det hele. På kostskolen der han var elev begynte underlige ting å skje, møbler beveget seg og gjenstander fløy igjennom rommet, og alt skjedde rundt unge Matthew. Det gikk så vidt at han ble utvist fra skolen to ganger.

Nye oppdagelser

Ved New Horizon Research Foundation i Toronto, Canada startet de første forsøkene i 1974. Testene ble gjent-

Ville du latt denne mannen legge sine hender på ditt hode?
Hans navn er Matthew Manning.

nomført av noen av verdens ledende vitenskapsmenn. Blant dem var den britiske fysikeren professor Brian Josephson som også hadde vunnet Nobelprisen i fysikk. Under disse testene oppdaget psykiater Joel Whitton at Matthew produserte et hjernebølgeomønstre man ikke hadde sett maken til hos noe menneske. Ytterligere tester viste at mønsteret kom fra en del av hjernen som alle mennesker har, men som man inntil da hadde ment var sovende eller inaktiv. Dette var den sentrale, eldste og mest primitive delen av hjernen. Nå begynte forskerne å spekulere på om Matthews evner kanskje var noe alle mennesker hadde brukt engang, men som vi gradvis hadde mistet etter hvert som teknologien hadde utviklet seg.

Ny energiform

Etter at Toronto-testene var avsluttet, uttalte professor Brian Josephson: "Jeg tror vi er i ferd med å oppdage noe som vil bli svært viktig for fysikken. Vi har å gjøre med en ny type energi. Denne kraften må være underlagt visse

lover. Jeg tror at vanlig vitenskapelig forskning kan fortelle oss mye om disse fysiske fenomenene. De er mystiske, men ikke mer mystiske enn mange andre ting vi støtter på innen fysikken. Tidli-

"Tidligere ville ikke seriøse forskere ha noen ting å gjøre med dette feltet. Fortsatt har mange denne innstillingen. Jeg tror at mange respektable vitenskapsmenn kommer til å oppdaget at toget har gått."

Professor Brian Josephson, Nobelprisvinner i fysikk.

gere ville ikke seriøse forskere ha noen ting å gjøre med dette feltet. Fortsatt har mange denne innstillingen. Jeg tror at mange respektable vitenskapsmenn kommer til å oppdaget at toget har gått."

Strengte tester

Etter en sterk opplevelse høyt oppe i Himalaya bestemte Manning seg for bare å delta i forskning som kunne være nyttig for andre. I de neste fem årene gikk han gjennom omfattende og streng testing ved Mind Science Foundation i San Antonio i Texas, ved University of California og ved London University. Under laboratorieforhold demonstrerte han hvordan han

kunne påvirke hastigheten på nedbrytingen av menneskelige blodceller og enzymer. Videre viste han at han kunne påvirke vekst-raten på muggsopp prøver og dødsraten på kreftceller, og at han kunne

fjernpåvirke en annen persons hjernebølgeomønstre. Under testene i Texas demonstrerte Matthew også en ganske spesiell evne til å påvirke kreftceller i plastbeholdere. Dr. John Kmetz kommenterte for-

søket slik: "Matthew tok faktisk livet av kreftcellene. I minst 60 prosent av tilfellene var resultatene signifikante."

Effektivt

I Storbritannia har Manning forelest for kreftstudieavdelingen ved Royal Society of Medicine. Dr. Brian Roet skriver om Manning: "Gjennom min lange utdanning som lege og anestesilege har jeg lært hvor mye vi ikke vet om kroppen og helbredelsesprosessene som foregår der. Matthews krefter disku-

teres ikke i medisinske lærebøker, men jeg kan bekrefte effektiviteten av dem gjennom de av pasientene hans jeg har møtt."

Naturterapi

Healing er en behandlingsform som er godt på vei inn i det etablerte hel-

sevesenet flere steder i Europa, deriblant England. Også i det norsk helsevesen er store ting på gang. Aarbakkeutvalget har fått i oppdrag fra Stortinget å drøfte den alternative medisinen verdi med tanke på å integrere det alternative helsetilbudet i det offentlige. Det faktum at sykehuspasienter i dag har anledning til å benytte naturterapeuter parallelt med tradisjonell behandling, gjør at healing og andre former for alternativ behandling må tas på alvor.

Filosof med kvinnelig perspektiv

–Men som regel sier jeg at jeg er førsteamanuensis i filosofi, sier Elin og gløtter oppvakt opp fra papirene sine.

Marianne Søndmør
Ragnhild Vik Nilsen (foto)

Feministisk filosof eller bare filosof?

Navn: Elin Svenneby
Alder: 45 i år
Stilling: Førsteamanuensis i feministisk filosofi.

Det begynte i Oslo da hun som ung studine bestemte seg for å gi seg i kast med filosofien.

– For det første savna vi kvinnelige forelesere, der var riktignok en (som ikke var i fast stilling), dernest var det ingen kvinnelige filosofer innafor pensum. Fantes de ikke?

Elin og medstudinene begynte å lete og fant det de lette etter. De spleiset på bøker, leste på omgang og diskuterte pensum med kritisk argusblick.

– Kanskje er det en kvinnelig "greie", men jeg opplevde at via kvinnelige filosofer fikk jeg lettere taket på de mannlige.

Marxister

Elin understreker at hun ikke er en ekte 68'er, da hun var for ung til å delta under okkupasjonen av pauserommet på filosofiseksjonen på Blindern. Det var den gang filosofistudentene holdt egne forelesninger for hverandre. Hun humrer lavt.

– Det er morsomt å treffe på noen av de mannlige medstudentene fra den tida. De fleste av dem anså oss for å være borgerlige feminister. De var jo marxister utfra en 70-talls politisert aktivitet! I dag er mange av dem godslige pappaer...

Selv er hun gift med en godslig båtbygger og smiler stolt av bildet som henger på veggen. Dama snakker varmt om ekteskap og barn og er riktig så mild med sitt lange hår og skjørt.

– Magistergraden min var ikke preget av et kvinneperspektiv. Jeg tenkte mer på likestil-

ling. Gradvis ble dette med kvinneperspektiv aktuelt. Etter magistergraden ble jeg skikkelig tent på å jobbe videre. Jeg publiserte artikler i bl.a. "Agora" (studenttidsskrift ved Blindern) og vekket flere reaksjoner. Jeg stilte nok en del provoserende spørsmål.

Kvinneforskning i Nord

Så bar det nordover til Tromsø. Elin fikk stipend i 1987.

"Kjønnsroller og likestilling i filosofi" var tittelen. Hun tviler på at tittelen hadde vært den samme i dag.

– Jeg følte meg nokså enslig i filosofifaget. Men det fantes et nettverk for kvinneforskere. Instituttene hadde en representant innafor nettverket. Vi var flere stipendiater på ISV som ville ha en egen møteplass. Slik oppsto "Forum Femininum". Et resultat av forumet ble boka "Kvinnfolk på tvers" (1992 Emilia Forlag).

Kritisk

Det var spesielt å oppleve filosofifaget som et samfunnsvitenskapelig fag. Her oppe er filosofene mer samfunnsorienterte enn ved andre norske universiteter. Jeg mener, målsettinga ligger nedfelt i formålsparagrafen til UiTØ; det skulle ikke bli et akademisk universitet.

Derfor oppretta man ulike forskningsgrupper. Skoleforskningsgruppa ved ISV var en praktisk orientert del av dette. "Forum Femininum" var kritisk til den samfunnsvitenskapelige forskningen. Kvinner kom lite til syne derfor kunne man ikke snakke om en generell forskning.

Standpunkt

– Vi ønsket å ta et stand-

punkt for kvinner. Noen mente nok at vi snarere dreiv på med politisk agitasjon enn forskning, men vi fremhevet mangelen på verdinøytralitet. Dessuten er ikke all kvinneforskning gjort av kvinner men også menn. Man må diskutere betydningen av å innta et kvinneperspektiv, hva kjønn kan forklare. Hva det at en er kvinne innebærer osv.

Elin er skarp i blikket nå, og vi nikker anerkjennende til universitetets stolthet: dets historie. En svunnen tid. Filosofinnen beveger seg urolig på stolen og veiver med hendene over Beauvoir, Harding og hanger av bøker.

– Etter hvert ønsket diverse krefter en tilpasning da man hadde problemer med å definere sin akademiske status, studiet etc. Det het for eksempel ikke pedagogikk men skoleforskningsgruppa.

Feministiske behov

Elin hadde seminar hvert semester i 4 år. Hun presenterte ulike filosofer som Edith Stern og Hannah Arendt. Diskusjonen rundt det å få kvinneperspektivet inn i ex.phil var et hett tema. Filosofiseksjonen advarte mot å integrere et "særmenne" som ikke var et allment tema inn i normalvarianten, og henviste til seminarundervisning og valgfrihet. Nettopp fordi det var et behov for en forankring i det almene måtte man få inn kvinneperspektiver og kvinnelige filosofer i det almene, hevdet feministene. For det som ga seg ut for å være allment, var mannlighet!

– En kunne ikke avspise Simone de Beauvoirs viktige filosofiske argumentasjon med å si at hun var Jean Paul Sartres

livsledsager!

I dag får hun god behandling i hovedforelesningene.

Påvirkning

Under et seminar jobba Elin med Jacob Meløe der de tolket Heidegger fra ulike perspektiver. Flere studenter har skrevet oppgaver som berører temaet så arbeidet har muligens hatt en viss innvirkning?

– Der var ei som tok hovedfag i Trondheim og flere har tatt grunn og mellomfag.

Elin reiste sørover i jula –91. Fra 1992 til 1997 arbeidet hun i Sekretariatet for kvinneforskning i Forskningsredet, blant annet redigerte hun bøker for Forskningsrådet som gir ut "Kvinneforskning". Våren 1996 ble hun tilbudt den nyopprettede stillingen i feministisk filosofi (stillingen ble utlyst i 1995). Høsten-97 kunne hun komme. Vektallsemnet "Feministisk filosofi" ble vedtatt lilejulaften. Det ble først påtenkt som et prøveprosjekt.

– Nå har jeg ni ivrige studenter blant annet tre hovedfagsstudenter som følger vektallsemnet mitt fordi vi ventet på godkjenning og ikke kunne markedsføre det større er det flest filosofistudenter der, men det er jo et åpent vektallsemne.

Studentene har selv bidratt til å få opprettet stillingen. Dette er en tradisjon og et tilbud som er helt spesiell for Tromsø.

Kommunikasjon

– Feministisk filosofi er ikke bare i opposisjon mot de store filosofene. Vi snakker i dag om integrering. For eksempel har Descartes møtt ufortjent motstand fra mange feminister. Han er blitt syndebukken for

alt det gale som har skjedd i "moderniteten".

Descartes mente ikke å splitte kjønn og tanke. Med metoden og meditasjonene mente han å åpne veien til kunnskap for alle. Det er, særlig som forsker, viktig å bli klar over hvordan du ser og opplever ting.

Der er alltid flere tolkningsmuligheter. Hva er din intensjon! Det som må til er skikkelig kommunikasjon. Fenomenologen Sandra Lee Bartky snakker om et "Dobbelt ontologisk sjokk". For det første er ikke ting slik jeg trodde. For det andre er det ikke lett å si hvordan noe egentlig er!

Eget ansvar

Elin trekker på ordene. Hun virker noe betenkt over dilemmaet og skotter bort mot pc-en sin.

– Den måten du oppfatter verden på har du ansvar for. Du har alltid frihet til å tenke og forstå annerledes, ta kontakt med noen andre informanter, lese andre bøker, tenke gjennom hva du egentlig får tak i av det andre sier. gjør og tenker.

Vi trenger kritikk av "mailstream" filosofi, men på et opplyst og tekstnært grunnlag. For også feministisk filosofi må tåle å bli utfordret: Hva har den å sette i stedet?

Jeg vil si at feministisk filosofi først og fremst er filosofi! Et av mine mål som lærer er å få elevene til å styrte til biblioteket, gripe fatt i originaltekster-Aristoteles, Kant, Hegel – med egne spørsmål, få klassikerne i tale, og bli kjent med den mindre kjente kvinnefilosofihistorien - Astell, Drake, Wollstonecraft. Skjønner?

Meditativ seanse

Nå har du sjansen til å finne ut hvordan et flygel høres ut etter å ha blitt fylt av plastbiter og klesklyper.

Slagverkensemblet PULS inviterer til konsert onsdag 25. februar i Grønnåsen Kirke.

PULS ble etablert våren 1996 og er Nord-Norge første slagverkensemble. Kvartetten består av fire unge slagverkere; Håkon Kristiansen, Erik Schwensen, Amund Sjølie Sveen og Espen Aalberg.

Unge menn med en forkjærlighet for å slå på ting.

Alle fire har tilknytning til Musikkonservatoriet i Tromsø.

Et slagverkensemble spiller selvfølgelig slagverk, det kan være alt fra vanlige trommer og xylofoner til bremsetromler og babyrangler. Bare fantasien setter grenser.

PULS spiller og fremfører både ny og gammel slagverkmusikk, med en særlig draging mot det rytmisk fascinerende og minimalistiske. Musikken er på mange måter veldig nær moderne populærmusikalske uttrykk som både rock og techno. Dette er altså snakk om en helt annen musikkal verden enn skarptrommene i 17. mai-toget.

«Fitte er pirrende», herr Redaktør

Dette oppsiktsvekkende postulatet formidles på en vegg på ett av landets høyeste utdanningsinstitusjoner. Det må inn-

rømmes at formuleringen fyller meg med en ambivalent følelse ærede leser; for hvis dette er et representativt uttrykk for intelligentsiaen i Nord, innebærer det da et lavmål eller en skarp observasjon?

I av 10 av den mannlige garde vil avvise at

det ovennevnte formuleringen innebærer riktighet herr leser, ifølge min homofobiske venn. Noen damer vil sikkert også ikke anerkjennende, mens de over 50 trolig vil sitte med en følelse av og ha glemt noe, alternativt med en vrede over min vulgaritet. Men stort sett er vi jo en stor, HOMOgen, og lykkelig familie med NORMALE seksuelle preferanser, som ønsker å kopulere med det motsatte kjønn. Eller er det store skygetall her? Vi opplever ikke akkurat en demografisk eksplosjon i gode gamle Noreg. Vel, til tross for den katolske kirkens ekskommunikasjon av kondomen, så skjuler samfunnet mange kjettere; hormon-slaver som i stille skam boltrer seg i blind hedonisme (Lur kommentar: For hvis Gud virkelig ville at vi skulle kopulere hemningsløst, så ville han vel sørget for at vi ble født med prevensjonsmiddel!) Tenk på det herrer, og gå rundt med ... på ... hele dagen.

«Formuleringen er banal» vekker min homofobiske venn, og tror at det står i kontrast til noe høyverdige. At ting er banale er et tegn på at vi har dem i fokus, og hvorfor har vi dem i fokus om det ikke skyldes at de er viktige for oss?

Viktighet blir gjeme knyttet opp til Mening, og til tross for at Mening er et tungt belastet filosofisk begrep, bruker vi det uproblematisk i dagligspråket. Nei, jeg tenker ikke på semantiske teorier, men mening med stor M! Enhver person med et minimum av integritet, vil før eller senere spørre seg om Meningen med livet, og ofte sammenblande det med Mening i livet. Sannelig sier jeg eder: Det å være et selv-fortolkende dyr er et tveegget sverd; vår velsignelse og vår forbannelse (Digresjon: Da jeg uttrykte min poetiske sorg og gråt mine krokodilletårer over meningen-med-livet-problemet, så kikket min mor bort på meg og sa: «Mens du tenker over dette kan du jo vaske opp koppene!»)

Men ærede leser, De må vel være enig i at det er noe tragisk over vår situasjon; kastet inn i en verden uvitende om vår opprinnelse, ignorant om vår rolle i skaperverket, døende fra første åndedrag (Footnote: Dette har jeg ikke fra en pubertal-med-langt-hår-hØrer-på-Black Metal-og-forlest-seg-på-Nietzsche-17-ån'ng.) Stakars Friedrich, til tross for din galskap,

tror jeg du ville blitt «galere» over alle de «sitatene» som noen akademiske borgere klarer å uttrykke.

Vil det ikke være skremmende og samtidig frigjørende om Friedrich har rett i at vår naive tro på en Verdensorden i virkeligheten er et Verdenskaos; at den orden skapt av Gud (hvem nå det er) er sludder og vår kollektive (du står vel i statskirken?) livsløgn?

Det ville utvilsomt være frigjørende at vi uskikkelige mennesker slipper å brenne i helvete i en evighet (som er jævlige lang tid), alternativt noen 1000 år i skjærsilden (som ikke akkurat er kort det heller), men samtidig skremmende at vi blir overlatt til oss selv; til dette livet. For om dette livet er det eneste, hvordan skal jeg da gjøre det rette? Enhver avgjørelse og valg er et valg mellom alternativer, i verste fall mellom rett og galt. «Errare humanum est» henger som et Damokles-sverd over oss. AARRGHH!!! Er det bare å legge seg ned og dø? Akkurat som om det ikke skulle være et valg.

Min gode leser, egentlig har jeg lyst til å karakterisere tilhengere av teistiske religioner for feiginger, men det tørr jeg ikke. Gud kan være i det gammeltestamentiske lynnet; strekke en stor hand ned fra himmelen i kristelig vrede, og dra meg guddommelig hardt i nesen, eller i...nei det vil jeg ikke tenke på.

Besynnerlig er det at Meningen med livet er et meningsløst spørsmål. Om jeg ikke vet svaret, hvordan i alle dager skal jeg vite hva jeg leter etter? Har jeg noen metode for å komme frem til et svar? Nei, dette er det ingen mening i. La oss heller le over den kosmiske ironi, mens vi venter på en gigantisk meteor skal knuse ned i jordoverflaten, og vi kan som min homofobiske venn uttrykte det: «pakke sammen».

Vel, hva skal vi forvirrede maur gjøre da, i dette kosmiske (melo)dramaet? (Metafor: Vi stiller oss på en flekk i et uendelig stort rom og kaller den for vår. Vi finner mening med den flekken.) Ja, hva med mening i livene våre? De tror vel at vi kan si noe fornuftig om det. Jeg tenker selvsagt ikke på de banale tingene som Love, Peace and Understanding og slikt. Nei, jeg tenker på de viktige tingene: Grandiosa, Clintons oralsex, VG og «De syv søstre». VG Øker mest igjen. Ja, det er det sannelig mening i.

Det er tastetrykkerens oppfatning at vi kan være glade for at estetikk (og etikk?) har et element av mystisisme; det er begrenset hva vi kan si om meningen(e) i livene våre. Vi skal være glade for at ord blir fattige når følelsen av forelskelse skal verbaliseres, når den særegne lyden av en klarinett skal uttrykkes, hvorfor Grandiosa er godt, hvorfor vi drikker den ugudelige kaffen i kantinen hver dag, at noen blir helt forskjellig bare de får på

seg en papirhatt og grønn strømpebukse i festlige lag.

«Hva er dette for noe sludder» spytter min homofobiske venn ut. «Mener du virkelig at vi ikke kan si hvorfor vi liker ting?» Selvsagt kan vi det. Når din partner kryper Ømt bort til deg og sier: «Elsker du meg?», så er det naturlig og svare: «Ja» (Bemerkning: Er svaret ditt benektende vil jeg foreslå at De begynner å konsultere bussruten som De forhåpentligvis har med deg; temperaturfall er sannsynlig.) Om din kjære nå spør deg hvorfor De elsker han (du trodde vel at det var en dame?), da vil De (forhåpentligvis) legge ut om hans fortreffelighet. Men om din kjære nå ville vite hvorfor De liker disse egenskapene hos han, da ville De kanskje svare som et barn og uttale: «Fordi jeg gjør det.» (Gærn bemerkning: sammenlign det å begrunne ELSKverdi-

ge egenskaper hos din elskede med hvorfor de er ELSKverdige (for deg.) Det siste ville kanskje være som å forklare hva kaffe smaker uten å referere til kaffesmak. «Grusomt?» sier min homofobiske venn etter en Programat (det smigrende navnet på kaffemaskinen i kantine.) Ville De nå si at alle ting som smaker grusomt smaker det samme? Smaker kaffe og solo light den samme om de begge er «grusomme»? Nei, her ville De kanskje si: «smak selv!»

Om De nå venter på den store konklusjonen, da må jeg bare konkludere at det er ingen. Le heller en humørløs latter over at jeg med dette sludderet (inklusive en tabloidoverskrift), har lurt deg til å bruke av din dyrbare tid, og at potensproblemer og appelsinhud har rykket et skritt nærmere...

Av Knut Martinsen

Spesielle og allminnelige fagbøker og materiell får DU hos EN SPESIELL BOKHANDEL i DET SPESIELLE ÅRET DU er inne i. Vi legger SPESIELT vekt på at DU trives hos oss og at DU får det DU trenger.

SPESIALBESTILLINGER koster ingenting ekstra.

Kan DU ikke komme innom, sender vi gjerne litt til DEG, og legger SPESIELT vekt på at det går samme dag som du ringer, fakser m.v.

Velkommen til
Sjøgata 31/33 - 2. etg.
Spesiell service får du hos oss.

Centrum * Libris

Postboks 533, 9001 Tromsø

Bok- og papirhandelen i Sjøgata

OBS!
Telefonnr. : 77 66 72 00
Telefaxnr. : 77 68 53 01
E-mail : erik@centrumlibris.no
Internett: (www.centrumlibris.no)

Tromsø Filmklubb gir deg musikkfilm, japansk debutfilm og klassiske blikktrommer.

Siri Vaggen Olsen

Den 27. februar vises **The Music of Kurt Weill – September Songs**. Her kan du høre og se et stjernespekter galleri som består av blant annet Nick Cave, PJ Harvey, Elvis Costello og Lou Reed, fremføre sine versjoner av Kurt Weills utvalgte produksjoner. Denne filmen er en type lang musikkvideo som er filmet i en nesten tom fabrikkhall. Weills musikk blir presentert kronologisk. Innimellom blir Weills liv og samtid presenter ved hjelp av dokumentariske bilder. Kanskje en film for spesielt interesserte?

D.A.N.G.A.N. Runner er en japansk film fra 1996. Den 28. februar kan du se den på filmklubben. Dette er regissør Sabu sin debutfilm. Vi følger en tragikomisk tapertrio på fult firsprang gjennom Tokyos gater. Et mislykket bankran har sendt disse unge menn på sin ferd. Ranet var på forhånd meget godt planlagt av Yasuda. Men maske har han glemt å ta med. Derfor går han inn i nærmeste butikk for å kjøpe en ny maske, kun for å oppdage at han ikke har noen penger på seg. Han forsøker derfor å stjele en, blir oppdaget, og i alt oppstyret blir han skutt i armen.

Klassikeren Blikktrommen fra 1979, blir satt opp på filmklubben den 7. mars. I Blikktrommen følger vi Oscar sin livshistorie, fra han blir født i Danzig i 1924. Oscar er ingen vanlig gutt. Når han er tre år gammel får han sin første blikktromme. Han bestemmer seg da for å slutte å vokse, mens hans mentale kapasitet fortsatt utvikles. Han er i besittelse av den besynderlige evnen til å knuse glass med stemmen sin. Vi får være med på Oscars seksuelle oppvåkning. Dette ble erklært usømmelig og boka ble derfor ønsket på biblioteker og skoler i Ohio i USA i fjor! Men litt erotikk har vel aldri skremt Tromsøpublikummet fra kinolerretet?

Best og enkelt: Bacalao

Dere har vel ennå ikke kommet over sjokket fra forrige matspalte. Her kommer nok en variant av torsken. For den som liker å utforske havets delikatesser, er dette noe av det beste og enkleste å lage. Det har dannet seg en egen kultur rundt bacalao. Torsken er noe av den beste matfisken som finnes!

Kristian Misund

Ved hjelp av salting og tørking konserveres torsken, i tillegg får den en herlig konsistens. Dette er klippfisk. I de fleste latinske landene som Portugal, Spania, Italia, Hellas og Brasil benyttes betegnelsen Bacalao om klippfisk eller saltfisk.

Ordet bacalao betyr torsk på spansk. Spanjolene saltet og tørket torsk allerede på 1400-tallet. Denne konserverings- og foredlingsmetoden kom først til Norge omtrent år 1640. Frem til nyere tid har dette blitt gjort manuelt. Det var for det meste kvinner og barn som gjorde dette. Kvinnene stod ofte i fjæra med vann opp til knærne og vasket fisken. Det var hardt arbeid og de ble ofte sjuke. Etter vasking og salting ble fisken lagt på bergene (klippene) til tørk. Derav kommer navnet klippfisk. I dag blir det brukt moderne teknologi som gir et topp kvalitetsprodukt.

Ved å konservere fisken på denne måten hadde den mye lengre holdbarhet, og kunne transporteres og eksporteres langt. Sammen med tørrfisken dannet dette grunnlaget for den nære kontakten med utlandet. Det lå betydelige penger i dette, og

dannet grunnlaget for Kristiansunds storhetstid. Kristiansund har vært (og er fortsatt) den enestående klippfiskbyen i Norge. Store armadaer kom fra Spania for å hente klippfisk. Samtidig kom spanjolene med vin til befolkningen i Kristiansund, som ofte pleide å ende med fyllekalah.

Klippfisk har et stort anvendelsesområde, men vi nordmenn bruker den som oftest til retten "bacalao", som består av tomater, poteter, løk, spansk pepper og klippfisk. Denne retten heter egentlig "Bacalao a la Vizcaina". Prøv nye retter av klippfisk og overrask deg selv! Klippfisk kan brukes som vanlig "kokt fisk", i gratenger, omeletter, frityrstekt og så videre.

Men uansett er den tradisjonelle bacalaoen en enestående rett i seg selv. I Kristiansund, bacalaoens hjemland, har nesten hver husstand sin egen versjon av bacalao.

Basisen er enkel og grei, men for den som liker variasjon anbefales det å prøve ulike utgaver av "tomatbacalaoen". Du kan for eksempel prøve litt ekstra spansk pepper eller hel rød/grønn pepper, paprika, hvitløk, basilikum eller oregano.

Fremgangsmåte:

Ved innkjøp av klippfisk beregner man omlag 100-150 gram utvannet klippfisk per person. Klippfisk kan virke dyrt i butikken i tørr tilstand, men ikke la deg lure. Du kan gange vekten med ca. 3 1/2 gang. Dermed er klippfisk en billig løsning.

Uheldigvis eksporteres den beste klippfisken ut av landet. Men du kan fortsatt få god klippfisk i Norge hvis du leter. Den beste delen av fisken er "indrefiletet", som ligger på ryggsiden. Men uansett kan du få kjøpt både hel klippfisk eller fileter.

Del fisken i passende stykker. Vann fisken ut i rikelig med vann 24-48 timer, avhengig av tjukkelse. Skjær poteter og løk i skiver. Legg alt lagvis i kjelen, med tomat øverst. Hell olje og vann over fisken. La småkoke under lokk i en time uten å røre om.

Ingredienser:

Bacalao til 6 personer:

- 1kg ferdig utvannet klippfisk
- 1kg poteter
- 2 store løk
- 3-4 dl olivenolje
- 1-2 boks hermetiske tomater
- litt hermetisk paprika
- 1-2 små bokser med tomatpure
- spansk pepper

God fordøyelse!

Straight, No Chaser

Annenhver torsdag er det de blå toners kveld på Mack-kjelleren. Det er jam og byens jazzinteresserte treffes i et uformelt forum, hvor improvisasjonen er i sentrum. Med eller uten horn.

Lars Danielsen

Nedover Storgata river snøfokket i de få ansiktene utenomhus. Tromsønatta er sur og kald. Temperaturen er adskillig høyere på vei innover i Mack-Kjelleren. Fra konsertlokalet krangler to gitarer om å avslutte ei gammel Charlie Parker låt. Det lukter av pipetobakk og svette, lokalet er nesten fullt og folk har helt tydelig funnet grooven. Kveldens jam, den niende i rekka, er allerede godt i gang.

Tea for Ernie

Arrangør er jazzmotor og trombonist Øystein Blix alene.

– Uten Mack-Kjelleren hadde ikke dette vært mulig. Jeg vil berømme uteplassen for å ha blitt en sterk kulturell aktør her i byen.

Publikumsoppslutningen viser hvor viktig de positive satsingene til Mack-Kjelleren er, hevder Øystein Blix. Han sitter midt inne i lokalet og nyter åpenbart fruktene av prosjektet sitt med minst ett øre, mens han prater med Utopia.

Erfarne musikere

– Bandet på scenen spiller sin andre konsert akkurat nå. De består av erfarne musikere fra Alta, Hammerfest og Tromsø. Det er det som er knepet. Nytt band hver kveld til å åpne showet. Dermed blir det mangfold og ny inspirasjon hver gang. Etter en liten time er scenen åpen for alle.

Blix blir stille et lite øyeblikk. Coltrane-balladen "Tea For Ernie" roer ned og publikum blir mer lavmælt.

Blix synes jazzmiljøet i Tromsø er bra.

– Det er ikke så mange som

lever av musikken, men mange amatører holder et svært høyt nivå. Og de unge kommer. Fra musikklinja på Kongsbakken, Konservatoriet og Universitetet. Når det passer slik, har vi også med musikere utenbys fra. Sist gang var ikke ukjente saxofonist Odd Riisnæs her. Men først og fremst satser vi på lokale krefter.

'Round Midnight

Da er det åpent for jam. En liten, langhåret saxofonist kommer opp og gjør en nydelig versjon av Chick Coreas "Windows".

– På det meste har det vært 21 musikere opp på scenen i løpet av en kveld. Alle som ønsker det kan komme opp å spille ei låt.

Vi har hatt alt fra søramerikanske fløyter til skratsjende DJer jammende oppe på scenen. Folk setter grensene selv, sier Blix.

Han mener jammen er en flott sjanse for byens musikere til å bli kjent med hverandre.

– Det har oppstått flere mu-

sikalske konstellasjoner som direkte effekt av jammene allerede.

Be There Be Bop

– Neste gang kommer Inge Kolsvik, piano og Odda Eilertsen, gitar; begge kjent fra Hålogaland Teater for å åpne jammen sammen med Knut Johansen, trommer og Kjell Svendsen, bass.

Alle som kjenner noen som spiller jazz eller er glad i å høre på, må bringe det svingende budskap om torsdagsjammen videre.

Blix avslutter høflig med oppfordringen og forteller at nå har vi forstyrret gutta foran oss lenge nok.

– De er begge gitarister, skjønner du.

Og jamma fortsetter utover natta. Færre igjen i lokalet, bare de mest ihuga er tilbake. Utopia forlater tonene som følger på veien ut. Litt varmere i kroppen og møtet den sure natta nynnende.

nettPreik

Endelig Bussruter på nettet!

<http://www.cs.uit.no/~mortenr/buss/buss.html>

Morten Røkeberg vet virkelig hva han skal bidra med på nettet, for etter at iTromsø la ned sine infosider, hvor Tromsbussrutene var, har vi vært nødt til å ty til den lite hendiige papirutgaven. På en estetisk og praktisk måte er rutene 20,22,32,36 og 42 tilgjengelig. Heretter kan du slippe å bla febrilsk, og i et stressa øyeblikk se på dag 6 når du mente DX67...

Planlegging av festivalsommer

<http://www.roskilde-festival.dk/>

Har du begrensede midler, kan du vinne billetter på denne sida. Er du snakkesalig, kan du delta i Roskilde Chatroom, og feks diskutere gjørmebad. Bildegalleriet er verdt å ta en titt på, men viktigst av alt er nok lista over hvilke band som kommer i år. Foreløpig inneholder lista Ash, Garbage (som jeg setter enormt pris på), Kraftwerk, Lisa Ekdahl, Beastie Boys, Seigmen + en haug med band som jeg ikke har hørt om, men som sikkert blir kjent etter festivalen. No Doubt spilte på en liten scene i 1996, da jeg var der, og da hadde ingen hørt om dem.

Sjakk

<http://users.nac.net/chess/>

Man må være to for å spille sjakk, og den andre kan være vanskelig å få tak i. På nettet derimot finnes flere tusen entusiastiske sjakkspillere på alle ferdighetsnivå. Denne sida inneholder ei lang liste over sjakklinker, blant annet til forskjellige sjakk-tjenere verden over. På disse tjenerne må du registrere deg under et nickname, og lese en del help-instruksjoner før du kan begynne å spille. Er du derimot sugen på å komme fort i gang, og har lyst til å spille mot en datamaskin, kan du gå hit: <http://www.delorie.com/gameroom/chess/free-game.html>.

Av Heidi V. Hundåla

Tips mottas med glede på heidih@stud.cs.uit.no

Vi noterer at...

... **Thomas Alsgård** stakk staven i ræva på Silvio Fauner under stafetten, fordi italieneren ikke ville slippe Alsgård forbi. Normalt pleier da italienerne å ville at nordmennene skal dra...

... **svenskene** har regnet ut at de som har bruker vekkerklokke sover 20 minutter mindre enn oss andre. I løpet av et år blir det 6300 minutter lengre søvn på vi som våkner uthvilt av oss selv.

... **Bjørn Dæhlie** har blitt anmeldt av en litt innpåsletten kvinnelig fan, etter at han uttalte til pressen at han kjørte litt «jentete» ned en utforkjøring på hans mislykkende tremila. Kvinnen, en Solveig fra Oslo 9, har regelmessig sendt brev til Dæhlie hvor hun blant annet synes at skikongen vår tar alt for lite hensyn til familien sin. Uansett: Anmeldelsen ble henlagt.

... **det ikke ble** noe særlig av bombinga av Irak denne gangen. Det er ingen tvil om at ekshippien i det hvite hus har fulgt sitt gamle slagord «make love, not war» til det fulle i det siste.

... **verken USA eller Canada** nådde opp i drømmeturninga i ishockey under OL på Nagano. De amerikanske NHL-proffene ble såpass skuffet, at de like godt raserte et hotell før de tok farvel med Japan. God sportsånd, ikke sant?

... **cup er cup**, stafett er stafett, og nå er jaggu meg femmil også femmil. Bjørn Dæhlie måtte ha hjelp til å ta av seg stavene etter målplassering, men det er heller sportsjournalistene som burde et lite vennskapelig og hjelpsom hånd på skulderene deres.

STUDENTER ANNONSERER GRATIS PÅ

TAVLA

TLF: 77 64 42 83. FAKS 77 64 51 99.
E-POST UTROPIA@STUD-ORG.UIT.NO

Litterære Drypp

har (inntil videre) møter tirsdag klokka 18.00 i kantina i hovedgården

Spørsmål?
ring Marianne 90724984

Selges

Volsvagen Polo 1983-modell,
1,1 liter, kmst. 159.000 km.
NAF-test 21.1.98. God stand.
Antydnet pris til 12.000,-

Tlf: 77631359.

Motorvarmer og slepekrok.

Opel Rekord

stasjonsvogn 85 modell i god
stand selges kr. 38 000
Tlf. 77698318 etter 1600

Rom til leie

Rom til leie i kollektiv fra 1.

mars.

Ring 77 65 21 79.

Fire på rad

Hva synes du?

Cato Hauge Olsen,
kjemi, matte, fysikk

– Hva jeg synes? Nei, jeg synes det har vært en fin dag. Og at det bør bli avskrivning av studielån i hele Nord-Norge. Dessuten har rødvinen blitt litt dyr.

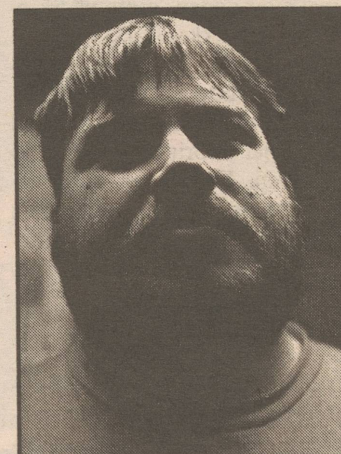

Cecilie Kollstrøm,
mellomfag statsvitenskap

– Jeg synes jeg er ganske flink som sitter her på en søndag og gjør eksamensoppgaver når eksamen er om først tre måneder.

Mannen i gata

Robert Hagen,
statistikk

– Jeg synes universitetet bør flyttes til Fauske.

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Hvilket favorittværelse har du? Tilværelsen er ikke så dum, selv om den kan være slitsom i blant.

Det er opp til deg selv å fylle dagene med meningsfylt aktivitet, kanskje finner du noe av interesse her?

Onsdag 25.februar

Temakveld på Blårock med såkalt Garage/ 60's/ Psykadelia som tema ca kl.20.30. Internasjonalt seminar slår til igjen i dag med "Frigjøringsteologi i Latin-Amerika" som tema. Ellers er der en mulighet for å vite om hvordan Baha'i-troen ser på livet etter døden, møte på Skipperhuset klokken 20.00.

Torsdag 26.februar

Ekstrakonsert med Jørn Hoel & Steinar Albrigtsen på Mackkjelleren. For de samfunnsengasjerte sjeler arrangerer Etnisk kulturtiltak foredrag/informasjonskampanje på Flerbrukshuset.

Fredag 27.februar

Tromsø Filmklubb viser "September Songs" på Verdensteateret klokka 23.30. Thule, kritikerroste nordnorske rockere, avholder konsert på Middagskjelleren.

leren.

Lørdag 28.februar

Gruppen Thule spiller på Middagskjelleren. Tromsø Filmklubb er på pletten i dag med eksklusiv tromsøpremiere. "D.A.N.G.A.N. Runners" vises klokken 14.30 på Verdensteateret. Norsk Polarinstittutt arrangerer jubileumsutstilling. Og som om ikke dette var nok så kan man lære seg akvarellmaling på Steinerskolen fra kl. 14.00 til 17.00. På flerbrukshuset er det barneunderholdning.

Søndag 1.mars

For morgenfuglene søndag tatt i betraktning så er det muligheter for å lære seg snøhule-graving på Tromsø museum kl. 1300 i regi av Røde Kors hjelpekors.

Mandag 2.mars

Dette er en helt glimrende dag for å skrive et krast brev til Bondevik og Clinton om hva folket egentlig mener om forsvarspolitikken deres. Stå på barrikadene og kjemp for en bedre verden. Utopia oppfordrer!

På Kulturhuset kan du gå på premieren til Hålogaland teaters oppsetning av "Himmelrik"-en schizofren komedie som starter kl. 19.30. Stykket går fram til 21. mars.

Tirsdag 3.mars

"Straight to hell" er filmen du kan se på Blå Rock i kveld. Start klokka 21.30. "Næringslivdagene" har sin oppstart i dag i Forskningsparken i forbindelse

med "Arktisk år 1998". Er du glad i å spille, kan kanskje jammen på Middagskjelleren være noe for kvelden?

Onsdag 4.mars

Dette er en dag alle i krepsens og værens tegn bør glede seg til. Utopias eksperthoroskop spår romantikk i luften.

Torsdag 5.mars

Norges beste rockere, Motorpsycho, gjester Tromsø. Konserten avholdes på SubSirkus. Ørepropper kan være en lur investering, volumet når som oftest abnorme høyder når de tre slår til.

Klokka 17.00 i VIP-kantina på hovedgården i forbindelse med Internasjonalt seminar, som i dag har "Psykososiale tiltak blant krigs ofre" som tema. Ragnhild Dybdahl står for ekspertisen.

"Nordnorsken", den årvise utstillingen med et mangfold av nordnorsk kunst, åpner på Tromsø Kunstforening.

Foredrag på Flerbrukshuset.

Fredag 6.mars

Det er helg i vente og for alle flittige studenter som ikke skal på jobb i kveld, så kan vi opplyse om at der er muligheter for å få med seg en jazzkonsert på Teaterkaféen. Arild Andersen trio spiller opp klokken 22.00. På Tromsø Museum åpner gjeste-

utstillingen "Draumkvedet", med malerier av Karl Erik Harr. TROKS står bak foredrag med debatt kl. 16.15 i Auditorium 6 på MH. "Himmel og helvete" er tittelen, tema er gode og dårlige mennesker. Anfinn Skaaheim er foredragsholder.

Lørdag 7.mars

Filmklubben viser "Blikktrommen". For alle ghanesere og andre beboere av planeten arrangeres det konsert med Richard Danquah på Flerbrukshuset i forbindelse med den Ghanesiske nasjonaldagen. På Mackkjelleren arrangeres "Fiesta Latina" - latinamerikansk fest med rumba, bolero, tango og skikkelige bra rytmer. Start klokken 21.00. Den britiske healeren Matthew Manning kommer til Tromsø for å holde heldagsseminar.

Søndag 8.mars

For alle bør det presiseres at dette er den internasjonale kvinnedagen. Dette faktum vil bli markert på Flerbrukshuset i form av en kulturell markering. Ellers kan vi meddele om at Hålogaland teater i dag sparker i gang et prosjekt de har kalt "Ny dramatik i Nord-Norge". Her er det snakk om dramaforelesninger og foredrag med nordnorsk identitet i fokus. Klokken 18.00 begynner de første dramalesningene med henholdsvis "Elsker elsker ikke" med Cecilie A. Mosli og "Elg i solnedgang" med Irene Nikolaisen på kulturhuset.

Mandag 9.mars

Utopias eksperthoroskop spår økonomiske nedgangstider, regn, vind og masse katastrofer. For de som absolutt må gjøre noe i dag så anbefales herved en tur på kino eller les gule sider. Rachmaninovkvartetten musiserer i den katolske kirken kl. 20.00.

Tirsdag 10.mars

"Faster pussycat kill kill" er tittelen på dagens film på Blå Rock. Den presenteres klokka 21.30. Jammen på Middagskjelleren lar dine musikalske evner komme til uttrykk.

Onsdag 11.mars

Gjenstand for kveldens temakveld på Blå Rock er rockestorene Motorpsycho, i anledning deres nye album. Grunn nok til å ta seg en fest!

"Russland - hva skjer" er tittelen på Internasjonalt seminar sitt foredrag denne onsdagen. Gunnar Sætra -journalist i Nordlys og Jens P Nielsen - professor i historie vil være de dominerende parter. Møt opp klokken 18.00 på Mackkjelleren. Hent deg et splitter nytt eksemplar av Utopia, spring hjem og tilbring dagen lesende i godstolen.

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post, ELLER stikk innom Glassburet på ISV: